website: www.dailypaksindh.com ★★

ABC Certified

اتر سنڌ مان نڪرندڙ پاڪ صاف صحافت جي علمبردار

DAILY PAKSINDH SUKKUR

روزانه
پاڪ سنڌ
سکر

چيف ايڊيٽر
رفيق احمد پيرزاده

سومر 12 مئي 2025ع بمطابق 14 ذوالقعد 1446ھ (شمارو نمبر 173 جلد33) قيمت 10 روپيا

پاڪ فضائيه جي شاندار ڪارروائي ۽ ڀارتي جهازن جي تباهي جون شاهديون دنيا آڏو وائکيون

دي جي آءِ ايس پي آر 9 مئي 2025ع تي گڏيل پريس ڪانفرنس ۾ عالمي ميڊيا جي سامهون ڀارتي ڪوڙ جو پردو فاش ڪري ڇڏيو 6 ۽ 7 مئي جي رات پاڪ فضائيه ۽ ڀارتي جهازن وچ ۾ تاريخ جو وڏو مقابلو قرار

هڪ ڪلاڪ کان وڌيڪ وقت تي ٻڌل انهي فضائي جنگ جي دوران پاڪ فضائيه جي شاهينن 5 ڀارتي جهاز ڪيرايا، تباهه ڪيل ڀارتي جهازن ۾ 3 جديد رافيل جهاز 1 مگ 29 ۽ هڪ ايس يو 30 شامل هئا: ڊي جي آءِ ايس پي آر

ڀارت روايتي هٺ ڌرمي ۽ ڪوڙ جو سهارو وٺندي جهاز ڪيرائڻ جي خبر کان انڪار ڪيو، ڪجهه ڀارتي ميڊيا چينلز جهاز ڪرڻ وارين خبرن جي تصديق ڪئي جيڪا بعد ۾ مودي سرڪار هٽرائي ڇڏي:

ڀارتي صحافي پراوين سواهني به 6 ۽ 7 مئي جي رات جمون، ڪشمير ۾ ڀارتي فضائيه جي 3 جيٽ جهازن جي تباهي جون شاهديون ڏنيون

پراوين سواهڻي چيو ته انڊين ايڪسپريس ۽ دي هندو اخبار بهٽنڊا جي ڀرسان هڪ ٻئي ڀارتي جهاز ڪرڻ جي خبر ڏني، دي هندو چينل 40 منٽن کان پوءِ بهٽنڊا ڀرسان جهاز ڪرڻ جي خبر کي هٽائي ڇڏيو

ڊي جي آءِ ايس پي آر ۽ سينيئر ايئرفورس آفيسر گڏيل پريس ڪانفرنس ۾ ڀارتي رافيل جهاز ڪيرائڻ جا ترديد نه ٿيڻ جوڳا ثبوت پيش ڪيا. ثبوتن ۾ ڀارتي جهازن جا نمبر ۽ تباهه ٿيڻ جي لوڪيشن به ڏيکاري وئي

اسلام آباد (بيورو رپورٽ/ م ر د) پاڪ فضائيه جي زبردست جوابي ڪارروائي ڪان پوءِ ڀارتي جهازن جي تباهي جون شاهديون به سامهون اچي ويون آهن. دي جي آءِ ايس پي آر 9 مئي 2025ع تي گڏيل پريس ڪانفرنس ۾ عالمي ميڊيا جي سامهون ڀارتي ڪوڙ جو پردو فاش ڪري ڇڏيو. تفصيل موجب 6 ۽ 7 مئي 2025 جي رات پاڪ فضائيه ۽ ڀارتي جهازن /ڏسو صفحو 2 بقايا 01

راولپنڊي: ڊي جي آءِ ايس پي آر نيوي ۽ فضائيه جي قيادت سان گڏ پريس ڪانفرنس ڪندي

سنڌ جي گورنر پاران آرمي چيف جنرل حافظ سيد عاصم منير فاتح جنرل قرار

ڪراچي (بيورو رپورٽ) گورنر سنڌ ڪامران /ڏسو صفحو 2 بقايا 03

پاڪستاني پاران فنڪارن به ڀارت سان جنگبندي جي آجيان

لاهور (م ر د) پاڪستاني فنڪارن به پاڪستان /ڏسو صفحو 2 بقايا 04

ٽرمپ ڪشمير مسئلو حل ڪرڻ جي خواهش جو اظهار، وزيراعظم آمريڪي صدر جي بيان جي آجيان

پاڪستان ۽ ڀارت سان گڏجي ڪم ڪندس ۽ ڏسندس ته ڇا هزارين سالن کان اٽڪيل ڪشمير مسئلي جو ڪو حل نڪري سگهي ٿو: ٽرمپ

ڀارت ۽ پاڪستان جي مضبوط قيادت تي تمام گهڻو فخر محسوس ڪيان ٿو، ٻنهي ملڪن جي قيادت دانشمندي جو مظاهرو ڪيو

مون کي فخر آهي ته آمريڪا توهان کي ان تاريخي ۽ شاندار فيصلي تائين پهچائڻ ۾ مدد فراهم ڪري سگهيو: آمريڪي صدر

ٻنهي عظيم قومن سان واپار کي هٿي ڏيندس: ٽرمپ پاڪستان ۽ ڀارت سان واپاري لاڳاپا وڌائڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو: ٽرٿ سوشل تي جاري ڪيل پوسٽ

آمريڪي صدر جي قيادت ۽ عالمي امن لاءِ سندس عزم تي تمام گهڻو ٿورائتو آهيان ۽ صدر ٽرمپ جي آڇ کي ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن جي قيام لاءِ اهم سمجهان ٿو: وزيراعظم

پاڪستان ۽ آمريڪا امن ۽ سلامتي لاءِ گڏجي ڪم ڪندا رهيا آهن. صدر ٽرمپ جي قيادت ۾ پاڪستان کي هڪ مضبوط پائيوار مليو آهي: شهباز شريف

واشنگٽن (م ر د) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ ڪشمير مسئلو حل ڪرڻ جي خواهش ظاهر ڪري ڇڏي. پنهنجي سوشل ميڊيا پليٽ فارم ٽرٿ سوشل تي هڪ پوسٽ ۾ ڊونلڊ ٽرمپ لکيو ته پاڪستان ۽ ڀارت سان گڏجي ڪم ڪندس ۽ ڏسندس ته ڇا هزارين سالن ڪانپوءِ ڪشمير مسئلي جو ڪو حل نڪري سگهي ٿو ڪشمير مسئلي جي حل /ڏسو صفحو 2 بقايا 02

اسلام آباد: وزيراعظم شهباز شريف قوم کي خطاب ڪري رهيو آهي

رب انهن ماڻهن کي پسند ڪري ٿو جيڪي سندس راهه ۾ قطارون ٻڌي وڙهن ٿا: وزيراعظم

پاڪستاني قوم کي مبارڪباد ڏيان ٿو، غيرت مند پاڪستانين کي دل جي گهراين سان سلام پيش ڪريان ٿو

جڏهن ڪو اسان جي خودمختياري کي للڪاريندو ته اسان پنهنجو دفاع ڪندي رڪ جي ڀت بڻجي دشمن تي غالب ايندا آهيون

پاڪستان جي شاهينن ڪجهه ئي ڪلاڪن ۾ ڀارتي فوج جي توپن کي چپ ڪرائي ڇڏيو

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) وزيراعظم شهباز شريف چيو ته الله انهن ماڻهن کي پسند ڪري ٿو جيڪي سندس راهه ۾ قطارون ٻڌي وڙهن ٿا. اڄ مان سچي پاڪستاني قوم کي مبارڪباد ڏيان ٿو /ڏسو صفحو 2 بقايا 09

پاڪستان جي جوابي دفاعي ڪارروائي هندستان جي طاقت کي مٽي ۾ ملائي ڇڏيو: خواجه آصف

هندستان سوچيو ته شايد پاڪستان کي رڳڙو ڏئي پنهنجي شرطن تي آڻيندو پر اها سوچ ڪيس ڪنڌ ڀڃي ويو

اسان جنگ جي رفتار کي وڌائي سگهون ٿا، پر اسان جنگ تي بريڪ لڳائڻ جو آپشن پيش ڪيو: وفاقي دفاعي وزير

هندستان جي ساک تي سوال اٿاريا ويا آهن، جيڪڏهن ڳالهيون جاري رهيون ته ان مان نڪرڻ جا طريقا نڪرندا

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) دفاع واري وزير خواجه آصف جو چوڻ آهي ته پاڪستاني هٿياربند فوجن جي جوابي دفاعي ڪارروائي هندستان جي طاقت کي مٽي ۾ ملائي /ڏسو صفحو 2 بقايا 10

اسلام آباد: بچاءُ واري وزير خواجه آصف تقريب کي خطاب ڪري رهيو آهي

پاڪستان جي سلامتي ۽ خودمختاري جي حمايت جاري رکنداسين: چين جو اعلان

چين جي پرڏيهي وزير وانگ ژي پرڏيهي وزير اسحاق ڊار سان ٽيليفونڪ رابطو، حمايت جي خاطري

پاڪستان جي سالميت ۽ خودمختاري جي حمايت جاري رکنداسين: چين پاران جنگبندي لاءِ مشاورت ۽ سفارتي حل تي زور

جنگ ڀارت جي چونڊ نه هئي، ڀارت ۽ پاڪستان جنگبندي لاءِ پرعزم آهن، دهشتگردي جي مخالفت ڪريون ٿا

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) چين جي پرڏيهي وزير وانگ ژي پرڏيهي وزير اسحاق ڊار سان ٽيليفون تي ڳالهيون ڪندي پاڪستان ۽ ڀارت کان دير تائين جنگبندي جي لاءِ مشاورت ۽ سفارتي حل تي زور ڏنو آهي /ڏسو صفحو 2 بقايا 05

اڄ غيرت، جرئت ۽ قومي وحدت جي فتح جو ڏينهن آهي: مريم نواز

مريم نوازشريف وزيراعظم شهباز شريف جي يوم تشڪر ملهائڻ جي فيصلي جي آجيان

رب پاڪ جي شڪر گذار آهيان ته دشمن جي ناپاڪ ارادن کي خاڪ ۾ ملائي ڇڏيو: پنجاب جي وزيراعليٰ

پاڪستان جو دفاع نه وسارڻ جوڳو آهي، دنيا ڏسي ورتو ته پاڪستان پنهنجي دفاع ۾ هڪ قدم پوئتي نه هٽندو

لاهور (م ر د) پنجاب جي وزيراعليٰ مريم نوازچيو آهي ته اڄ غيرت، جرئت ۽ قومي وحدت جي فتح جو ڏينهن آهي. مريم نوازشريف وزيراعظم شهباز شريف جي يوم تشڪر ملهائڻ جي فيصلي جي آجيان /ڏسو صفحو 2 بقايا 06

پاڪستان جو ڀارت خلاف سائبر حملو سڀ کان وڏو حملو قرار

جمعي جي رات وزيراعظم جي صدارت هيٺ اجلاس ۾ هندستان خلاف جوابي آپريشن جي منظوري ڏني وئي

حڪمت عملي جي ٻڌايان غير معمولي منصوبابندي ۽ قيادت ۽ فوج جي ايمان جي جذبي جو ميلاپ هو

آپريشن جي نالي کان وٺي حملن تائين، هر قدم ۾ اسلامي اصولن تي عمل ڪيو ويو: سيڪيورٽي ذريعا

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) سول ۽ فوجي قيادت جي اعليٰ سطحن تي منظور ٿيل هڪ محتاط ۽ مربوط فوجي آپريشن ۾، پاڪستان /ڏسو صفحو 2 بقايا 08

پاڪ_ڀارت جنگ بندي جي اعلان تي ڀارتي ميڊيا ٽپي باهه، ٽرمپ تي تنقيد

آمريڪي صدر پنهنجي حد کان اڳتي نڪري ويو آهي: ڀارتي اينڪر ارنب گوسوامي

جڏهن ڀارت آمريڪي ٽياڪڙي قبول ئي نه ڪئي ته پوءِ ٽرمپ ڪهڙي بنياد تي جنگبندي جو اعلان ڪيو

آمريڪي صدر کي زميني حقيقتن جو شعور ئي نه آهي، مون کي ان اعلان تي اعتراض آهي

ڪجهه ڏينهن اڳ هُو چئي رهيو هو ته ان جو هن تڪرار سان ڪو واسطو ئي ناهي، اسان جو چينل سندس بيان نه هلائيندو

نئين دهلي (م ر د) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ پاران پاڪستان ۽ ڀارت جي وچ ۾ جنگبندي جي اعلان تي ڀارتي ميڊيا / ڏسو صفحو 2 بقايا 07

ڀارت سان سيز فائر ٿي سگهي ٿو ته پي ٽي آءِ سان به ٿي: بئريسٽر گوهر

قوم سياسي ۽ ذاتي مفادن کان اڳتي وڌي ڪري ڀارت کي جواب ڏنو آهي: پي ٽي آءِ چيئرمين

سڄي دنيا پاڪستان جي ڀارت کي جواب ڏسي چڪي، مستقبل ۾ جارحيت جو اهڙو ئي سخت جواب ملندو

جيڪڏهن ڀارت سان جنگ بندي ٿي سگهي ٿي ته پوءِ پي ٽي آءِ سان به سياسي جنگ بندي ٿيڻ گهرجي

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) پي ٽي آءِ چيئرمين بئريسٽر گوهر خان جو چوڻ آهي ته جيڪڏهن ڀارت سان جنگ بندي ٿي سگهي ٿي ته پوءِ پي ٽي آءِ سان به سياسي جنگ بندي ٿيڻ گهرجي، تجي ٽي وي /ڏسو صفحو 2 بقايا 11

مودي جي جنگي جنون ڀارت کي بند گهٽي ۾ ڌڪي ڇڏيو آهي: شاهد آفريدي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان ڪرڪيٽ /ڏسو صفحو 2 بقايا 12

"جنگ ۾ نقصان ٿيندو آهي"، ڀارتي فوج پاران رافيل جهاز جي تباهي جي تصديق

نقصان بابت ڪو تبصرو نه ڪندس، دشمن کي فائدو ٿيندو: ايئر مارشل اي ڪي ڀارتي

رڳو ايترو چوندو ته اسان پنهنجا هدف حاصل ڪيا، سمورا پائلٽ حفاظت سان واپس آيا

نئين دلي (م ر د) ڀارتي فضائيه جي ايئر مارشل اوڌيش ڪماريئي اي ڪي ڀارتي تصديق ڪئي آهي ته پاڪستاني ايئرفورس /ڏسو صفحو 2 بقايا 13

سعودي عرب، ايران، برطانيا ۽ جرمني سميت عالمي دنيا پاران پاڪ_ڀارت جنگ بندي جي آجيان

پاڪ_ڀارت جنگ بنديءَ مان اميد رکجي ٿي ته اها خطي ۾ پائيدار امن لاءِ مددگار ثابت ٿيندي: گڏيل قومن جو سيڪريٽري جنرل انتونيو گوتيرس

جنگ بندي ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ وڏن ۽ پراڻن مسئلن جي حل لاءِ هڪ سازگار ماحول پيدا ڪندي، سعودي نائب پرڏيهي وزير عادل الجبير به جنگبنديءَ جو آڌرڀاءُ ڪيو

پاڪستان جي نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير اسحاق ڊار سان ٽيليفون تي رابطو، ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ امن جي اڳڀرائي تي اطمينان جو اظهار

ساڳئي وقت ايران، برطانيا ۽ جرمني پاران پڻ جنگ بنديءَ جي واکاڻ، جنگ مسئلن جو حل نه هئي، جنگبندي سان يقيني طور امن کي هٿي ملندي: ايران، برطانيا ۽ جرمني

واشنگٽن (م ر د) پاڪستان ۽ ڀارت جي وچ ۾ اعلانيل جنگ بنديءَ تي عالمي برادري مثبت ردعمل ڏنو آهي، جنهن ۾ گڏيل قومون، سعودي عرب، ايران، برطانيا ۽ جرمني خاص طور تي شامل آهن، گڏيل قومن جي سيڪريٽري جنرل انتونيو گوتيرس پنهنجي بيان ۾ چيو آهي، پاڪ_ڀارت /ڏسو صفحو 2 بقايا 19

بلاول ڀٽو ڀارت کي ڳالهين جي ميز تي آڻڻ پاڪستان جي وڏي ڪاميابي قرار ڏئي ڇڏيو

ڀارت ڪجهه ڏينهن اڳ چيو پئي ته اسان ڳالهين سان نه طاقت جي ذريعي مسئلو حل ڪنداسين پاڪستان جي جوابي حملن کان پوءِ سيز فائر جي لاءِ تيار ٿيو

پاڪ فوج ۽ ايئر فورس جي ڪاميابي ڪارروائي کان پوءِ صرف ڀارتي نه پوري دنيا تي ظاهر ٿي ويو آهي ته پاڪستان پنهنجو دفاع ڪرڻ ڄاڻي ٿو

روايتي جنگ بابت پاڪستان جي باري ۾ جيڪو چيو ويندو هو ته پاڪستان ڀارت کان نٿو کٽي سگهي، انهن هاڻ ڏسي ورتو

ڪنهن به نئين ڳالهين يا معاهدي جي لاءِ ضروري آهي ته ڀارت پراڻا معاهدا مڃي ۽ انهن جو احترام ڪري: پ پ پ چيئرمين

اسلام آباد (بيورو رپورٽ) پ پ پ چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري ڀارت کي ڳالهين جي ميز تي آڻڻ پاڪستان جي وڏي ڪاميابي قرار ڏئي ڇڏيو آهي. بلاول ڀٽو زرداري نجي چينل سان ڳالهين ۾ چيو ته ڀارت جيڪو ڪجهه ڏينهن اڳ چئي رهيو هو ته اسان ڳالهين سان نه طاقت جي /ڏسو صفحو 2 بقايا 14

صوبائي وزير ۽ سيڪريٽري آبپاشي پاران کيرٿر ۽ دادو ڪينال جي ڊي سلٽنگ جو جائزو

صوبائي وزير ۽ سيڪريٽري آبپاشي سکر پهتا، ڪينالن جي ڊي سلٽنگ منصوبو 10 جون تي ختم ٿيندو

صوبائي وزير آبپاشي جام خان شورو ۽ سيڪريٽري آبپاشي ظريف کيڙو ڪينالن جو دورو ڪري ڪم جو جائزو ورتو

آبادگارن کي پاڻي جي فراهمي لاءِ ڪينالن کي مضبوط ڪرڻ ۽ ڊي سلٽنگ جو ڪم شروع ڪيو آهي: جام خان شورو

سکر (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت پڇڙي جي آبادگارن تائين پاڻي پهچائڻ لاءِ کيرٿر ڪينال ۽ دادو ڪينال جي ڊي سلٽنگ جو ڪم شروع ڪري ڇڏيو، صوبائي وزير ۽ سيڪريٽري آبپاشي سکر پهچي ويا، کيرٿر/ڏسو صفحو 2 بقايا 20

سکر: آبپاشي وزير جام خان شورو سيڪريٽري سان گڏ ڪئنالن جي دوري دوران بريفنگ ڏيندي

سنڌ ۾ پاڻي جي کوٽ 47 سيڪڙو ٿي، باوجود واپڊا، پنجاب ۽ ارسا ڪٽ وڌائڻ ۽ ڊيم ڀرڻ تي بضد

سنڌ جي ڪئنالن کي 61 هزار 700 ڪيوسڪ جي جاءِ تي رڳو 32 هزار 600 ڪيوسڪ پاڻي ڏنو ويو، کوٽ 47 سيڪڙو تي پهچي ويئي

سنڌ جي ٽنهي ڪوٽڙي، سکر ۽ گڊو بئراجن جي ڪئنالن کي ايلوڪيشن جي ابتڙ فقط 32 هزار 600 ڪيوسڪ پاڻي فراهم ڪيو ويو

ٽنهي بئراجن جي ڪئنالن کي ايلوڪيشن جي ابتڙ فقط 32 هزار 600 ڪيوسڪ پاڻي فراهم

سنڌ کي ايلوڪيشن کان 29 هزار ڪيوسڪ گهٽ ۽ پنجاب کي ايلوڪيشن کان 12000 ڪيوسڪ وڌيڪ سر به ڪنڌي تي پاڻي فراهم ڪيو ويو

سکر (بيورو رپورٽ) سنڌ ۾ پاڻي جي کوٽ 47 سيڪڙو ٿي وڃڻ باوجود واپڊا، پنجاب ۽ ارسا پنجاب جي ڪئنالن جي ڪٽ وڌائڻ سان گڏ ڊيمن ۾ پاڻي ذخيرو ڪرڻ تي /ڏسو صفحو 2 بقايا 15

ڪارپوريٽ فارمنگ منصوبو زمينون ۽ معدنيات ڦٻائڻ جي سازش قرار

ارسا ۽ سي سي آئي جا ادارا وفاق بدران پنجاب جي نمائندگي ڪن ٿا: وسند ٿري / نوراحمد ڪاتيار

پنجاب سرڪار ۽ وفاقي حڪومت عملي طور پاڪستان جي وفاق کي قتل ڪري ڇڏيو آهي

نوشهرو فيروز /مورو (نمائندن وتان) ڪئنالن، ڪارپوريٽ فارمنگ، سنڌ ۾ پاڻي جي هترادو ڪوٽ، ڊيامير ڀاشا ۽ سنڌ جي /ڏسو صفحو 2 بقايا 23

پاڪستان ڀارت کي ٽوٽا چٻائي چيني جهازن جي ڊمانڊ وڌائي ڇڏي، پاڪ فضائيه جي ڌاڪ

چيني جنگي جهاز وچ اوڀر ۾ طاقت جو توازن بدلائي سگهن ٿا، عالمي فوجن پاڪ ڀارت فضائيه جهڙپ تي تجزيا

ڀارت کي هاڻي اها ڳالهه مڃڻي پوندي ته پاڪستان جي فضائي طاقت ڀارت کان وڌيڪ آهي: بي بي سي

هڪ ڪلاڪ تائين هلندڙ ڊاگ ويڙهه ۾ ڀارت اربين ڊالرن جا هٿيار خريد ڪرڻ باوجود ناڪام ٿيو: برطانوي صحافي

اسلام آباد (بيورو رپورٽ / م ر د) پاڪستان ۽ ڀارت جي تازي ڇڪتاڻ چيني ويڙهاڪ جهازن جي ڊمانڊ وڌائي ڇڏي. پرڏيهي ميڊيا موجب چين جي جنگي جهازن ۾ هاڻي مصر دلچسپي ڏيکاري آهي ۽ چين ۽ مصر گڏ ريل هفتي /ڏسو صفحو 2بقايا 21

ڏوڪري ويجهو جوڻيجا برادري جي ٽرين ۾ جهيڙو، هڪ قتل هڪ سخت زخمي

ڳوٺ يعقوب جوڻيجو ۾ جوڻيجا برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو گولين لڳڻ سبب هڪ ڄڻو مارجي ويو

ڏوڪري (رپورٽر) ڏوڪري پرسان جوڻيجا برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو، هڪ ڄڻو قتل، جڏهن ته هڪ سخت زخمي ٿي پيو. ڏوڪري /ڏسو صفحو 2 بقايا 22

اڳوڻي ايم اين اي سيد شبير احمد شاهه جي پيءُ لاڏاڻو ڪري ويو، مڙهه مٽي ماءُ حوالي

سيد بشير احمد شاهه جي پيءُ، قومي اسيمبلي جي ڊپٽي اسپيڪر سيد غلام مصطفيٰ شاهه جي ڀاءُ وفات ڪري ويو

سڪرنڊ (رپورٽر) اڳوڻي ايم اين اي سيد شبير احمد شاهه ۽ اڳوڻي صوبائي وزير سيد بشير احمد شاهه جن جي پيءُ، قومي اسيمبلي /ڏسو صفحو 2 بقايا 17

هاٿي جنگ ماحولياتي تحفظ جي هوندي، پلاسٽڪ جون ٿيلهيون بند، ڏونهون ڇڏيندڙ گاڏين جا چالان جاري

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سرحدن تي دشمن کي شڪست ڏئي ڇڏي، هاٿي واري آهي اتهن دشمنن جي جيڪي خاموشيءَ /ڏسو صفحو 2 بقايا 16

روهڙي پوليس وارا مبارڪ درگاهه تان 5 لک ماليت جو سامان چوري

درگاهه وارا مبارڪ جا تالا ٽوڙي نامعلوم چور 5 لکن کان وڌيڪ سامان چوري ڪري فرار

اطلاع تي وڏي انگ ۾ سياسي سماجي اڳواڻ پهتا، ڪاوڙ جو اظهار، پوليس سيڪيورٽي ڏيڻ ۾ ناڪام

روهڙي (رپورٽر) پوليس درگاهه وارا مبارڪ جي سنڀاليندڙن جي درخواستن باوجود سيڪيورٽي ڏيڻ ۾ مڪمل طور ناڪام ٿي وئي. /ڏسو صفحو 2 بقايا 18

پي ٽي آءِ اڳواڻ صنم جاويد جي ضمانت منظور

لاهور جي دهشتگردي ڪورٽ عدالت پي ٽي آءِ اڳواڻ صنم جاويد جي ضمانت منظور ڪري ورتي

عدالت هڪ لک رپين جي ضمانتي مچلڪن تي ضمانت منظور ڪئي

لاهور (م ر د) لاهور جي دهشتگردي ڪورٽ عدالت پاڪستان تحريڪ انصاف جي اڳواڻ صنم جاويد جي ضمانت منظور ڪري /ڏسو صفحو 2 بقايا 24

بنگلاديش: شيخ حسينه واجد جي سياسي پارٽي عوامي ليگ تي پابندي لاڳو

مفرور وزيراعظم شيخ حسينه جي پارٽي تي دهشتگردي جي انت واري قانون جي تحت پابندي لڳائي

عوامي ليگ جون سرگرميون ڪيس جي ٻڌڻي مڪمل ٿيڻ تائين معطل رهنديون

ڍاڪا (م ر د) بنگلاديش جي نگران حڪومت اڳوڻي وزيراعظم شيخ حسينه واجد جي سياسي پارٽي عوامي ليگ تي پابندي لڳائي ڇڏي آهي. مفرور وزيراعظم شيخ حسينه جي پارٽي تي دهشتگردي /ڏسو صفحو 2 بقايا 26

دفاعي تجزياتي نگارن پاران ايس 400 جي تباهي پاڪ - ڀارت جنگ جو سڀ کان وڏو واقعو قرار

پاڪستان جي جوابي حملن ۾ ايس 400 جي تباهي ٿي آهي ته اهو سڀ کان وڌيڪ هاءِ پروفائل واقعو آهي

اتر ڀارت جو آدم پور مرڪزي بيس آهي، جيڪو سخوئي اسڪواڊرن مرڪز ۽ سرحد کان 100 ڪلوميٽر پري آهي

پاڪستان هائپر سونڪ، جي ايف 17 ٿنڊر ۾ لڳايو آهي ته پاڪ فضائيا جي حملي جي صلاحيت گهڻي وڌي وئي

اسلام آباد (بيورو رپورٽ/م ر د) يورپ جي دفاعي تجزياتي ويب سائيٽ اينٽي ايئر ڪرافٽ سسٽم ايس 400 جي تباهيءَ کي پاڪ_ڀارت جنگ جو سڀ کان وڏو واقعو قرار ڏنو آهي. بلغاريه ملٽري ريويو موجب /ڏسو صفحو 2 بقايا 29

جيستائين سنڌ طاس معاهدو بحال نٿو ٿئي، جنگ بندي قبول نه ڪرڻ گهرجي: حليم عادل شيخ

پاڪستان جي جهنڊي ۾ اڇو رنگ اسان جي اقليتن جي نمائندگي ڪري ٿو، نور متحد آهي: پي ٽي آءِ اڳواڻ

پي ٽي آءِ جي حليم عادل شيخ جي اڳواڻي ۾ ننگرپارڪر پرسان پاڪ ڀارت بارڊر تي ريلي کي خطاب

اسلام ڪوٽ (رپورٽر) پي ٽي آءِ جي حليم عادل شيخ جي اڳواڻي ۾ ننگرپارڪر پرسان پاڪ ڀارت بارڊر تي ريلي جيستائين سنڌ طاس معاهدو بحال نٿو ٿئي، جنگ بندي قبول نه ڪرڻ گهرجي، /ڏسو صفحو 2 بقايا 25

روهڙي ۾ سنڌ جي ناليواري شاعر حضرت قادر بخش بيدل جو عرس مبارڪ اڄ کان شروع

ناليواري شاعر حضرت قادر بخش بيدل جو 4 ڏينهن تي ٻڌل عرس مبارڪ جي تقريبن جو افتتاح سيد ناصر حسين شاهه ڪندو

ادبي ڪانفرنس، ڌمال، محفل سماع ۽ ايوارڊز تقريبون رٿيل، راڳ جي محفل اڄ ٿيندي، 14 مئي تي عام موڪل جو اعلان

13 مئي تي سماع ۾ مهمان خاص نعمان اسلام شيخ هوندا، سيد خورشيد احمد شاهه ۽ سيد ڪميل حيدر شاهه پڻ شرڪت ڪندا

عرس جي آخري تقريب "جشن بيدل" جي عنوان سان محفل نعت ۽ ذڪر جو انعقاد ڪيو ويندو، نعت خوان شرڪت ڪندا

سکر (بيورو رپورٽ) معروف درگاهه حضرت قادر بخش بيدل جو 4 ڏينهن تي ٻڌل عرس /ڏسو صفحو 2 بقايا 27

روهڙي: حضرت قادر بخش بيدل جي درگاهه جو ٻاهريون ڏيک

پاڪ_ڀارت جنگ بندي تي شڪر ادا ڪندڙ سلمان خان تنقيد کانپوءِ ٽوئيٽ ڊليٽ ڪري ڇڏيو

ممبئي (م ر د) بالي ووڊ اسٽار سلمان خان پاڪستان ۽ ڀارت جي وچ ۾ جنگبندي بابت ٽوئيٽ ڪرڻ کانپوءِ ڊليٽ ڪري ڇڏيو/ڏسو صفحو 2 بقايا 28

سانگهڙ: ڪارنهن الزام هيٺ مامي هٿان ڀاڻيجي قتل، مک جوابدار گرفتار

ڳوٺ ميهڻ اٺ مامي پاران پنهنجي ڀاڻيجي کي ڪارنهن جي الزام هيٺ گولين هڻي قتل ڪري ڇڏيو

اطلاع تي ورڪشاپ پوليس قتل ٿي ويل عورت جي لاش کي تحويل ۾ وٺي سول اسپتال سانگهڙ پهچايو

سانگهڙ (رپورٽر) سانگهڙ پرسان ڪارنهن جي الزام هيٺ مامي هٿان ڀاڻيجي قتل، مک جوابدار گرفتار رپورٽ موجب سانگهڙ /ڏسو صفحو 2 بقايا 32

درياهه ۽ زمينون بچائڻ لاءِ مستقل ڊگهي جدوجهد جي ضرورت آهي: اياز لطيف

سنڌ دشمن منصوبن خلاف جدوجهد ۾ ٽڪجنداسين ڪونه، پاڻ هٽنداسين ڪونه ۽ پاڻ ويهنداسين ڪونه

16 مئي تي ڪوٽڙي، 18 مئي تي گولاڙچي ۽ 23 مئي تي مورو ۾ احتجاجي ريليون جاري رکنداسين

ڪجهه ڏينهن اڳ سيني منهنجي ۽ پارٽي جي قومي ۽ سياسي مزاحمتي لائين کي رد ڪيو هو تن کي واڌايون

حيدرآباد (بيورو رپورٽ) قومي عوامي تحريڪ جي سربراهه اياز لطيف پليجي چيو ته سنڌو درياهه تي ڌاڙي جي ڊگهي تاريخ آهي، /ڏسو صفحو 2 بقايا 30

حيدرآباد: اياز لطيف پليجو جي اڳواڻي ۾ ڪارپوريٽ فارمنگ خلاف ريلي ڪڍي پئي وڃي

لاهور ۾ پاڪ فوج جي فتح ۽ سيز فائر تي جشن جو ماحول، مٺايون ورهايون ويون

شهر جي مختلف علائقن ۾ شهرين جشن ملهايو ۽ پاڪ فوج سان يڪجهتي جو اظهار

سوين ماڻهن گڏ ٿي پاڪ فوج زنده آباد جا نعرا لڳايا، جڏهن ته فضا جهنڊن ۽ ملي نغمن سان گونجندي رهي

ملڪ جي دفاع ۾ مصروف جوانن تي فخر ڪريون ٿا ۽ انهن سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي بيٺل آهيون: شهري

لاهور (م ر د) لاهور ۾ پاڪ فوج جي عظيم فتح ڀارت سان سيز فائر جي اعلان تي عوام ۾ خوشي جي لهر ڊوڙي وئي، شهر جي مختلف علائقن ۾ شهرين جشن ملهايو ۽ پاڪ فوج سان يڪجهتي جو اظهار /ڏسو صفحو 2 بقايا 31

★★
اتر سنڌ مان نڪرندڙ پاڪ صاف صحافت جي علمبردار
ABC Certified
DAILY PAK SINDH SUKKUR
روزانہ
پاڪ سنڌ
سکر
Email:paksindhsukkur@yahoo.com
paksindh786@gmail.com
چيف ايڊيٽر ۽ پبلشر: رفيق احمد پيرزادو، تيو انڊس پرنٽنگ پريس مان ڇپرائي "پاڪ سنڌ" جي آفيس پٽہ روڊ مان پڌري ڪئي لک پڙهہ لاءِ: روزانہ پاڪ سنڌ پٽا روڊ سکر
رابطي لاءِ: فون 071_5615535 فيڪس:071_5614202
سومر 12 مئي 2025ع بمطابق 14 ذوالقعد 1446هہ

رافيل جهاز جي تباهي، ثبوت ۽ ڀارت جو اعتراف

پاڪ فضائيہ جي زبردست جوابي ڪارروائي ڪان پوءِ ڀارتي جهازن جي تباهي جون شاهديون بہ سامهون اچي ويون آهن. ڊي جي آءِ ايس پي آر 9 مئي 2025ع تي گڏيل پريس ڪانفرنس ۾ عالمي ميڊيا جي سامهون ڀارتي ڪوڙ جو پردو فاش ڪري ڇڏيو. تفصيل موجب 6 ۽ 7 مئي 2025 جي رات پاڪ فضائيہ ۽ ڀارتي جهازن جي وچ ۾ پاڪ ڀارت تاريخ جو ڊگهو مقابلو ٿيو. هڪ ڪلاڪ ڪان وڌيڪ وقت تي ٻڌل انهي فضائي جنگ جي دوران پاڪ فضائيہ جي شاهينن 5 ڀارتي جهاز ڪيرايا. تباهہ ڪيل ڀارتي جهازن ۾ 3 جديد رافيل جهاز 1 مگ 29 ۽ هڪ ايس يو 30 شامل هئا. ڀارت روايتي هٺ ڌرمي ۽ ڪوڙ جو سهارو وٺندي جهاز ڪيرائڻ جي خبر ڪان انڪار ڪيو. ڪجهہ ڀارتي ميڊيا چينلز جهاز ڪرڻ وارين خبرن جي تصديق ڪئي جيڪا بعد ۾ مودي سرڪار هٽرائي ڇڏي. ڊي جي آءِ ايس پي آر ۽ سينئر ايئرفورس آفيسر گڏيل پريس ڪانفرنس ۾ ڀارتي رافيل جهاز ڪيرائڻ جا ترديد نہ ٿيڻ جوڳا ثبوت پيش ڪيا. ثبوتن ۾ ڀارتي جهازن جا نمبرز ۽ تباهہ ٿيڻ جي لوڪيشن بہ ڏيکاري وئي. ڊي جي آءِ ايس پي آر ٻڌايو تہ ڀارت موجب اسان جو ڪوبہ جهاز ناهي ڪريو جڏهن تہ ڀارتي ميڊيا پاڻ جهاز ڪيرائڻ وارين خبرن جي تصديق ڪري رهيو آهي. جهاز ڪرڻ جي پهرين خبر انڊيا ٽوڊي جمون ڪشمير جي علائقي پاسپور ڪان ڏني. انڊيا ٽوڊي والاريل جمون وڪشمير جي 3 علائقن ۾ جهاز ڪرڻ جي تصديق ڪئي. ڊي جي آءِ ايس پي آر موجب ڀارتي فضائيہ جا جهاز ڪرڻ جي فوٽيجز ۾ جهازن جو ملبو چڱي ريت ڏسي سگهجي ٿو. ڪيرايل جهاز جي (ٽيل) ڀارتي 17 گولڊن ايرو اسڪاڊرن رافيل بي ايس 001 جي آهي. فوٽيج ۾ تباهہ ٿيل جهاز جي انجڻ کي بہ ڏيکاريو ويو آهي جيڪو ڀارتي جهاز جو آهي. اسان 21هين صدي ۾ رهي رهيا آهيون نہ وري 18 صدي ۾ هر شيءِ پنهنجا نشان ڇڏي ويندي آهي. بي بي سي جي نمائندي واريل جمون، ڪشمير ڪان رپورٽ ڪندي چيو تہ پامپور جي علائقي ۾ رات جو ڌماڪي جا آواز ٻڌا ويا جيڪي جهاز ڪرڻ جا هئا. اهڙوئي هڪ ٻيو ڌماڪو جمون جي رام بن جي علائقي ۾ بہ ٿيو. ڀارتي صحافي پراوين سواهني بہ 6 ۽ 7 مئي جي رات جمون، ڪشمير ۾ ڀارتي فضائيہ جي 3 جيٽ جهازن جي تباهي جون شاهديون ڏنيون. پراوين سواهني چيو تہ انڊين ايڪسپريس ۽ دي هندو اخبار ٻهٽنڊا جي پرسان هڪ ٻئي ڀارتي جهاز ڪرڻ جي خبر ڏني. دي هندو چينل 40 منٽن ڪان پوءِ ٻهٽنڊا پرسان جهاز ڪرڻ جي خبر کي هٽائي ڇڏيو.

يورپ جي دفاعي تجزياتي ويب سائيٽ اينٽي ايئر ڪرافٽ سسٽم ايس 400 جي تباهيءَ کي پاڪ ـ ڀارت جنگ جو سڀ ڪان وڏو واقعو قرار ڏنو آهي. بلغاريہ ملٽري ريويو موجب پاڪستان جي جوابي حملن دوران ايس 400 جي تباهي ٿي آهي تہ اهو سڀ ڪان وڌيڪ هاءِ پروفائل واقعو آهي. آدم پور بيس اتر ڀارت جو مرڪزي بيس آهي، جيڪو سخوئي اسڪواڊرن مرڪز ۽ سرحد ڪان 100 ڪلو ميٽر پري آهي. دفاعي تجزياتي ويب سائيٽ ۾ چيو ويو آهي تہ انتهائي اهم ايئر بيس تي روسي دفاعي نظام جي تباهي سان ڀارتي دفاعي نظام ڪمزور ٿي ويو. پاڪستان هائپر سونڪ، جي ايف 17 ٿنڊر ۾ لڳايو آهي تہ پاڪ فضائيا جي حملي جي صلاحيت گهٽي وڌي وئي. بلغاريہ ملٽري ريويو جو اهو بہ چوڻ آهي تہ ٿي سگهي ٿو پاڪستان چين جي هائپر سونڪ ميزائلن جو مقامي نمونو تيار ڪيو هجي. ايس 400 جي تباهي ڀارت جي دفاعي حڪمت عمليءَ تي ڊگها اثر ڇڏيندي. ملٽري ريويو ۾ چيو ويو آهي تہ اهو هڪ علامتي پيغام بہ آهي تہ پاڪستان ڀارت جي گهٽي اندر تائين حملي جي صلاحيت رکي ٿو.

پاڪ ڀارت جنگبندي ۽ آمريڪي ٺيڪيداريءَ جا سبب

***
ايم بي سومرو
***

پاڪستان ڀارت جي ايئر بيسز تي ميزائيل حملن بعد پاڪ ڀارت سيز فائر يعني جنگ بندي لاءِ راضي ٿي ويا آهن. ڇنڇر ڏينهن شام پنجين وڳي ڌاري آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ جو اهو ٽوئيٽ منٽن ۾ دنيا جي سڀ ڪان وڏي بريڪنگ نيوز بڻجي ٽي وي اسڪرينن تي ڇانئجي ويو جنهن ۾ آمريڪي صدر چيو تہ. "پاڪستان ۽ ڀارت آمريڪي ثالثي ۾ جنگ بندي لاءِ راضي ٿي ويا آهن". هن ٻنهي ملڪن کي مبارڪباد ڏيندي چيو تہ "ٻنهي ملڪن هوشمندي ۽ دانشمندي جو مظاهرو ڪيو آهي" آمريڪي صدر جي ٽوئيٽ بعد پاڪستان جي پرڏيهي مامرن جي وزير اسحاق ڊار پاڪ ڀارت ۾ جنگ بندي ڪرڻ تي اتفاق جي تصديق ڪئي آهي تہ ڀارت جي پرڏيهي وزارت بہ جنگ بندي جي تصديق ڪئي آهي. آمريڪي ثالثي ۾ جنگ شروع ڪندڙ ٻنهي ملڪن وچم پيدا ٿيل ڪشيدگي ختم ڪرڻ لاءِ ڪهڙو رستو اختيار ڪيو وڃي ٿو ان بابت چٽائي تہ جلد ٿي ويندي پر اهو واضح آهي تہ هاڻي ٻئي ملڪ ڳالهين جي ميز تي اچي ايندا پر اهو ڏسڻو پوندو تہ تڪرارن جو سبب بڻجندڙ مامرا ڪيئن حل ٿين ٿا. ڀارت ۽ پاڪستان وچم جنگن جو سبب پهريان رڳو ڪشمير مسئلو هوندو هيو، هاڻي ان ۾ ٻن وڌيڪ مسئلن جو واڌارو ٿيو آهي، جن ۾ هڪ دهشتگردي جون ڪاروايون ۽ ٻيو سنڌ طاس معاهدي جو معطل ٿيڻ وارو مامرو شامل آهي 6 ۽ 7 مئي جي وچ واري رات جو جڏهن ڀارت اڳرائي ڪندي پاڪستان اندر سولين آباد کي جنگي هٿيارن جو حدف بڻايو تہ پاڪستان ان جي جواب ۾ ڀارت جا پنج جهاز ڪيرائي ان جي فوجي تنصيبات کي حدف بڻايو. پاڪ ڀارت وچم لڳ ڀڳ چار ڏينهن تائين هلندڙ جنگ دوران پاڪستان تہ ڪنهن حد تائين تحمل جو مظاهرو ڪندي نظر آيو پر ڀارتي وزير اعظم نريندر مودي جي جنونيت مامري کي ٻرندي تي تيل وارو ڪم ڪري رهي هئي. 9 ۽ 10 مئي جي وچواري رات جڏهن 77 ڊرون حملن بعد ڀارت پاڪستان جي نور خان ايئربيس، شورڪوٽ ايئربيس ۽ مريد ايئربيس کي ميزائلن جو نشانو بڻايو تہ حملن جي فوري بعد پاڪستان ڀارت خلاف آپريشن 'بنيان مرصوص' يعني لوهي ديوار تالي آپريشن جو اعلان ڪندي ڀارتي ايئربيس سسٽم ۽ فوجي تنصيبات کي حدف بڻائي سخت جوابي ڪاروائي ڪئي. جنهن ڪاروائي بعد ڀارتي فوج اها تصديق ڪئي تہ پاڪستان جي ڪاروائن سان ڀارت جو نقصان ٿيو آهي. ڏسجي تہ ڀارت جي 9 ۽ 10 مئي جي رات ڪيل ڪاروائن سبب پاڪستان جي برداشت ۽ تحمل مزاجي جو بند ٽٽي پيو ۽ پاڪستان سخت جواب ڏيندي اڳتي جي حڪمت عملي لاءِ ڪمانڊ اٿارٽي جو اجلاس طلب ڪيو، سموري سياسي قيادت سان رابطا ڪيا جنهن بعد هاڻي پاڪ ڀارت وچم جنگي ويڙهہ تيز ٿيڻ جا سنجيده خطرا لامارا ڏيندي محسوس ٿيڻ لڳا. ڀارت ۽ پاڪستان وچم هلندڙ چار ڏينهن جي ڪشيدگي ۾ فوجي تنصيبات سوڌو سولين آبادين کي نشانو بڻايو ويو جنگي هٿيارن استعمال ٿيا جن ۾ بنا پائليٽ وارا ڊرون بہ شامل هئا. ٻنهي ملڪن وچم نہ رڳو فضائي ويڙهہ شروع ٿي پر زميني ۽ سامونڊي حدن ۾ بہ هڪ ٻئي خلاف تياريون ڪيون ويون. ٻنهي ملڪن ۾ ڪشيدگي جڏهن سنجيده نوعيت جي شدت اختيار ڪئي تہ آمريڪا پاران پاڪستان جي آرمي چيف، پرڏيهي وزير سوڌو ڀارت سان رابطا ڪيا ويا. چين بہ ٻنهي ملڪن وچم مامرن جي پرامن حل جون ڪوششون ڪيون. سعودي ۽ ايران بہ اڳتي اچي ڪوشش ۾ شامل ٿيا پر اهو سڀني کي معلوم هيو تہ ٻنهي ملڪن وچم پيدا ٿيل جنگ جي صورتحال ۾ ناپر لاءِ ثالثي آمريڪا، چين يا روس جي ئي ڪامياب ٿي سگهي ٿي. جڏهن 6 ۽ 7 مئي تي ڀارت اڳرائي ڪري ٻنهي ملڪن وچم جنگ جو طبل وڄايو تہ مون 8 مئي واري ڏينهن روزاني پنهنجي اخبار ۾ 'ڀارت جي اڳرائي، عالمي برادري جي خاموشي ۽ گريٽ گيم جو حصو آهي' جي عنوان سان ڪالم لکيو هيو. اهو ڪالم آن ڪري لکيو هيو جو جڏهن روايتي مخالف ملڪ جنگ جي ميدان ۾ اچي پهچندا آهن تہ انهن سياسي مفادن ڪان وڌيڪ روايتي دشمني جي عنصرن ڪان وڌندي ڪاميابي ۽ ناڪامي جا عنصر بہ شامل ٿي ويندا آهن اهڙي صورتحال جهيڙيندڙن کي هڪ ٻئي کي زير ڪرڻ جي دٻاءَ هيٺ آڻي بيهاريندي آهي. جنهن ۾ ٻنهي جهيڙيندڙ ملڪن پاران پاڻ هرتو ڳالهين ذريعي رستو ڪڍڻ جو امڪان بلڪل نہ هجڻ برابر هوندو آهي. اهو پاڪستان ۽ ڀارت وچم پيدا ٿيل صورتحال مان بہ نظر اچي رهيو هيو پر ثالثي لاءِ آمريڪا سوڌو ڪو طاقتور ملڪ سامهون نہ اچي رهيو هيو. منهنجي خيال ۾ آمريڪا پاران پاڪستان ۽ ڀارت وچم ثالثي لاءِ اڳتي اچڻ جو هڪ اهم سبب بہ شامل آهي اهو سبب اهو آهي تہ ڀارت ۽ پاڪستان وچم شروع ٿيل ويڙهہ بعد "جنگي هٿيار ايڪسپورٽ ڪندڙ ملڪن مان ڪنهن ملڪ جا جنگي هٿيار ۽ جنگي جهاز سازو سامان وڌيڪ موثر آهن" وارو چڙي پيل بحث بہ آهي. اوهان اگر گوگل بہ سرچ ڪندو تہ اوهان کي اها معلومات آساني سان ملي ويندي تہ دنيا ۾ جنگي هٿيار ۽ سامان وڪرو ڪندڙ ملڪن ۾ آمريڪا سڀ ڪان وڌيڪ هٿيار وڪرو ڪندڙ ملڪ آهي. هڪ رپورٽ مطابق 2019 ڪان 2023 تائين دنيا ۾ مجموعي طور تي وڪرو ٿيندڙ جنگي هٿيار مان 41.7 سيڪڙو هٿيار آمريڪا وڪرو ڪيا. ان بعد فرانس 10.9 سيڪڙو، 10.5 سيڪڙو روس، 5.8 سيڪڙو چين ۽ 5.6 سيڪڙو جرمني هٿيار وڪرو ڪيا. جڏهن تہ سال 2024 جي هڪ رپورٽ موجب انهي سال سڄي دنيا ۾ سڀ ڪان وڌيڪ آمريڪا 42.33 ارب ڊالرن جا هٿيار وڪرو ڪيا. آمريڪا بعد ترتيب وار روس، فرانس، ڏکڻ ڪوريا، اٽلي سڀ ڪان وڌيڪ هٿيار وڪرو ڪندڙ ملڪ طور سامهون آندا ويا. ان رپورٽ ۾ دنيا ۾ وڪرو ٿيندڙ مجموعي جنگي هٿيارن ۾ چين کي ڏهين نمبر تي ڏيکاريو ويو آهي

نوٽ: ليکڪ جي راءِ سان اداري جو متفق هجڻ ضروري ناهي.

دردمند دلين جي دانهن پڪار

***
ميان مير چانڊيو
***

جڏهن ڪان سنڌ حڪومت توجوانن لاءِ نوڪري جي حد 28 سال مقرر ڪئي آهي، تڏهن ڪان هو مايوس آهن، ڇاڪاڻ تہ پڙهندي هو اڻاويهہ سالن جي عمر کي پهچي ٿا وڃن ۽ پوءِ جيستائين نوڪرين جا اشتهار اخبارن ۾ لڳن، توجوان انهن ادارن ۾ درخوستون جمع ڪرائين ۽ انٽرويو ۾ وڃن، تيستائين هنن جي عمر نوڪري واري مدت ڪان مٿي چڙهي وڃي ٿي، پوءِ وري انهن ڪان ننڍي عمر وارا توجوان نوڪرين جي پروسيس ۾ هلندا آهن، تان جو اهي بہ نوڪرين جي آسري ۾ ويهي عمر گنوائي ٿا ڇڏين. غريب توجوان وٽ نہ پئسو هوندو آهي ۽ نہ ئي سفارش، جنهن ڪري هو اوس بيروزگار ئي رهجي وڃن ٿا، شادي ڪرڻ، خوبصورت گهر ٺاهڻ ۽ زندگي جي آسودگي جا سندن سمورا خواب اڌورا رهجي ويندا آهن، سياسي جادوگر اليڪشن جي موسم ۾ توجوانن جي ذهنن ۾ بهتر مستقبل جون اميدون پري ڪائڻ زوردار نعرن سان اليڪشني ماحول گرمائيندا آهن، پر افسوس اليڪشن کٽڻ کان پوءِ چونڊيل نمائندا سندن سڃاڻوئي نہ ٿيندا آهن، هو اسيمبلين ۾ پهچڻ ڪان پوءِ نوڪريون وڪڻڻ کان ويندي سندن هر حق تي ڌاڙو هڻندا رهندا آهن، توجوان بار بار ڪوشش باوجود جڏهن ناڪام ٿيندا آهن، تہ هو مايوسين جي دنيا وڃي وسائيندا آهن. ياد آيو هڪ ڏينهن هڪ همراهہ، توجوان کي اسماعيل راهو وٽ وٺي آيو، جنهن مهل اسان فاضل راهو ادبي ڪميٽي جي گڏجاڻي ۾ ويٺل هئاسين، همراهہ اسماعيل کي چيو، سائين هن کي نوڪري ڏيو، اسماعيل صاحب ڪنڌ ڌوڻيو، همراهہ رکي وري چيو سائين ڀلا جي نوڪري نٿي ملي تہ هن کي انڊس اسپتال ۾ لڳايو، اسماعيل صاحب چيو آئون ڳالهائيندس. ان وقت بيروزگار جي اکين ۾ اميد جي لهر جاڳي پيئي، پوءِ هو ٻئي چٽان بنگلي مان ٻاهر هليا ويا. آسرو آهي اجهان، جيسين جيون ڏينهن، ڪارونجهر تي مينهن، آهن ساٿڻ وسڻا مون کيترن ئي چونڊيل نمائندن ۽ وڏيرن جي بنگلن تي بيروزگار توجوانن جون بيٺل قطارون ڏٺيون هيون، جن نوڪرين لاءِ ڪين منٿون ٿي ڪيون. هڪ ڏينهن منهنجي دوست اشرف ڪاتيار فون ڪئي تہ آئون اوهان سان ملڻ لاءِ اچان ٿو. هو اوطاق تي پاڻ سان گڏ خوبرو جوان بہ وٺي آيو. چيائين سجاد وٺي آيو آهيان، حاجي رسول بخش چانڊيو يا ٻئي ڪنهن وٽ هل نوڪري وٺي ڏي، مون چاڙ مان ڊگ پري اشرف ڏانهن ڏٺو ۽ شائستگي سان چيو اشرف جيڏانهن بہ چوندين هليو هلندس، ڀلي اهو جنگ جو ميدان ڇو نہ هجي. باقي نوڪريون تہ نوٽن تي آهن. وڏن ماڻهن وٽ "ها" جي بک ڪونهي، نوڪري قسمت ۾ هوندي تہ ملي ويندي، حڪومتي ماڻهن مان اميد ڪونهي، اشرف ڳالهہ سمجهي ويو، ڪچهري ڪري هليو ويو. ڪجهہ مهينن ڪان پوءِ هو ٻئي ڄڻا اجرڪون کڻي مون کي پارائڻ آيا، مون اجرڪن پارائڻ جو سبب پڇيو، ٻڌايائون تہ توهان جيڪا وات ڏسي بهتر هئي، وڏيرن جي بنگلن تي وڃڻ بجاءِ سجاد محنت ڪئي ۽ ماستر ٿي ويو. وڏيرن جي پويان ڊوڙون ها تہ وقت گذري وڃي ها، ٿئي ڪجهہ بہ ڪونہ ها. سوچيان ٿو تہ حالتون ساڳيون نہ ٿيون رهن، ڪالهہ ماڻهن کي سڌي نوڪريون ٿي ڏنائون، پر اڄ ماڻهو نوڪرين لاءِ ڊوڙي ڊوڙي ٿڪي پيا آهن. نوڪري نٿي ملي، غريب توجوانن کي چيو وڃي ٿو اوهان اهل نہ آهيو. تاريخ ۾ ڏسجي ٿو تہ ڪيترائي شهنشاهہ جاهل ۽ اڻ پڙهيل بہ هئا. روشن اختر عرف ايم شاهہ رنگيلو بہ بادشاهہ هو جيڪو درٻار ۾ اڪثر زنانو لباس پائي ايندو هو. هو مغل سلطنت جو تيرهون بادشاهہ هو. پاڻ 1702ع ۾ ڄائو ۽ 1748ع ۾ فوت ٿيو. اورنگزيب عالمگير سندس پڙ ڏاڏو هو. رنگيلي بادشاهہ کي نادرشاهہ معزول ڪري قيدي ڪيو. سندس دور حڪومت، عياشي توڙي لاپرواهي جو دور ليکيو وڃي ٿو. ميسور جو بادشاهہ حيدر علي خان جيڪو 1752ع ۾ ميسور جي هندو راجا ڪرشنا راجا واديار جي فوج ۾ سپاهي ڀرتي ٿيو هو. ۽ 1775ع ۾ سلطنت ميسور جو سپهہ سالار بڻيو. حيدرعلي خان 1761ع ۾ راجا جو تخت اونڌو ڪري حڪومت تي قبضو ڪيو. سندس حڪومت 1782ع تائين رهي. پاڻ اڻپڙهيل هو. ليڪن پنج ٻوليون ڄاڻندو هو. سرطان جي بيماري ۾ وفات ڪيائين. سندس قبر ڀارتي رياست ڪرناٽڪ جي ضلعي مانڊيا جي شهر سرنگاپٽم ۾ آهي. سلطان محمد غوري جو غلام، قطب الدين ايبڪ بہ غلامي مان ترقي ڪري بادشاهہ ٿيو. ترڪ نسل جو هي گهراڻو ڏاڍو چالاڪ هو. هن گهراڻي 1206ع ڪان 1250ع تائين برصغير تي حڪومت ڪئي، چالاڪ ماڻهو ڪيئن تہ ڪلٽين ڪائي اڳيان نڪري ٿا وڃن. جڏهن تہ سادا ماڻهو سندن دردن جا داستان زندگي ۾ اپٽڻ ڇڏي وڃن ٿا، جيئن ماندو جي محلاتن ۾ راڻي روپمتي ۽ باز بهادر جي عشق جا داستان هر در ۽ ديوار تي اڪريل آهن. روپمتي مالوا جي حسين شهزادي هئي ۽ باز بهادر مالوا جو راجا هو. جڏهن اڪبر بادشاهہ منڊو کي فتح ڪرڻ لاءِ ادهم خان کي روانو ڪيو تہ آن جنگ ۾ باز بهادر کي شڪست آئي، هو مدد وٺڻ لاءِ چتور ڳڙهہ ڀڄي ويو ۽ روپمتي گرفتاري جي خوف کان زهر کائي خودڪشي ڪري ڇڏي. وندڏيا جبل جي قطارن وچ ۾ مالوا خطي جو ٻہ هزار فوٽ اوچائي وارو قلعو ماندو تيرهين صدي جي پڇاڙي تائين پرمار گهراڻي جي راجپوت حڪمران جي هٿ هيٺ رهيو، انهن کان پوءِ ماندو جي محلات تي افغاني سلطانن اچي قبضو ڪيو. جيئن حڪومتي ميمبرن جا خاص ماڻهو سرڪاري نوڪرين تي قبضو ڪندا آهن. وجوديت جي فلسفي موجب انسان کي ڄمڻ کان مرڻ تائين ڪجهہ شرطن تي زندگي گذارڻ جي آزادي هوندي آهي، پر اسان وٽ هر غريب ماڻهو آزاد هوندي بہ ڄڻ قيد ۾ آهي، هتي تہ انهن سان اهڙو ويڌن ڪيو وڃي ٿو، جهڙو ويڌن غلام قادر روحيلو شهنشاهہ هند، شاهہ عالم سان ڪيو هو. احمد شاهہ ابدالي سردار نجيب الدولہ کي دهلي جي بادشاهہ جو وزيراعظم مقرر ڪيو

نوٽ: ليکڪ جي راءِ سان اداري جو متفق هجڻ ضروري ناهي.

سنڌ جو صوفي شاعر فقير قادر بخش بيدل

***
عبدالجواد عباسي
***

سنڌ هميشہ کان امن واري ڌرتي رهي آهي هن ڌرتي تي ڪيترائي صوفي بزرگ اولياءَ شاعر اديب ۽ محقق پيدا ٿيا آهن سنڌ جو تاريخي شهر روهڙي ۾ اولياءَ ۽ بزرگن ۽ درويشن جي ڪري روحاني حيثيت رکي ٿو هتي نبي ڪريم صلي اللہ عليہ وسلم جن جو وار مبارڪ بہ آهي ۽ سوالڪ درويشن صوفين فقيرن ۽ عاشقن جون مزارون آهن انهن صوفين درويشن اولياءَ ۽ شاعرن ۾ فقير قادر بخش بيدل جي ولادت بہ روهڙي شريف ۾ ٿي فقير قادر بخش بيدل جو اصل نالو عبدالقادر هو مگر پيران پير دستگير عبدالقادر جيلاني جي احترام سبب قادر بخش سڏائڻ لڳو بيدل سائين جي والد جو نالو ميان محمد محسن هو اول بہ هڪ درويش صفت انسان هو جيڪو قادري طريقي ۾ جهوڪ شريف جي بزرگن جو دست بعيت هو بيدل فقير جو شجره نسب حضرت غوث بهاؤالدين ذڪريا سان وڃي ملي ٿو سڀ کان پهريان سندن ڏاڏو حضرت عبدالقادر قريشي ملتان مان هميشہ لاءِ لڏي اچي روهڙي ۾ سڪونت پذير ٿيا دراصل اهاالہ پلاڻ روهڙي جي هڪ ٻئي بزرگ صوفي جان اللہ شاهہ جيڪو عنايت شهيد جو خليفو هو اول متقي انسان هو جنهن لاءِ اهو مشهور آهي تہ هو قرآن شريف هٿ سان لکي گذارڻ ڪندو هو بيدل فقير 1230هہ مطابق 1418هہ ۾ بيدل ٿيو ۽ ڄمندي ئي چار هو ماڻڻ کيس مڪتب ۾ ويهاريو مگر پاڻ الف کان اڳتي نا بري ويلو جيتوڻيڪ بيدل فقير ظاهري طور تعليم حاصل نہ ڪئي پر باطني ۾ وڏو عالم علم حديث قرآن شريف ۽ شريعت جو ڄاڻو هو جنهن جو ثبوت سندس ڪلامن مان جا بجاءِ ملي ٿو بيدل بنيادي طور عشق ۽ محبت جو شاعر آهي بيدل فقير کي سلاڻ ۾ صرف هڪ پٽ هو جيڪو وقت وڏو شاعر ٿي گذريو آهي جنهنجو نالو محمد محسن بيڪس آهي بيدل سائين کي درويشي جي ذات حضرت لعل شهباز قلندر کان مليس پير صبغت اللہ شاهہ پير پاڳارو اول ۽ مخدوم محمد اسماعيل کان بہ حاصل ڪيائين بيدل سائين جي والد صاحب فقير محمد محسن تي سندس مرشد جو ٻين کان وڌيڪ ناجر جو هٿ هيو هڪ پيرو مرشد جي حضور ۾ عرض ڪيائين قبلا سائين حضور جي باطني ازحد گهڻي آهي پر ظاهري بہ ٿئي تہ احسان ٿيندو اولاد جو سڪايل آهيان مرشد جي زبان مان نڪتو تہ انشاءاللہ تو کي اهڙو پٽ ڄمندو جو شريعت، طريقت، معرفت ۽ حقيقت جو صاحب هوندو ۽ هڪ پير کان معزور هوندو مرشد سائين ۽ فقير محمد محسن جي گهر ۾ هڪ پٽ ڄائو پر پير مڙيل هيس پٽ جي اولاد وقت فقير محمد محسن مير جان اللہ شاهہ صاحب جن جي ڪچهري ۾ ويٺا هئا تہ دائي واڌائي ڏني ۽ ڇيو ڇيو تہ ڇوڪر ڄڻيو ٿي سهرو آهي مگر هڪ پير کان منڊو آهي. جنهن تي مير صاحب فرمايو تہ ابا منڊو نہ چئو اهو روهڙي شهر جو جهنڊو آهي ۽ بروقت سندس نالو عبدالقادر رکيو ويو مگر پيران پير جي ادب وچان کيس قادر بخش سڏيو فقير بيدل پاڻ کي پڇاڙي تائين ٻنهي نالن سان سڏائيندو هو بيدل سائين درويش جي گهر ۾ درويشن جي دعا سان ڄائو تنهن ڪري اللہ وارن جي نظر جو اثر عکس رهيس تنهن ڪري منڊ کان ئي رنگ ۾ رتل رهيو سندس ننڍي هوندي جي هلت چلت عام ٻارن مگر وڏي عمر وارن ماڻهن کان ئي اچرج ۾ وجهندڙ هئي، اٺين ئي پاڻ ٿيو هو تہ هي ڪامل درويش ۽ خدا وارو انسان ٿيندو قاضي غلام مهدي والد پير محمد چوندو هيو تہ بيدل فقير تمام هوشيار ۽ سندس حافظو تمام تيز هوندو هيو هڪ دفعي عربي صرف جا ڪتاب هيٺ مٿي ٿي ويسي سو فقير بيدل حافظي مان سڄو ڪتاب لکيو مولوي عبدالرحمن سکر واري ان وقت عالمن مان هو تنهن تعزيبي واري تي اعتراض ورتو جنهن تي فقير صاحب انجي جواز ۾ ڪتابي سندون لکي موڪليون تنهن کان سواءِ فقير بيدل جي پنهنجي هٿ اکرين سندون ديوان اڄ ۾ گهمرڻ (مديجي جي رهندڙ) وارن وٽ موجود آهي قدرت فقير صاحب کي هڪ اثر پذير ۽ صاف دل ڏني هئي سالن جي محبت منجهس عشق جا مچ مچائي ڇڏيا هئا، محترم جهامنداس پالا پنهنجي سوانح عمري بيدل ۾ لکيو آهي تہ فقير بيدل سيوهڻ ۾ روحاني فيض حاصل ڪيو ۽ شعر چوڻ شروع ڪيا، سندس پهريون شعر مسند جي صورت ۾ قلندر شهباز جي تعريف ۾ آهي دلامست درن هول روز محشر پکڙلي دامن ابن کا رهبر ميرا مرشد مڪمل هي قلندر حسيني حيدر سلطان سرور فقير بيدل سائين ارشاد موجب پير گوٺ اچي مسجد ۾ مسافر ٿيو پر لعل ڪولکن جو آهي جلد ٿي پير صبغت اللہ شاهہ اول تجرڏٽي کي سندس فضل وڪمال جي خبر پهتي جنهن کيس پنهنجي صاحبزادي کي مولانا رومي مثنوي پڙهائڻ لاءِ چيو جيسين اتي هو تيسائين تدريسي جو ڪم ڪري ڪندو رهيو ڪجهہ وقت ڪانپوءِ درگاهہ تي رهڻ جي انهي ٿوري وقت جي تعليم صاحبزادي تي ايترو اثر ڪيو جو وڏي هوندي وڏي پائي جو صوفي شاعر ٿي پيو سندس تخلص اصغر آهي. فقير صاحب پير گوٺ مان موڪلائي روحاني منزلون طئي ڪندو واڃي پريالو پهتو ۽ درگاهہ تي پهتو جتي کيس حڪم ٿيو تہ روزہ ۽ نماز ڇڏ ۽ روهڙي وڃي جتي اچي مجار ڪود کان ڪولي ويلو ۽ نماز ۽ روزہ لاءِ ماڻهن کي تلقين ڪندو رهيو پنهنجي سر ۽ اهڙو متقي ۽ پرهيزگار هو جو گهر کان مسجد تائين ۽ مسجد کان گهر تائين بہ جهنڊ ڪري ايندو رهيو ڪهڙي ڏينهن فقير صاحب دستور موجب صبح جي نماز ۾ تعقيبات کان پوءِ جيئن مسجد کان جهنڊ هٿي نڪتو تہ اهڙي هوا گهلي جو منهن تان پلاند مٿي کجي ويو ۽ سندس نظرون وڃي سامهون بيٺل ٽينگر ڪرمچند تي پئي الستي آئيني وارو اولڙو ڏينوي دلبر جي دري مان اکين تي اهڙو پيو جو تجلي کان اکيون چمڪاڻ ۾ ماٺڪ ماٺڪي ۾ آيون آڪ بوٽ ۾ عجب جو عکس ڇيچي ريو دماغ دراڻون ۽ دليل ڇڏي ڏنيون هوش خطا ٿي ويو وات سڪي ويو چپ خشڪ ٿي ويا هٿ ڄڻ شل پاٺجيا ۽ پاڻ دل وڃائي بيدل ٿي پئي هاڻي اهو بت بڻجي سامهون ڏڪان تي ويهي رهيو بالا آخر اللہ وارو جي محبت سان خاص طرح صوفي صديق جي محبت سان بيدل فقير خير سلامتي سان ها فنائي اعشوق واري ڪٺن منزل جهاڳي ان کان علاوه مجازي مرحلن ۾ فقير غلام محمد ۽ قاضي پير محمد جا نالا قابل بيان آهن جنهن جو مڪمل ذڪر ديوان بيدل ڪتاب ۾ موجود آهي، حسن ۽ حسين چيز فطرتي ۽ خود نمائي جي خاصيت آهي دالله سائين سوڻهن جو گجهو خزانو آهي دنيا صرف انهي لاءِ خليقائين تہ سندس تعريف ٿي بقول فقير بيدل مخفي هو محبوب بيرنگي نينهن کيو نروار گويا اٿين ڪٿي چٽجي تہ انسان حسن جي تعريف لاءِ خليقو آهي دم اللہ عشق ڪيتي مين وچائي روي دم اللہ تينهن ڏي مين وچائي روي آدم ڪل آهي حلبلي جاءِ ڪعبو اهو آہ ڪوهہ بچي پويان سنڌ صوفي شاعر وٽ عشق جو معيار ايترو بلند آهي جوان ۾ خود غرضي ۽ نفس پرستي جو بيس ۽ پاڪ انويشن آهي اهڙي پاڪ ۽ خالص دل هئي فقير بيدل سائين جي معرفت کي پهچڻ لاءِ بنيادي ڏاڪي شريعت جي حڪمت مان حڪم شادي جو بہ آهي، فقير بيدل سائين بہ شاديون ڪيون پهرين شادي مان فقط هڪ نياڻي ۽ ٻي شادي مان پٽ ڄائو محترم جهامنداس پاليءِ پنهنجي قلمي ڪتاب سوانح عمري بيدل ۾ لکيو آهي تہ فقير بيدل سائين کي ٽي پٽ هئا، هڪ فريد بخش ٻيون محمد محسن ٽيون امام بخش هو فريد بخش ڄمڻ سان ڪرامت ڏيکاري، تنهن ڪري کيس رخصتي ملي امام بخش ڇٽن پنجن سالن ڪائيو گذاري ويو ۽ فقير محمد محسن بيڪس فقير بيدل سائين جي ڇٽن سالن ڪائيو ۽ جامون مئايو فقير غلام محمد جي وفات ڪائيو وقت گذاريندو رهيو تان جو وقت آيو جڏهن سندس آخري منظور نظر قاضي پير محمد جو سندس روح جي راحت جي جوجهيايو ۽ هميشہ لاءِ الوداع چئي هي جهان ڇڏي ويو بيدل سائين جي دل هي صدمو نهايت خراب گذريو زندگي وبال ٿي پيس فراق جي حالت ۾ هي چئي اٿس ها ڪي نٿين يار نکو پنس خيال اسان جو قاضي پير محمد جي وفات کائيو بيدل سائين بيمار گذارڻ لڳو جيئن پوءِ تيئن ريو ضعيف ٿيندو وڃي هڪ دفعي عبداللہ آخوند ڪائنس پڇيو تہ سائين دنيا فاني آهي قضا ٿي داوهان کي ڪاٿي رکون. فرمايائون تہ ابا جيسين بندي کي ساهہ آهي تيسين قاضي صاحب جي دروازي تان ڪيئن ويندو ۽ سندس ڪکن ۾ دم ڏيندو پوءِ اوهان جو اختيار آهي انهي بيماري جي زماني فقير صاحب هڪ ڪافي چئي جنهنجو مطلب آهي تہ ٺون ٺيايو آيو ماروئڙن جي سون ڏي جو پاند ونهيو آهي سونهيٺ پچي ۽ هر هڪ کي موت جو مزو چکڻو آهي اهو وقت اچي ويجهو ٿيو جو فقير صاحب چوڻ لڳو تہ آءُ قاضي جي ٻجن جو ولڻو آهيان جيسين سندس گهران موڪل نہ ملندي تيسين منهن نہ مئائيندس چوڻ ٿا تہ ٻہ دفعا تہ انڪار ٿيو ۽ ٽئين دفعي آخر اجازت ملي ۽ فقير ٻئي حقيقي گهر لاءِ سانباهو ڪيو ۽ فرمايو تہ اسان جي رات تياري آهي رات جو ٻارڻ ٻجڻ کان موتلاڻي سمهيو تہ ڪجهہ وقت کان پوءِ ٽپ ڏئي اٿيو ۽ ادب ڪندي نمائي بيلو ٿوري دير ويهي وري سمهيو سليمان فقير عرض ڪيو تہ قبلا ڪهڙو اسرار هو فرمايون تہ ابا قلندر شهباز وٺڻ آيا هئا، هنيئر اللہ توهان جاد رناٿي جو ستون تہ روح پرواز ڪري ويس اهڙي طرح هن ولايت ۽ ڪرامت جي صاحب پنهنجو آستانو 16 ذوالقعد 1289هہ هن فاني دنيا مان ڪئي دارالبقا ۾ ڌاهيو بروقت تي عبداللہ آخوند کي اطلاع مليو تہ جنهن غسل ۽ ڪفن جي تياري ڪئي جنازي سان ڪندو خواهہ مسلمان گهڻي تعداد ۾ ساڻ هئا، سندس خاڪي جسم کي روهڙي ريلوي اسٽيشن جي اولهہ ۾ جيڪو اڄ ڪلهہ خانگاهہ جي نالي سان مشهور آهي سپرد خاڪ ڪيو ويو جتي هر جمعي تي ۽ چنڊ جي ايڪويهين رات صوفي سماع ٿيندو آهي ۽ هر سال جي 14_15 ۽ 16 ذوالقعد تي ميلو لڳندو آهي جتي سنڌ جي ڪنڊ ڪڙڇ مان هزارين عقيدت مند ايندا آهن ۽ فقير بيدل کي خراج تحسين پيش ڪندا آهن سندس وفات جي تاريخ سندس پٽ فقير محمد محسن بيڪس هن ريت چئي آهي

رمز رندي جو عجائب روهڙي ۾ راض هو
نالي بيدل بادشاهہ بيشڪ اتي شهباز هو
موج مستي ۾ سدا سلطان سر فراز هو
حلاج جي حالت ۾ هردم من ممتاز هو
پير مغان جي پٽ هڪ حقيقت مجاز هو هہ اوست واري حال ۾ محمود سوايا ز هو

نوٽ: ليکڪ جي راءِ سان اداري جو متفق هجڻ ضروري ناهي.

بقايا ___________ 01

جي وچ ۾ پاڪ ڀارت تاريخ جو ڊگهو مقابلو ٿيو هڪ ڪلاڪ کان وڌيڪ وقت تي ٻڌل انهي فضائي جنگ جي دوران پاڪ فضائيہ جي شاهينن 5 ڀارتي جهاز ڪيرايا. تباهہ ڪيل ڀارتي جهازن ۾ 3 جديد رافيل جهاز 1 مگ 29 ۽ هڪ ايس يو 30 شامل هئا. ڀارت روايتي هٺ ڌرمي ۽ ڪوڙ جو سهارو وٺندي جهاز ڪيرائڻ جي خبر کان انڪار ڪيو. ڪجهہ ڀارتي ميڊيا چينلز جهاز ڪرڻ وارين خبرن جي تصديق ڪئي جيڪا بعد ۾ مودي سرڪار هٽرائي ڇڏي ڊي جي آءِ ايس پي آر ۽ سينئر ايئرفورس آفيسر گڏيل پريس ڪانفرنس ۾ ڀارتي رافيل جهاز ڪيرائڻ جا ترديد نہ ٿيڻ جوڳا ثبوت پيش ڪيا. ثبوتن ۾ ڀارتي جهازن جا نمبرز ۽ تباهہ ٿيڻ جي لوڪيشن بہ ڏيکاري وئي ڊي جي آءِ ايس پي آر ٻڌايو تہ ڀارت موجب اسان جو ڪوبہ جهاز ناهي ڪريو

بقايا ___________ 02

ڏاڻين پهچڻ لاءِ ٻنهي ملڪن سان گڏجي ڪم ڪنداسين جنگبندي تي ٻنهي ملڪن جي تعريف ڪندي آمريڪي صدر چيو تہ ڀارت ۽ پاڪستان جي مضبوط قيادت تي تمام گهڻو فخر محسوس ڪيان ٿو ٻنهي ملڪن جي قيادت دانشمندي جو مظاهرو ڪيو مون کي فخر آهي تہ آمريڪا توهان کي ان تاريخي ۽ شاندار فيصلي تائين پهچائڻ ۾ مدد فراهم ڪري سگهيو ٽرمپ پاڪستان ۽ ڀارت سان واپاري لاڳاپا وڌائڻ جو اعلان ڪيو ۽ چيو تہ ٻنهي عظيم قومن سان واپار کي هٿي ڏيندس ٻئي پاسي وزيراعظم شهباز [illegible] ٿورائتو آهيان ۽ صدر ٽرمپ جي آڇ کي ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن جي قيام لاءِ اهم سمجهان ٿو هن چيو تہ پاڪستان ۽ آمريڪا امن ۽ سلامتي لاءِ گڏجي ڪم ڪندا رهيا آهن صدر ٽرمپ جي قيادت ۾ پاڪستان کي هڪ مضبوط پائيدار مليو آهي

بقايا ___________ 03

خان ٽيسوري خاص مهمان طور دفاع پاڪستان جي عنوان سان منعقد ٿيل عظيم الشان محفل ۾ شرڪت ڪئي تقريب ۾ ريلوي واري وزير حنيف عباسي پير محمد نقيب الرحمان پير محمد حسيب الرحمان پڻ شرڪت ڪئي سنڌ جي گورنر پاڪ فوج کي پاڪ ـ ڀارت جنگ ۾ فتح تي شاندار خراج تحسين پيش ڪيو جڏهن تہ سنڌ جي گورنر پاڪستان آرمي جنرل حافظ سيد عاصم منير کي فاتح جنرل قرار ڏنو سنڌ جي گورنر ڪامران خان ٽيسوري تقريب کي خطاب ڪندي چيو تہ پاڪستان فوج ثابت ڪيو آهي تہ اها دنيا جي بهترين فوج آهي

بقايا ___________ 04

۽ ڀارت وچ ۾ ٿيندڙ جنگبندي جي آجيان ڪري ڇڏي آهي اداڪار فيصل قريشي چيو آهي تہ تمام گهڻيون حياتيون ضايع ٿي ويون، پاڪستان ۾ تہ معصوم ٻار بہ جنگ دوران فوت ٿيا، انهي لاءِ هر پيري پاڪستاني قوم اهوئي چئي رهي هئي تہ جنگ نہ ٿيڻ گهرجي ڇو تہ جنگ جو تمام گهڻو نقصان ٿيندو آهي اداڪاره ۽ ميزبان شائستہ لوڌي چيو آهي تہ پاڪستان هميشہ امن، ڳالهيون ۽ ڳالهين جي جنگبندي جي آجيان ڪئي، هاڻ خوشي جو ڳو ۽ اميد جو لمحو آهي اداڪاره ماهره خان سميت ٻين اداڪارن چيو تہ مشڪل حالتون هجن تہ اندازو ٿي ويندو آهي فوج ڪيتري ضروري آهي جڏهن تہ بشري انصاري چيو تہ سرحد جي ٻنهي طرفن ڪان ماڻهو پريشان هئا، ان سان گڏ بشري انصاري جيو ۽ جيئڻ ڏيو جو نعرو بہ لڳايو انهي کان علاوه پاڪستاني گلوڪار عاطف اسلم، بيگ پنهنجي خوشي جو اظهار ڪيو

بقايا ___________ 05

چين جي پرڏيهي وزير چيو تہ چين پاڪستان جي سالميت ۽ خودمختياري جي حمايت جاري رکندس. چيني پرڏيهي وزير پاڪستان ۽ ڀارت سان دير تائين جنگبندي جي لاءِ مشاورت ۽ سفارتي حل تي زور ڏنو ٻئي طرف چيني پرڏيهي وزير جون ڀارتي قومي سلامتي جي صلاحڪار اجيت دوول سان بہ ڳالهيون ٿيون

بقايا ___________ 06

ڪندي چيو آهي تہ رب پاڪ جي شڪر گذار آهيان تہ دشمن جي ناپاڪ ارادن کي خاڪ ۾ ملائي ڇڏيو اڄ جو ڏينهن صرف شڪرگذاري جو نہ پر غيرت، جرئت ۽ قومي وحدت جي فتح جو ڏينهن آهي هن چيو تہ پاڪ فوج بهادر پروفيشنل ۽ باصلاحيت ادارو آهي پاڪ فوج ڀارتي جارحيت جو جواب صرف گولي سان نہ حڪمت عملي سان ڏنو شاهينن دشمن جا جهاز ڪيرائي دنيا کي پيغام ڏنو تہ پاڪستان جو دفاع نہ وسارڻ جوڳو آهي دنيا ڏسي ورتو تہ پاڪستان پنهنجي دفاع ۾ هڪ قدم پوئتي نہ هٽندو هن چيو تہ اهڙن جوانن کي سليوٽ جنهن دشمن جي اکين ۾ اکيون وجهي

بقايا ___________ 07

سخت ردعمل جو اظهار ڪيو آهي پاڪستان خلاف سخت زبان استعمال ڪرڻ لاءِ مشهور ڀارتي اينڪر ارنب گوسوامي ٽرمپ جي اعلان کان پوءِ پنهنجي پروگرام ۾ چيو تہ آمريڪي صدر پنهنجي حدن کان اڳتي نڪري ويو آهي سندس چوڻ هو تہ جڏهن ڀارت آمريڪي ڌالڻي قبول ئي نہ ڪئي هئي تہ پوءِ ٽرمپ ڪهڙي بنياد تي جنگبندي جو اعلان ڪري ڇڏيو هن چيو تہ آمريڪي صدر کي زميني حقيقتن جو شعور ئي نہ آهي، ڪجهہ ڏينهن اڳ تائين تہ هو چئي رهيو هو تہ ان جو هن تڪرار سان ڪو واسطو ئي ناهي، هن وڌيڪ چيو تہ مون کي آمريڪي صدر جي طرفان جنگبندي جي اعلان تي سخت اعتراض آهي اسان جو چينل ٽرمپ جي بيان کي نشر نہ ڪندو پر صرف اهو بيان هلائيندو جيڪو ڀارتي حڪومت طرفان جاري ڪيو ويندو

بقايا ___________ 08

ڇنڇر جي صبح سوير هڪ فيصلو ڪندڙ آپريشن شروع ڪيو جنهن جي نتيجي ۾ هندستان جو جديد ترين دفاعي نظام تباهہ ٿي ويو هن حڪمت عملي جي پويان غير معمولي منصوبابندي ۽ قيادت ۽ فوج جي ايمان جي جذبي جو ميلاپ هو جيڪو آرمي چيف جنرل عاصم منير هن اعلى سطحي اجلاس جي آخر ۾ هڪ ڊگهي دعا سان شروع ڪيو ذريعن جو چوڻ آهي تہ جمعي جي رات وزيراعظم شهباز شريف جي صدارت هيٺ ٿيل اجلاس ۾ هندستان خلاف جوابي آپريشن جي منظوري ڏني وئي جنهن نہ رڳو هندستان جي دفاعي لائينن کي هلايو پر ان جي غرور ۽ ضد ۽ پاڪستان سان ڳالهين نہ ڪرڻ جي ان جي اصرار کي بہ ٽوڙي ڇڏيو

بقايا ___________ 09

غيرت مند پاڪستانين کي دل جي گهراين سان سلام پيش ڪريان ٿو اسان دنيا تي ثابت ڪري ڇڏيو آهي تہ پاڪستاني قوم خوددار آهي جيڪڏهن ڪو بہ اسان جي [illegible] جارحيت هئي، اسان جي فوج پيشيوارانہ انداز ۾ جواب ڏئي عسڪري تاريخ جو هڪ سنهري باب لکيو ڀارت بي سبب اسان تي جنگ مڙهي اسان بنا دير غير جانبدار جاچ جي آڇ ڪئي، اسان بار بار برداشت جو مظاهرو ڪيو پر جڏهن گهمنڊي دشمن اسان جي سرحدن جي پچڪوڙي جي ناڪام ڪوشش ڪئي تہ اسان اهو فيصلو ڪيو تہ دشمن کي ان جي ئي زبان ۾ جواب ڏنو وڃي

بقايا ___________ 10

ڇڏيو آهي ميڊيا سان ڳالهائيندي خواجہ آصف چيو تہ هندستان سوچيو تہ شايد پاڪستان کي رڳڙو ڏئي پنهنجي شرطن تي آڻيندو پر هندستان جي طاقت جي غرور کي مٽي ۾ ملايو ويو آهي هن اهو بہ چيو تہ هندستان جي ساک تي سوال اٿاريا ويا آهن، اسان جنگ جي رفتار کي وڌائي سگهون ٿا پر اسان جنگ تي بريڪ لڳائڻ جو آپشن پيش ڪيو جيڪڏهن ڳالهيون جاري رهيون تہ ان سان نڪرڻ جا طريقا نڪرندا دفاع واري وزير وڌيڪ چيو تہ پاڪستان ۽ هندستان جي ڳالهين ۾ سنڌو پاڻي معاهدي، ڪشمير ۽ دهشتگردي جي مسئلي تي غور ڪيو ويندو

بقايا ___________ 11

سان ڳالهائيندي بئريسٽر گوهر چيو تہ قوم سياسي ۽ ذاتي مفادن کان اڳتي وڌي ڪري ڀارت کي جواب ڏنو آهي هن چيو تہ سڄي دنيا پاڪستان جي ڀارت کي جواب ڏسي چڪي آهي ۽ مستقبل ۾ ڪنهن بہ قسم جي جارحيت جو بہ اهڙوئي سخت جواب ملندو پي ٽي آءِ چيئرمين وڌيڪ چيو تہ جيڪڏهن ڀارت سان جنگ بندي ٿي سگهي ٿي تہ پوءِ پي ٽي آءِ سان بہ سياسي جنگ بندي ٿيڻ گهرجي

بقايا ___________ 12

ٽيم جي اڳوڻي ڪپتان شاهد آفريدي چيو آهي تہ ڀارتي ميڊيا 50 سيڪڙو ڀالي ووڊ ۽ 50 سيڪڙو ڪارٽون نيٽ ورڪ آهي نريندر مودي جي جنگي جنون ڀارت کي بند گهٽي ۾ ڌڪي ڇڏيو آهي ۽ هاڻ ڀارت کي اندازو ٿي ويو آهي تہ پاڪستان سان وڙهڻ مهانگو پئجي ويو آپريشن "بنيان مرصوص" جي ڪاميابي تي ڪراچي ۾ ريلي کي خطاب ڪندي شاهد آفريدي چيو تہ اسان اڄ امن لاءِ ٻاهر نڪتا آهيون، مان پاڪستاني فوج کي سلام پيش ڪريان ٿو پاڪستان جو هر ٻار پاڪ فوج سان گڏ آهي مان پنهنجي خاندان ۽ دوستن جي طرفان پاڪ فوج کي مبارڪون ڏيان ٿو هن چيو ڀارت کي هاڻ خبر پئجي وئي آهي تہ پاڪستان سان وڙهڻ سستو نہ آهي

بقايا ___________ 13

ڀارت رافيل جهاز ڪيرايو ويو آهي هن چيو تہ "اسين جنگ جي حالت ۾ آهيون ۽ جنگ ۾ نقصان ٿيندو آهي" نئين دهلي ۾ ڀارتي ڊي جي ايم او ليفٽيننٽ جنرل راجيو گهائي، ايئر مارشل اي ڪي ڀارتي ۽ وائيس ايڊمرل اي ايس پرامود هڪ گڏيل پريس ڪانفرنس ڪئي. ان موقعي تي جڏهن صحافي ايئر مارشل اوديش ڪمار (اي ڪي) ڀارتي ڪان پڇيو تہ ڇا هو ان بابت انگ اکر ڏئي سگهن ٿا تہ ڀارت ڪيترا اڏاڻا وڃايا آهن ۽ ان بابت بہ تہ بين الاقوامي ميڊيا ۾ رافيل جهازن جي ڪري پوڻ جون خبرون هلي رهيون آهن ان سوال جي جواب ۾ ايئر مارشل اي ڪي ڀارتي چيو تہ ڀارت هن وقت جنگ جي حالت ۾ آهي ۽ جنگ ۾ نقصان ٿيندو آهي هن صحافي کي چيو تہ کيس اهو پڇڻ گهرجي

بقايا ___________ 14

ذريعي مسئلو حل ڪنداسين پاڪستان جي جوابي حملن ڪان پوءِ سيز فائر جي لاءِ تيار ٿيو بلاول ڀٽو زرداري چيو تہ روايتي جنگ بابت پاڪستان جي باري ۾ جيڪو چيو ويندو هو تہ پاڪستان ڀارت کان نٿو کٽي سگهي پر پاڪ فوج ۽ ايئرفورس جي ڪاميابي ڪارروائي کان پوءِ صرف ڀارت نہ پوري دنيا تي ظاهر ٿي ويو آهي تہ پاڪستان پنهنجو دفاع ڪرڻ ڄاڻي ٿو پ پ چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري چيو تہ ڪنهن بہ ٿئين ڳالهين يا معاهدي جي لاءِ ضروري آهي

بقايا ___________ 15

بضد بڻيل آهن سنڌ جي ڪئنالن کي 61 هزار 700 ڪيوسڪ جي جاءِ تي رڳو 32 هزار 600 ڪيوسڪ پاڻي ڏنو ويو آهي ميڊيا کي مليل دستاويزي ثبوتن ۽ مختلف ذريعن کان مليل ڄاڻ موجب سنڌ ۾ پاڻي جي کوٽ اڄ کان وڌي 47 سيڪڙو تي پهچي وئي آهي مئي جي ٻئي ٽين ڊيليز ۾ سنڌ جي ٻئراجن جي ايلوڪيشن 61 هزار 700 ڪيوسڪ آهي جڏهن تہ سنڌ جي ٽنهي ڪوٽڙي، سکر ۽ گڊو ٻئراجن جي ڪئنالن کي ايلوڪيشن جي ابتڙ فقط 32 هزار 600 ڪيوسڪ پاڻي فراهم ڪيو ويو آهي جنهن ڪري سنڌ تاريخ جي بدترين پاڻي کوٽ کي منهن ڏيئي رهي آهي. ٻي پاسي پنجاب جي 1991ع واري پاڻي ڏاڻ مطابق ايلوڪيشن 93 هزار 700 ڪيوسڪ ٿئي ٿي

بقايا ___________ 16

سان اسان جي هوا ۽ زمين کي تباهہ ڪري رهيا آهن ماحولياتي گدلاڻ زهريلو دونهون ڇڏيندڙ گاڏيون ۽ پلاسٽڪ جون ٿيلهيون اسان جو ٽئون مورچو آهي ماحوليات کاتي واري سيڪريٽري آغا شاهنواز خان موسمياتي تبديلي ۽ سامونڊي ڪناري جي ترقي جو واضح اعلان ڪيو آهي تہ جيئن پوري قوم ڀارت جي خلاف حب الوطني جي جذبي تحت يڪجهتي ڏيکاري، تيئن ئي ماحولياتي دشمن پلاسٽڪ جي ٿيلهين، گاڏين جي دونهين ۽ نالن ۾ اڇلايل ڪچري جي خلاف بہ اتحاد ۽ جذباتي ردعمل ڏيکاريو وڃي سنڌ ۾ پلاسٽڪ جي ٿيلهين جي بندش تي صرف اعلان نہ پر عملي قدم کنيا پيا وڃن هاڻي ڪا بہ نرمي نہ ڪئي ويندي 15 جون کان پوءِ وڏن بازارن ۽ سپلائي پوائنٽس تي سخت ڪارروائي شروع ٿيندي آل ڪراچي پلاسٽڪ بيگ مينوفيڪچررز اينڊ ڊيلرز ايسوسيئيشن سان ٿيل ميٽنگ ۾ واضح لفظن ۾ صنعتڪارن کي خبردار ڪيو ويو آهي تہ جيڪڏهن اهي ماحول دوست متبادل ڏانهن نہ آيا تہ قانون حرڪت ۾ ايندو پلاسٽڪ جون ٿيلهيون زمين کي گدلاڻ، نالن کي بند، سامونڊي مخلوق کي قتل ۽ هوا ۾ گدلاڻ ڪري رهيون آهن پلاسٽڪ جون ٿيلهيون سالن تائين زمين ۾ نہ ڳرنديون آهن، ناليون بند ڪنديون آهن اربن فلڊنگ جو وڏو سبب بڻجي رهيون آهن سامونڊي حيات جنهن ۾ ڪميون پکي ۽ مڇيون شامل آهن پلاسٽڪ ڳڙڪڻ سبب فوت ٿي رهيون آهن سنڌ جو ساحلي علائقو ماحولياتي تباهي جي ڪناري تي بيٺلو آهي سنڌ جي زرخيز زمين هاڻي پلاسٽڪ کان بيزار آهي جيڪڏهن هن زهر کي نہ روڪيو ويو تہ اسان جون ايندڙ نسلون ساهہ کڻڻ لاءِ ترسنديون سيڪريٽري ماحوليات جو وڌيڪ چوڻ هو تہ صوبي ۾ 29 مئي تائين وهيڪيولر ايمشن ڪريڪ ڊائون مهم جاري آهي جنهن تحت مختلف هنڌن تي زهريلو دونهون ڇڏيندڙ گاڏين جا چالان ڪيا پيا وڃن هن مهم جو مقصد شهرين کي آگاهي ۽ صاف هوا جي فراهمي آهي هاڻي وقت اچي ويو آهي تہ هر پاڪستاني سنڌ جو هر ماڻهو پنهنجي اندر جو سپاهي جاڳائي ۽ ماحولياتي دشمنن جي خلاف پهرين صف ۾ بيهي ڇو تہ هي جنگ صرف اڄ جي نہ ايندڙ نسلن جي بقا جي جنگ آهي ۽ اسان هي جنگ کٽي ڏيکارينداسين ماحولياتي تحفظ اڄ جي پاڪستان جو قومي فرض آهي ڇو تہ هي جنگ بہ وطن جي دفاع جيتري اهم آهي

بقايا ___________ 17

جي ڊپٽي اسپيڪر سيد غلام مصطفي شاهہ، اڳوڻي تعلقہ ناظم سيد غلام علي شاهہ ۽ سيد محمود شاهہ جي ڀيڻ رضاءالاهي سان وفات ڪري وئي جنهن کي سيدن جي اباڻي قبرستان محرابپور ۾ مٽيءَ ماءَ حوالي ڪيو ويو جڏهن تہ مرحوم جو ٽيڏو سيد هائوس محرابپور ۾ وڇايو ويو آهي ان کان اڳ مرحوم جي جنازي نماز ۾ علائقي جي معتبر شخصيتن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي جن ۾ اڳوڻي قومي اسيمبلي اسپيڪر اياز صادق خان محمد ڏاهري ايم پي اي غلام قادر چانڊيو آصف ڀٽو زرداري سيد فصيح شاهہ ڇوڙري جاويد آرائين، ايس يو پي جي مرڪزي صدر سيد زين شاهہ جو فرزند سيد مجيب مرتضي شاهہ. رئيس نور احمد لاڪو عبداللطيف ملاح رئيس امتياز حسين راهو سردار شهزاد لاڪو، شوڪت حسين ڪيڙو، عطا محمد سيال، رئيس غلام رسول مگسي، تاج محمد مگسي، نثار احمد ڪيڙو، حاجي علي نواز چانڊيو، چيئرمين ٽائون ڪاميٽي جو چيئرمين سيد عذير اختر شاهہ، سيد احسان شاهہ، رئيس وحيد راهو غلام مرتضي مگسي، ڊاڪٽر اي ڊي ڪيريو، قربان ڪيريو سميت ڪئي شخصيتون شامل هيون ٻئي طرف سڪرنڊ پريس ڪلب جي صدر مير محمد ڪيريو محمد صديق منگيو قاضي جاويد سناٽي رضا محمد سيال ولي محمد پٺي عبداللہ مگسي خليل راجپوت غلام حيدر سولنگي عبدالرحيم جمالي راج ڪمارا وڏ ۽ ٻين تعزيت جو اظهار ڪيو

بقايا ___________ 18

درگاهہ وار مبارڪ جا تالا ٽوڙي نامعلوم چور 5 لکن کان وڌيڪ سامان چوري ڪري فرار اطلاع ملندي سوين شهري سياسي سماجي تنظيمن جا اڳواڻ درگاهہ وار مبارڪ تي پهچي ويا پوليس انتظاميا خلاف سخت ڪاوڙ جو اظهار ڪيو ويو اطلاع تي ايس ايس پي سکر اظهر مغل، ڊي ايس پي روهڙي مشتاق شاهہ ۽ ايس ايڇ او روهڙي درگاهہ تي پهچي تفصيل ورتا انموقعي تي درگاهہ سنڀاليندڙ روهڙي جي مخدوم خاندان جي فردن ڳالهائيندي چيو تہ ڪيترائي ڀيرا حضور اڪرم صہ وار مبارڪ جي درگاهہ جي سيڪيورٽي لاءِ چئي چڪا آهيون مگر انتظاميا ڪا توجہ نہ ڏني سيڪيورٽي نہ هجڻ ڪري واقعو پيش آيو آهي هتي احتجاج ڪندي چيو روهڙي شهر جي تاريخي ۽ قديمي وار مبارڪ درگاهہ مان 5 لکن کان وڌيڪ ماليت جو سامان چوري ٿيو آهي درگاهہ تي موجود مقدس وار مبارڪ جيڪو سون ۾ محفوظ ٿيل آهي چورن ان ڪمري جو چانديءَ وارو دروازو ٽوڙيو پر اندر داخل نہ ٿي سگهيا آهن. جڏهن تہ چور بيٽري، جنريٽر UPS ۽ پکن سميت قيمتي سامان کڻي فرار ٿي ويا واقعي بابت درگاهہ جي انتظاميا جو چوڻ آهي تہ اهو چوري جو واقعو اڄ رات دير سان پيش آيو صبح جو سوير جڏهن درگاهہ جو مين دروازو کوليو ويو تہ ان جو تالو اڳ ۾ ئي کليل هو ان کان پوءِ ٻئي دروازي جو ڪنڊو ۽ تالو ٽٽل مليا، جڏهن تہ ٽئين دروازي، جيڪو چانديءَ جو آهي ان جو بہ ڪنڊو ڀڳو ويو هو چور ڪجهوڙي تائين نہ پهچي سگهيا، جتي سون ۾ محفوظ وار مبارڪ رکيل آهي درگاهہ جي ذميوارن موجب اهو واقعو ڪنهن وڏي سازش جو حصو ٿي سگهي ٿو انتظاميا طرفان ضلعي انتظاميا کي اڳ بہ بار بار سيڪيورٽي فراهم ڪرڻ لاءِ لکت ۾ درخواستون ڏنيون ويون هيون پر ڪو بہ عملي قدم نہ کنيو ويو واقعي تي ڳڻتي جو اظهار ڪندي درگاهہ انتظاميا چيو تہ "ذوالحج جي مهيني ۾ روزاني جي بنياد تي هزارين ماڻهو زيارت لاءِ اچن ٿا،"

بقايا ___________ 19

جنگ بنديءَ مان اميد رکجي ٿي تہ اها خطي ۾ پائيدار امن لاءِ مددگار ثابت ٿيندي، هن چيو تہ جنگ بندي ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ وڏن ۽ پراڻن مسئلن جي حل لاءِ هڪ سازگار ماحول پيدا ڪندي، سعودي نائب وزير خارجہ عادل الجبير بہ جنگ بنديءَ جو آڌرڀاءُ ڪندي پاڪستان جي نائب وزيراعظم ۽ وزير خارجہ اسحاق ڊار سان ٽيليفون تي رابطو ڪيو ۽ ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ امن جي اڳڀرائي تي اطمينان جو اظهار ڪيو جنگ مسئلن جو حل نہ هئي، جنگبندي سان يقيني طور امن کي هٿي ملندي ايران، برطانيا ۽ جرمني بہ پنهنجي بيانن ۾ جنگ بنديءَ جي واکاڻ ڪري ڇڏي

بقايا ___________ 20

ڪينال ۽ دادو ڪينال جي ڊي سلٽنگ 7 مئي تي منصوبي جو آغاز ڪيو ويو جيڪو 10 جون تائين مڪمل ٿيندو صوبائي وزير آبپاشي جام خان شورو ۽ سيڪريٽري آبپاشي ظريف کيڙو ڪيرٿر ڪينال ۽ دادو ڪينال جو دورو ڪري ڊي سلٽنگ جي ڪم جو جائزو ورتو صوبائي وزير جام خان شورو جو چوڻ هو تہ پيپلز پارٽي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري جي هدايتن تي اندروني سنڌ جي سمورن آبادگارن کي فصل لاءِ پاڻي جي فراهمي مڪمل طور يقيني بڻائڻ لاءِ ڪينالن کي مضبوط ڪرڻ ۽ ڊي سلٽنگ جو ڪم شروع ڪيو ويو آهي ان سلسلي ۾ نارا ڪينال جي لائننگ ۽ پچنگ ڪانپوءِ اين ايس ڪمپني جي انتظام هيٺ جديد مشينري ذريعي دادو ڪينال ۽ ڪيرٿر ڪينال جي ڊي سلٽنگ جو ڪم بہ ڪيو ٿو وڃي، اميد آهي تہ 10 جون تائين ڪم مڪمل ٿي ويندو جنهن بعد ڪيرٿر ڪينال ۽ دادو ڪينال جي پڇڙي وارن آبادگارن تائين انهن جي حصي جو پاڻي مڪمل طريقي سان پهچي ويندو صوبائي وزير جي دوري دوران ٺيڪيدار سيد نسيم شاهہ ٻڌايو تہ ڪيرٿر ڪينال ۽ دادو ڪينال جي ڊي سلٽنگ کي پروفيشنل انداز ۾ مڪمل ڪيو پيو وڃي تہ پاڻي جي رفتار تيز ٿي سگهي ۽ آبادگارن کي وڌ کان وڌ پاڻي فراهم ٿي سگهي

بقايا ___________ 21

18 ڏينهن تي ٻڌل گڏيل جنگي مشقون مڪمل ڪيون آهن ماهرن جو چوڻ آهي تہ چيني جنگي جهاز وچ ايريا ۾ طاقت جو توازن بدلائي سگهن ٿا. ياد رهي تہ تازو ئي پاڪستان ۽ ڀارت وچ ۾ ٿيل فضائي جهڙپ سڄي دنيا جي ڌيان جو مرڪز بڻجي وئي آهي. جنهن کي جديد فضائي هٿيارن، پائليٽن جي مهارت ۽ ريڊهاڪ جهازن جي ڪارڪردگي کي پرکڻ جو بهترين موقعو قرار ڏنو پيو وڃي چين جي ٺهيل پاڪستاني جهازن ۽ فرانس جي ٺهيل ڀارتي رافيل جهازن وچ ۾ ٿيندڙ فضائي جهڙپ جو سڄي دنيا جون فوجون تجزيو ڪنديون تہ جيئن مستقبل جي جنگين ۾ سرسي حاصل ڪرڻ لاءِ قيمتي ڄاڻ حاصل ڪري سگهجي 6 ۽ 7 مئي جي وچ واري رات پاڪستان ڀارتي حملن جو ڀرپور جواب ڏيندي 5 ڀارتي جهاز تباهہ ڪيا، جن ۾ 3 رافيل جهاز بہ شامل هئا. پاڪستاني اختيارين موجب پاڪ فضائيا ان جهڙپ ۾ رافيل جهازن خلاف چين جا ٺهيل جي 10 جهاز استعمال ڪيا. سينئر پاڪستاني سيڪيورٽي ذريعن آمريڪي نشرياتي اداري کي ٻڌايو تہ اها ويڙهہ هڪ ڪلاڪ کان وڌيڪ جاري رهي، جنهن ۾ ٻنهي پاسي جي لڳ ڀڳ 125 جهازن شرڪت ڪئي، ٻنهي ملڪن جا جنگي جهاز پنهنجي فضائي حدن کان ٻاهر نہ ويا ۽ جنگ دوران ڪجهہ موقعن تي 160 ڪلو ميٽر پري کان بہ هڪ ٻئي تي ميزائل فائر ڪيا ويا بي بي سي ڏکڻ ايشيا جي ريجنل ايڊيٽر اينبرسن اٿرجان چيو آهي تہ ڀارت کي هاڻي اها ڳالهہ مڃڻي پوندي تہ پاڪستان جي فضائي طاقت ڀارت کان وڌيڪ آهي. هڪ برطانوي صحافي چيو تہ ڀارت اربين ڊالرن جا هٿيار خريد ڪرڻ باوجود ناڪام ٿيو

بقايا ___________ 22

پرسان ڳوٺ يعقوب جوڻيجو ۾ جوڻيجا برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو گوليون لڳڻ سبب هڪ ڄڻو مارجي ويو هڪ سخت زخمي ٿي پيو جڏهن تہ پوليس جو چوڻ آهي تہ جهيڙي ۾ هڪ مارجي ويو آهي هڪ زخمي ٿيو آهي لاش اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي جاچ جاري آهي

بقايا ___________ 23

معدني وسيلن تي قبضن خلاف عوامي تحريڪ طرفان مورو ۾ زبردست احتجاجي مارچ. احتجاجي مارچ جي اڳواڻي عوامي تحريڪ جي مرڪزي صدر ايڊووڪيٽ وسند ٿري، عوامي تحريڪ جي سينيئر نائب صدر نور احمد ڪاتيار لطيف پٺي، حسين سومرو، ايڊووڪيٽ خالد تنيس فريد ڪلهوڙو، سنڌياڻي تحريڪ جي اڳواڻ مومل ڏاهري، فهميده سومرو ثناءَ راڄپر ڪائنات راڄپر عوامي تحريڪ جي اڳواڻ علي نواز عالماڻي محمد علي شاهہ اسماعيل عالماڻي سرور سنڌي، ستار عمراڻي ۽ ٻين ڪئي احتجاجي مارچ ۾ وڏي انگ ۾ سنڌياڻي تحريڪ جي ڀينرن جي شرڪت. ٻارڙن نوجوانن هارين مزدورن سميت وڏي انگ ۾ ماڻهو شريڪ ڪارپوريٽ فارمنگ منصوبن ۽ پاشا ڊيم خلاف سخت نعريبازي، سنڌو درياهہ تي نون ڪينالن جي مڪمل خاتمي تائين جدوجهد جاري رکڻ جو وچن ان موقعي تي ڳالهائيندي عوامي تحريڪ جي مرڪزي صدر ايڊووڪيٽ وسند ٿري، مرڪزي سينيئر نائب صدر نور احمد ڪاتيار چيو تہ سنڌو درياهہ تي نوان ڪينال ڊاهڻ وارو فيصلو اجان واپس ناهي ٿيو سي سي آئي جو فيصلو غير آئيني ۽ سنڌي قوم جي جدوجهد کي مائو ڪرڻ جي سازش آهي سي سي آئي پنجاب جو اڪثريتي ادارو آهي ارسا ۽ سي سي آئي جا ادارا وفاق بدران پنجاب جي نمائندگي ڪن ٿا اڳواڻن چيو تہ ملڪ جي اسٽيبلشمينٽ ۽ عالمي سامراج جي ايجنٽ حڪمرانن قائد اعظم محمد علي جناح جي سيڪيولر ۽ روشن خيال پاڪستان کي مظلوم قومن جو قيد خانو بڻائي ڇڏيو آهي پنجاب سرڪار ۽ وفاقي حڪومت عملي طور پاڪستان جي وفاق کي قتل ڪري ڇڏيو آهي. قائد اعظم محمد علي جناح جي وفات ڪانپوءِ ملڪ تي قابض آمرن ۽ بيوروڪريٽس پاڪستان ۾ شامل مظلوم قومن جي زمينن، معدنيات ۽ وسيلن تي قبضو ڪري ڇڏيو آهي. پاڪستان وفاقي نظام بدران وحداني رياست بڻجي چڪو آهي

بقايا ___________ 24

ورتي آهي دهشتگردي ڪورٽ عدالت 8 فيبروري جي ريلي ڪيس ۾ پي ٽي آءِ اڳواڻ صنم جاويد جي ضمانت جي درخواست تي ٻڌڻي ڪئي ٻڌڻي دوران عدالت صنم جاويد جي ضمانت جي درخواست منظور ڪئي عدالت 100,000 رپين جي ضمانتي مچلڪن تي ضمانت منظور ڪئي

بقايا ___________ 25

حليم عادل شيخ پاڪستان جي جهنڊي ۾ اڇو رنگ اسان جي اقليتن جي نمائندگي ڪري ٿو قوم متحد آهي حليم عادل شيخ ٿرپارڪر پاڪستان تحريڪ انصاف سنڌ طرفان ڀارت جي جارحيت، دهشت گرد نريندر مودي ۽ هن جي بزدل فوج جي پاڪستان مخالف ڪاررواين خلاف سنڌ جي شهرن ۾ ريليون منعقد ڪيون ويون انهن ريلين جو مقصد پاڪستاني قوم ۽ اقليتن جي اتحاد ۽ يڪجهتي جو مضبوط اظهار هو ريليون پاڪ ڀارت بارڊر واري علائقي ٿرپارڪر کان وٺي بدين، ماتلي، حيدرآباد، ڪراچي ميرپورخاص، شهيد بينظير آباد، سکر ۽ لاڙڪاڻو ڊويزن جي ڪيترن ئي شهرن ۾ منعقد ڪيون ويون ريليون "پاڪستان زنده باد" ۽ "عمران خان پائنده باد" جي نعري هيٺ منعقد ڪيون ويون جن ۾ عوام جي وڏي انگ شرڪت ڪئي خاص طور تي ضلعي ٿرپارڪر جي علائقي ننگرپارڪر جي پاڪ ڀارت بارڊر جي زيرو پوائنٽ وٽ ڳوٺ وئيل ويراواهہ ۾ هندو برادري پاران ريلي ڪڍي وئي، جنهن ۾ اقليتن جي وڏي انگ شرڪت ڪئي ۽ دهشت گرد مودي خلاف سخت نعريبازي ڪئي وئي پي ٽي آءِ سنڌ جي صدر حليم عادل شيخ ننگرپارڪر ۾ اقليتي برادري جي ريلي ۾ شرڪت ڪري ريلي جي قيادت ڪئي. ننگرپارڪر ريلي ۾ پي ٽي آءِ جي ٻين مرڪزي ۽ علائقائي اڳواڻ پڻ شرڪت ڪئي، جن ۾ مرڪزي اڳواڻ حاجي نثار آرائين، آفتاب قريشي، راجا عبدالحق، امين اللہ موسي خيل، فرخ خان، صديقي خاصخيلي، خليفہ حيات درس ۽ ٻيا اڳواڻ پڻ شامل هئا. پي ٽي آءِ جي اقليتي اڳواڻ ۾ ڀهلاج ڪولهي، ڊاڪٽر جيپال ڇاٻڙيا، ايڊووڪيٽ پکوانداس ڀيل، مهرو ڪولهي ۽ ٻيا پڻ موجود هئا. ريلي ۾ شرڪت ڪندڙن دهشت گرد نريندر مودي ۽ هن جي بزدل فوج خلاف سخت ڪاوڙ جو اظهار ڪندي چيو تہ اسان پاڪستاني اقليتون وطن عزيز جي دفاع ۾ متحد آهيون ۽ مودي جي دهشت گردي جو ڀرپور جواب ڏينداسين هن موقعي تي خطاب ڪندي حليم عادل شيخ چيو "پاڪستان جي جهنڊي ۾ اڇو رنگ اسان جي اقليتن جي نمائندگي ڪري ٿو اڄ اقليتن ڀارت جي بارڊر تي بيهي دشمن کي پيغام ڏنو آهي تہ اسان سڀ پاڪستاني متحد ۽ هڪ قوم آهيون هن وڌيڪ چيو تہ مودي هڪ دهشت گرد آهي هن جي بزدل فوج اسان جي مسجدن ۽ مدرسن تي حملو ڪيو اسان جي شاهينن هنن جي ايئرپورٽن ۽ فوجي اڏن کي نشانو بڻائي ڀرپور جواب ڏنو آهي جن کي خراج تحسين پيش ڪريون ٿا هن چيو تہ جيستائين سنڌ طاس معاهدو بحال نہ ٿو ٿئي، هي قوم جنگ بندي قبول نہ ڪندي هي قوم مودي جي ڌمڪين کان نہ ڊڄندي، اسان پاڪستان جي پاڻي جي تحفظ لاءِ آخري حد تائين وينداسين هن چيو تہ مودي جو پيءُ بہ پاڪستان جو پاڻي بند نہ ڪري سگهي اسان سڀ پاڪستاني آهيون ۽ اسان جي هٿن ۾ پاڪستان جو جهنڊو آهي، وطن عزيز طرف اٿڻ واري هر ميري اک کي ڪڍي ڇڏينداسين هن عمران خان جي قيادت تي مڪمل اعتماد جو اظهار ڪندي چيو تہ هو ملڪ ۽ قوم جي حقن لاءِ اڄ بہ جيل ۾ پابند سلاسل آهي پر سڄي قوم هن جي آواز تي متحد آهي اسان جو ڪپتان عمران خان، شاهہ محمود قريشي سميت مرڪزي قيادت ۽ هزارين ڪارڪن جيلن ۾ بي گناهہ قيد آهن اسان سان ظلم، ناانصافي ۽ زيادتي ڪئي وئي آهي، ان جي باوجود اسان وطن جي دفاع لاءِ هڪ قوم ٿي بيٺا آهيون اڄ ملڪ ۾ پي ٽي آءِ طرفان مودي جي دهشت گردي خلاف ريليون ڪڍيون ويون آهن هن مطالبو ڪيو

بقايا ___________ 26

جي انت واري قانون جي تحت پابندي لڳائي، عوامي ليگ جون سرگرميون ڪيس جي ٻڌڻي مڪمل ٿيڻ تائين معطل رهنديون بنگلاديش جي عبوري حڪومت انٽرنيشنل ڪرائمز ٽربيونل ايڪٽ ۾ ترميم جي بہ منظوري ڏئي ڇڏي آهي ترميم سبب سياسي پارٽين ۽ لاڳاپيل ادارن تي ڪيس هلائڻ جي اجازت ڏني وئي آهي ٻئي طرف عوامي ليگ عبوري حڪومت جي اهڙي قدم کي ناجائز قرار ڏيندي رد ڪري ڇڏيو آهي ياد رهي تہ بنگلاديش جي اڳوڻي وزيراعظم شيخ حسينہ واجد گذريل سال آگسٽ ۾ سخت عوامي دٻاءَ کان پوءِ استعيفي ڏئي ڀارت فرار ٿي وئي هئي، بنگلاديش جي نگران حڪومت ڀارت کان ڪيترائي ڀيرا شيخ حسينہ واجد کي حوالي ڪرڻ جو مطالبو ڪري چڪي آهي

بقايا ___________ 27

اڄ کان روهڙي ۾ شروع ٿي رهيو آهي صوبائي وزير سيد ناصر حسين شاهہ مزار تي چادر چاڙهي عرس جي تقريبن جو باضابطہ آغاز ڪندا تقريبون 15 مئي تائين جاري رهنديون 14 مئي تي ضلع سکر ۾ عام موڪل جو اعلان ڪيو ويو آهي تفصيل مطابق معروف صوفي شاعر عالم حضرت فقير قادر بخش بدل جو 4 ڏينهن جو ساليانو عرس درگاهہ بيدل بيڪس رحہ روهڙي ۾ عقيدت ۽ احترام سان شروع ٿي رهيو آهي عرس جي افتتاحي تقريب ۾ سيد ناصر حسين شاهہ چادر چاڙهي عرس جو افتتاح ڪندا ان ڏينهن محفل سماع ۽ لنگر جو بندوبست ڪيو ويندو 13 مئي تي عرس جي تقريبن ۾ محفل سماع منعقد ڪئي ويندي جنهن ۾ نالي وارا صوفي فنڪار پنهنجو فن جو مظاهرو ڪندا ان ڏينهن جا مهمان خاص پيپلز پارٽي جا سينيئر اڳواڻ ۽ ميمبر قومي اسيمبلي نعمان اسلام شيخ هوندا 14 مئي تي ادبي ڪانفرنس، قلندري ڌمال محفل سماع ۽ تقسيم ايوارڊز جون تقريبون ٿينديون ان ڏينهن پيپلز پارٽي جا مرڪزي اڳواڻ ۽ ايم اين اي سيد خورشيد احمد شاهہ ۽ چيئرمين ڊسٽرڪٽ ڪائونسل سکر سيد ڪميل حيدر شاهہ خاص مهمان طور تي شريڪ ٿيندا 15 مئي تي عرس جي آخري تقريب "جشن بيدل" جي عنوان سان محفل نعت ۽ ذڪر جو انعقاد ڪيو ويندو جنهن ۾ مشهور نعت خوان نعت رسول صہ پيش ڪندا ۽ 30 کان وڌيڪ علما هن روحاني محفل ۾ خطاب ڪندا عرس جي سمورن ڏينهن ۾ درگاهہ جي چوڌاري فول پروف سيڪيورٽي انتظامات ڪيا ويا آهن پوليس ۽ ٽريفڪ پوليس کي اهم هنڌن تي مقرر ڪيو ويو آهي جڏهن تہ درگاهہ جي آسپاس ۾ ٽئين ۽ وڏين گاڏين جي داخلائي پابندي لڳائي وئي آهي سيپڪو کي بنا تاخير بجلي جي فراهمي، صحت جي کاتي کي ايمبولينس ۽ ميڊيڪل ڪيمپ فراهم ڪرڻ جي هدايت ڪئي وئي آهي ۽ ميونسپل ڪميٽي روهڙي کي صفائي، روشني ۽ ٿڌي پاڻي جا خاص انتظام ڪرڻ جي هدايت ڏني وئي آهي ضلعي انتظاميا 14 مئي تي عرس جي موقعي تي ضلعي ڀر عام موڪل جو اعلان ڪيو آهي تہ جيئن شهرين کي آسانيءَ سان تقريب ۾ شرڪت ڪرڻ جو موقعو ملي جڏهن تہ سنڌ حڪومت جي ثقافت کاتي پاران سنڌ جي عظيم صوفي شاعر عالم فقير قادر بخش بيدل جي 157 هين عرس جي موقعي تي سکر آرٽس ڪائونسل جي سيڪريٽري علي سليم ڪريم ۾ اڄ شام جو ڇهين وڳي بيدل ادبي ڪانفرنس منعقد ٿي رهي آهي جنهن ۾ سنڌ جا ناميارا اديب ۽ محقق فقير قادر بخش بيدل جي شخصيت ۽ شاعري تي پنهنجا تحقيقي مقالا پيش ڪندا

بقايا ___________ 28

گذريل ڏينهن ڀارت پاڪستان خلاف جارحيت ڪئي، جنهن جو پاڪ فوج طرفان ڀرپور جواب ڏنو ويو ۽ 3 رافيل جهازن سميت 5 جنگي جهاز ڪيرايا ويا، جڏهن تہ گذريل رات "آپريشن بنيان مرصوص" شروع ڪيو ويو پاڪستان جي تباهہ ڪندڙ جواب سان ڀارتي دفاعي نظام مڪمل طور تي تباهہ ٿي ويو ۽ دشمن فوج بہ پنهنجي نقصان جو اعتراف ڪري ورتو ڀارت ۽ پاڪستان جي وچ ۾ جنگبندي ٿي وئي، جنهن جو اعلان آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ ڪيو ۽ بيان ۾ چيو تہ آمريڪا جي ڊگهي رات ٻنهي ملڪن فوري طور جنگبندي تي اتفاق ڪيو آهي پاڪستان ۽ ڀارت جي وچ ۾ جنگبندي تي ڀارتي ميڊيا جو سخت ردعمل سامهون آيو آهي اتي سلمان خان کي بہ سيز فائر بابت ٽوئيٽ تي تنقيد کي منهن ڏيڻو پيو ڀارتي ميڊيا رپورٽن موجب، سلمان خان سيز فائر ٽوئيٽ ڪندي لکيو تہ "جنگبندي لاءِ اللہ جو شڪر آهي"، سلمان خان جو اهڙو ٽوئيٽ پاڪستان هٿان شڪست کائيندڙن کي نہ وڻيو ۽ ڪجهہ مشهور اداڪار سخت تنقيد جو نشانو بڻايو جنهن تي هن پنهنجو ٽوئيٽ ڊليٽ ڪري ڇڏيو

بقايا ___________ 29

پاڪستان جي جوابي حملن دوران ايس 400 جي تباهي ٿي آهي تہ اهو سڀ کان وڌيڪ هاءِ پروفائل واقعو آهي آدم پور بيس اتر ڀارت جو مرڪزي بيس آهي، جيڪو سخوئي اسڪواڊرن مرڪز ۽ سرحد کان 100 ڪلو ميٽر پري آهي دفاعي تجزياتي ويب سائيٽ ۾ چيو ويو آهي تہ انتهائي اهم ايئر بيس تي روسي دفاعي نظام جي تباهي سان ڀارتي دفاعي نظام ڪمزور ٿي ويو پاڪستان هائپر سونڪ، جي ايف 17 ٿنڊر ۾ لڳايو آهي تہ پاڪ فضائيا جي حملي جي صلاحيت گهٽي وڌي وئي بلغاريہ ملٽري ريويو جو اهو بہ چوڻ آهي تہ ٿي سگهي ٿو پاڪستان چين جي هائپر سونڪ ميزائلن جو مقامي نمونو تيار ڪيو هجي ايس 400 جي تباهي ڀارت جي دفاعي حڪمت عمليءَ تي ڊگها اثر ڇڏيندي ملٽري ريويو ۾ چيو ويو آهي تہ اهو هڪ علامتي پيغام بہ آهي تہ پاڪستان ڀارت جي گهٽي اندر تائين حملي جي صلاحيت رکي ٿو

بقايا ___________ 30

درياهہ ۽ زمينون بچائڻ لاءِ مستقل ڊگهي جدوجهد جي ضرورت آهي تہ سنڌ دشمن ڪئنال منصوبن ۽ ڪارپوريٽ فارمنگ خلاف جدوجهد ۾ ٿڪجنداسين ڪونہ، پاڻ هٽنداسين ڪونہ ۽ پاڻ ويهنداسين ڪونہ، پاڻ لڳا ايندا سين، لڳا ايندا سين، لڳا ايندا سين. تيسين جيسين يا پنڌ ڪٽي يا ڪاري رات ڪٽي. اياز لطيف پليجي چيو تہ پاڻ گذريل 9 مهينن کان شروع ڪيل قومي مزاحمتي جدوجهد کي جاري رکندي 16 مئي تي ڪوٽڙي، 18 مئي تي ڪولاچي ۽ 23 مئي تي مورو ۾ غير قانوني ۽ غير آئيني ڪينالن ۽ ڪارپوريٽ فارمنگ خلاف وڏيون احتجاجي ريليون جاري رکنداسين اياز لطيف پليجي چيو تہ مسلسل 9 مهينن کان بار بار سنڌ جي ڳوٺ ڳوٺ ۽ شهر ۾ هزارين ماڻهن جون ريليون ۽ جلسا ڪري چيو پي تہ سودو ٿي چڪو آهي نوان سنڌ دشمن ڪينال چولستان گريٽر ٿل فيز ۽ جلاليون چشمہ رائيٽ بئنڪ وغيره ٺهن پيا پراڻا ٺهيل لنڪ ڪينال ٽونسا پنجند، چشمہ جهلم ۽ گريٽر ٿل غير قانوني طور سنڌ جي پاڻي تي ڌاڙو هڻي لڳاتار رهن پيا اياز لطيف پليجي چيو تہ ڪارپوريٽ فارمنگ لاءِ سڄي سنڌ ۾ زمينون مسلسل ڏجن پيون ۽ سنڌ مستقل طور سڪائي، تباهہ ۽ برباد ٿئي پيو پر ڪجهہ ڏينهن اڳ سيني منهنجي ۽ قومي عوامي تحريڪ جي قومي ۽ سياسي مزاحمتي لائين کي ۽ ڳوٺ ڳوٺ شهر شهر ۾ لڳاتار جدوجهد جاري رکڻ جي موقف کي رد ڪري ۽ منهنجي سخت مخالفت ڪري چيو ويو هاڻ آخري سوپ ملي چڪي آهي هن عظيم الشان فتح جون قوم کي مبارڪون پاڻ ڪامياب ٿي ويا سين مسئلو هميشہ لاءِ حل ٿي ويو ڪينال ۽ ڪارپوريٽ فارمنگ دفن ٿي ويا، هاڻ احتجاج مزاحمتن ريلين ۽ جلسن جي ضرورت ناهي آخري هڪ ڪاغذ ٿي ويو، لکت ۾ فيصلو اچي ويو واعدا ۽ گڏيل پريس ڪانفرنسون ڪئي ويون هاڻ درياهہ ۽ زمينون واپس ٿينديون ويون هاڻ سنڌين کي سندن پٽي جو سمورو پاڻي ملندو هاڻ سنڌ سرسبز آباد ۽ گل گلزار ٿي ويندي بهرحال ان وقت جيڪي سنڌ واسي مطمئن پراميد ۽ خوش ٿيا هئا يا جيڪي اچا ۽ مبارڪون ڏيڻ ۽ وٺڻ ۾ مصروف آهن اهي بہ اسان جا پنهنجا آهن اهي بہ سدا خوش مطمئن ۽ آباد رهن اياز لطيف پليجي چيو تہ درياهہ هليو ويو تہ سنڌ کنڊر ۽ بنجر بڻجي ويندي. اسين سنڌ درياهہ ۽ زمينن لاءِ توڙ تائين جدوجهد جاري رکنداسين ڪنهن بہ ڪوڙي دلاسي ۽ دوکي ۾ نہ اينداسين

بقايا ___________ 31

ڪيو مشهور لبرٽي چوڪ تي سوين ماڻهن جمع ٿي پاڪ فوج زنده آباد ۽ پاڪستان زنده آباد جا نعرا لڳايا، جڏهن تہ فضا جهنڊن ۽ ملي نغمن سان گونجندي رهي. مال روڊ تي واپاري برادري خصوصي تقريب جو اهتمام ڪيو جنهن ۾ ڪيڪ ڪاٽيو ويو ۽ شهرين ۾ مٺايون ورهايون ويون واپاري اڳواڻن چيو تہ سيز فائر پاڪستان جي سفارتي ۽ عسڪري ڪاميابي جو ثبوت آهي شهرين پاڪ فوج جي جوانن کي خراج تحسين پيش ڪندي قومي جهنڊو کڻي مارچ بہ ڪيو شهرين چيو تہ ملڪ جي دفاع ۾ مصروف جوانن تي فخر ڪريون ٿا ۽ انهن سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي بيٺل آهيون

بقايا ___________ 32

پرسان منگلي ٿاڻي جي حد ڳوٺ ميهنل اوڙ ماڻهي پاران پنهنجي پاڳيچي کي ڪاري جي الزام هيٺ گوليون هڻي قتل ڪري ڇڏيو هو ڪانهن اهڙي واقعي جي اطلاع تي ورڪشاپ پوليس واقعي واري هنڌ پهچي قتل ٿي ويل عورت جي لاش کي تحويل وٺي سول اسپتال سانگهڙ پهچايو جتي قتل ٿي ويل عورت جي سڃاڻپ 22 سالہ اقراءِ اوڙ طور ٿي آهي جنهن جو لاش ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي ڪيو ويندو رابطو ڪرڻ تي ورڪشاپ ٿاڻي جو انچارج ٻڌايو تہ جوابدار شانوڙ پنهنجي پاڳيچي 22 ورهين جي اقرا اوڙ کي رات دير سان ڪارو ڪري جي الزام ۾ گولين هڻي قتل ڪرڻ بعد فرار ٿي ويو هو جنهن کي پوليس ناڪابندي دوران هٿيار سميت گرفتار ڪيو آهي وڌيڪ جاچ ڪري رهيا آهيون هو ڏانهن قتل ٿي ويل عورت جو لاش گهر پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو آهي

سنڌ جي زراعت تاريخ جي نظر ۾...!!

سنڌ جي واپاري وکر ۾ ناريل، بکم جو ڪاٺ، بيد، سون، خوشبودار شيون ۽ مصالحا جهڙوڪ: ڪافور، عود، لونگ، جائفل، دالچيني وغيره عرب تاجر وٺي ويندا هئا. ان ڪانسواءِ ڪمند، ڪيلو، نارنگي، ليمو ۽ ٻيون شيون هتان ڏهين صديءَ ۾ عرب ڏانهن ويون. مسعودي سنڌ حڪومت جي ٻن شهرن ملتان ۽ منصوره جو تفصيلي ذڪر ڪيو آهي. هن منصوره لاءِ لکيو آهي ته اهو سنڌو نديءَ جي ڪناري تي آباد هو جيڪو سنڌ جي گاديءَ جو هنڌ هو جنهن جي ضابطي هيٺ ٽي لک ڳوٺ ۽ شهر آهن. "هتان جي زمينن کي تمام زرخيز سرسبز چيو اٿس. هن پهريون ڀيرو هاٿي منصوره ۾ ڏٺا. سنڌ جي ٻوليءَ بابت مسعوديءَ لکيو آهي ته "سنڌ جي هڪ خاص ٻولي آهي، جيڪا هندستان کان الڳ آهي." هو سنڌ جا مور عراق وٺي وڃڻ جي ڳالهه به ڪري ٿو جن جي اتي افزائش ڪئي وئي. سنڌين جي هنري ۽ علمي قابليت بابت لکي ٿو ته "هنر، فن ۽ عمارت سازيءَ ۾ ترقي ٿي ۽ نجوم ۽ حساب جي علم ۾ به وڏو واڌارو ٿيو. بادشاهه 'برهمڻ' حڪيم ۽ فيلسوف گڏ ڪيا، جن 'سنڌ هند' (Sindhind) نالي هڪ ڪتاب لکيو جنهن جي روشنيءَ ۾ ٻيا ڪتاب به لکيا ويا." ائين المسعوديءَ پنهنجي ڪتاب ۾ سنڌ جي تاريخ جو ڪجهه حصو محفوظ ڪري ڇڏيو آهي. هن 957ع ۾ فسطاط ۾ وفات ڪئي. اليعقوبي، احمد بن ابي يعقوب بن جعفر وهب بن واضح اليعقوبي: ٽائين صديءَ جو هي مؤرخ ۽ جاگرافيدان 873ع تائين آرمينيا ۽ خراسان ۾ رهيو. طاهري دربار سان وابسته رهيو. عباسي سلطنت ۾ انشاءَ جي آفيس جو عملدار هو جنهن سڄي دنيا جي تاريخ پهريون ڀيرو عربيءَ ۾ لکي. جنهن ۾ مسلمانن جي فتوحات جو به ذڪر آهي. انهيءَ حوالي سان تاريخ ۾ سنڌ تي عربن جي ڪيل حملن جو به ذڪر آهي. سندس ڪتاب جو نالو 'ڪتاب التاريخ'، جنهن کي 'تاريخ اليعقوبي' به سڏيو وڃي ٿو. جيڪو 1883ع ۾ ٻن جلدن ۾ لنڊن مان ڇپيو. هن ڪتاب ۾ هند ۽ سنڌ جي انهن ڪتابن جو ذڪر به آهي جيڪي هند ۽ سنڌ جي عالمن جا هئا ۽ پوءِ عربيءَ ۾ ترجمو ٿيا. سندس ٻيا ڪتاب آهن: 'تاريخ ابن واضح' ۽ 'ڪتاب البلدان' (ملڪن جو ڪتاب). هي پهريون سياح هو جنهن هند ۽ سنڌ جي فلسفي، حڪمت، طب، ادب ۽ علم نجوم بابت تفصيل سان لکيو آهي. هو لکي ٿو ته "هند ۽ سنڌ جا ماڻهو عقل وارا، سوچ ويچار جا ڪوڏيا آهن جنهن ڳالهه ۾ قومن ۾ اڳرا آهن. جوتش ۽ نجوم ۾ سنڌن ڳالهيون سڀ کان وڌيڪ صحيح ٿيون نڪرن 'سڌانت' (علم هيئت بابت ڪتاب جنهن جو البيرونيءَ به ذڪر ڪيو آهي) سنڌن ذهانت جو نتيجو آهي. جنهن مان يونانين ۽ ايرانين به فائدو ورتو آهي. طب ۾ سنڌن ڄاڻ سڀني کان وڌيڪ آهي. طب، منطق ۽ فلسفي ۾ سنڌن ڪيترين ئي لکڻيون آهن. هنن ٻيا به ڪيترائي ڪتاب لکيا آهن. هو لکي ٿو ته "سندباد جهازيءَ جا ڪتاب به هتان جي رهاڪن جا لکيل آهن." اليعقوبيءَ سنڌ جي شهرن جو به ذڪر ڪيو آهي. جن مان 'منصوره' بابت لکي ٿو ته هتان جون جايون ڪاٺ سان ٺهيل آهن ۽ جامع مسجد پٿر جي ٺهيل آهي. ان جي ڀرسان حمام ۽ مسافرخانو به ٺهيل هو. منصوره جي شاهي بازار ڊگهي ۽ ڪشادي هئي. شهر جي چوڌاري وڏي پٽ ڊٺل هئي، جنهن جا چار دروازا هئا، جيڪي دشمن جي حملي وقت بند ڪيا ويندا هئا. سنڌ ۾ سون ۽ معدنيات ۽ ساڳ جي ڪاٺي تمام گهڻي ٿيندي هئي. هن اهو به لکيو آهي ته هتي ڪن هنڌن تي عورتن جي به حڪومت آهي." اليعقوبيءَ 8_897ع ۾ مصر ۾ وفات ڪئي. اليگزينڊر برنس (Sir Alexander Burnes): اسڪاٽش کوجنا ڪار ۽ سنڌ جو هيءُ تذڪره نگار 16 مئي 1805ع تي انگلنڊ ۾ ڄائو. پهرين ملازمت ايسٽ انڊيا ڪمپنيءَ ۾ ڪيائين. جن 1823ع ۾ ڪيس سورت بندر موڪليو. 1825ع ۾ سنڌ جي (ان وقت) علائقي ڪڇ ۾ آيو ۽ 1830ع ۾ راجا رنجيت سنگهه جي دربار ۾ پنجاب ويو. بعد ۾ ڪيس سنڌ جي ايراضيءَ جي اڀياس ۽ تحقيق لاءِ مقرر ڪيو ويو. هن هنديءَ ۽ فارسي زبانون سکيون. برنس پهرين 1829ع ۾ سنڌ ۽ ماڙيءَ جي مهم لاءِ رٿ پيش ڪئي. پر ڪيس لاهور وڃڻو پيو سبب اهو ڄاڻايو ويو ته بادشاهه وليم چوٿين مهاراجا رنجيت سنگهه لاءِ گهوڙا سوکڙيءَ طور موڪليا آهن. اهي زميني رستي جي سختي سهي نه سگهندا. ان ڪري کين سنڌ ۽ درياهه جي رستي اوڏانهن وٺي وڃڻو هو. پر دراصل ان بهاني هنن کي لڪ چوريءَ ۾ سنڌو درياهه جو سروي ڪرڻو هو. جيڪو هن پورو ڪيو. سندس ان حوالي سان ڇپيل ڪتاب 1834ع ۾ ڇپيو. جنهن هن کي وڏي شهرت ۽ عهدا ڏياريا ۽ 1835ع ۾ ڪيس سنڌ جي دربار ۾ سنڌو درياهه جي رستن جي جانچ ڪرڻ لاءِ معاهدو ڪرڻ لاءِ موڪليو ويو. افغانستان ۾ شاهه شجاع جي حڪومت جي بحالي 1839ع ۾ ٿي. ان وقت برنس اتي پوليٽيڪل ايجنٽ طور خدمتون سرانجام ڏنيون. تان جو 1841ع ۾ ڪيس اتي قتل ڪيو ويو. چيو وڃي ٿو ته قتل ۾ انهن افغان عورتن جي پيءُ ۽ مڙسن جو هٿ هو جن سان اليگزينڊر برنس زنا ڪئي هئي. هڪ ڏينهن هن جي گهر کي باهه ڏني وئي ۽ هو فارسي ٻوليءَ جي مهارت سبب پاڻ کي افغان ظاهر ڪري گهران نڪتو ته هجوم ڇرين سان ٽڪرا ٽڪرا ڪري ڇڏيس. ساڻس گڏ سندس ڀاءُ جو به ساڳيو حشر ٿيو. اليگزينڊر برنس جي ڪتابن مان ان دور ۾ سنڌ جي سياسي، سماجي ۽ اقتصادي حالتن جي ڄاڻ ملي ٿي. سنڌ جي احوال ۾ هن شڪارپور جي شاهوڪاريءَ ۽ آسودگيءَ بابت لکيو آهي. جتي هن ڪامياب بينڪر/ صراف ڏٺا. ڏيتي ليتيءَ جا وڏا ادارا ڏٺا. جن جا گماشتا پري پري تائين واپار لاءِ ويندا هئا. سنڌ جي ٻين شهرن کان هتي سستائي هئي. سنڌ جي تجارتي مال بابت لکي ٿو ته "سنڌ جي مال جو دهليءَ جي شهنشاهن جي دور ۾ گهڻو مان هوندو هو. جڏهن سنڌ ۾ نادرشاهه داخل ٿيو ان وقت سنڌ جو واپار عروج تي هو." هن ان وقت جي سنڌ جي ڪل آدمشماري به لک لکي آهي. اليگزينڊر هيملٽن (Alexander Hamilton): اسڪاٽلينڊ جو سيلاني سوداگر ۽ بحري ڪپتان. جنهن جي سفرنامي 'نيو اڪائونٽ آف ايسٽ انڊيز' ۾ مغل دور واري سنڌ جو ذڪر آهي. هن ٿوري وقت لاءِ ايسٽ انڊيا ڪمپنيءَ ۾ به ملازمت ڪئي هئي ۽ پوءِ سورت بندر تي پنهنجو ڪاروبار به ڪيائين. هو سنڌ ۾ تجارت جي مقصد سان 1669ع ۾ مالابار کان آيو هو ۽ ٺٽي جي نواب حفيظ الله خان ساڻس ملاقات ڪئي ۽ مهماني ڪئي. هيملٽن موٽ ۾ ڪيس هڪ آرسي، بندوق، ٻه پستول ۽ هڪ ڪڙو ۽ خنجر تحفي طور ڏنا. هيملٽن انهيءَ دور ۾ سنڌ ۾ ڌاڙيلن جي آزار بابت لکيو آهي ته "ملڪ ۾ چوطرف ڌاڙيلن جا ٽولا تجارتي قافلن جي تلاش ڪندي گهمندا وتندا هئا. مغل عملدار رستن کي سلامت رکڻ کان قاصر هئا. انگلنڊ، فرانس ۽ جرمنيءَ ۾ به ساڳي حالت هئي. لاهري بندر جي الهندي ڪپ تي مڪراني بلوچن جو راڄ هو ۽ اڀرندي ۾ ڪڪرالي جي جامن رڻ باري ڏنو هو.. هر قافلي جي بچاءَ لاءِ سؤ يا ٻن سؤ سپاهين جي ضرورت هوندي هئي. "لاهري بندر بابت لکيو اٿس ته "ان زماني ۾ لاهري بندر ۾ هڪ سؤ ڪاٺ ۽ مٽيءَ جا جڙيل گهر هئا. شهر جي وچ تي هڪ ڪڙو پٿر جو قلعو هو.

، جنهن تي بلوچن جي ڪاهن کي روڪڻ لاءِ توپون رکيل هيون. ٺٽو لاهري بندر کان چاليهه ميل پري هو." ٺٽي لاءِ لکيو اٿس ته "هيءُ شهر ملڪ جي مارڪيٽ آهي ۽ تمام وڏو ۽ آسودو شهر آهي. اٽڪل ٽي ميل ڊگهو ۽ ٽي ميل ويڪرو آهي هيءُ شهر سنڌ جي گاديءَ جو هنڌ آهي. مذهبيات، علم لغت ۽ علم سياست جي ڪري سڄيءَ دنيا ۾ مشهور آهي. منجهس چار سؤ کان به مٿي ڪاليج آهن. جن ۾ نوجوانن کي علمن جي تعليم ۽ تربيت ڏني وڃي ٿي ٺٽي ۾ هڪ ڪڙو قلعو آهي. جنهن ۾ نواب جو محل آهي. جنهن ۾ پنج هزار لشڪر به رهندو آهي."

هتان جي اپت جي باري ۾ لکي ٿو ته "ٺٽي ۾ تازا ميوا جام هئا. هتي هڪ روپئي جا سؤ صوف وڪامندا هئا. خاص ڪري هتي ڏاڙهون ڏاڍا بهترين ملندا هئا. هت بهترين قسم جو سوٽي ۽ ريشمي ڪپڙو ٺهندو هو. سوٽي ڪپڙو سادي ڏڪائين سان ڏاڍي لسائيءَ سان اُڻيل هوندو هو ۽ سنڌن جوڙيون نه رڳو نرم ۽ نفيس هيون پر ٻين هنڌن جي جوڙين کان وڌيڪ جٽادار به هيون. هتي ڪپڙن تي ڀرت به سلو ڀريو وڃي ٿو منهنجي اچڻ کان ٽي سال اڳ هتي هڪ اهڙي پليگ پٽي هئي، جنهن ٺٽي جي شهر ۽ ان جي پسگردائيءَ تي ايڏو ته اثر ڪيو جو رڳو ٺٽي جي شهر جا اسي هزار ڪاريگر مري ويا ۽ اڌ کان مٿي شهر ويران ۽ خالي ٿي ويو." هيملٽن سنڌ جي چوپائي مال جو به ذڪر ڪيو آهي ته مڇيءَ جو به. هن پلي جي تمام گهڻي تعريف ڪئي آهي. هنرن مان جنڊيءَ جي هنر جو ذڪر ڪندي چوي ٿو ته "سنڌي عاليشان قسم جا ڪٻٽ، ڪاٺ جون ڏالهيون ۽ جنڊيءَ جون ميزون تيار ڪن ٿا. ڪٻٽن تي عاج جو ڪم ٿيل هوندو آهي. زالن ۾ به عاج جا زيور پائڻ جو شوق آهي. هو ڪلهن کان ٺونٺين تائين ۽ ٺونٺين کان ڪرائين تائين عاج جون ٻانهيون ٻنهي ٻانهن ۾ پائين ٿيون." هو سنڌ جي ماڻهن کي آسودو سڏي ٿو جن ڪڏهن ڏڪر ڪونه ڏٺو. ايڊورڊ آرچر لئنگلي (Edward Archer Langly): هي خيرپور رياست ۾ مير علي مراد خان اول جي دربار ۾ اهم عهدي تي فائز هو. اتي رهڻ دوران روزانو پيش ايندڙ واقعن پنهنجن مشاهدن ۽ تجربن بابت لکندو رهيو. جنهن کي لنڊن مان 1960ع ۾ ڇپرايو ويو جن مان هڪ هو: Narrative of Residence at the Court of Mir Ali Moorad. هن ڪتاب جا ٻه جلد 2005ع ۾ پاڪستان ۾ به ڇپيا آهن. لئنگلي جا مشاهدا ۽ تجربا سندس ذاتي جذبن سبب ڪٿي هاڪاري ته ڪٿي ناڪاري محسوس ٿين ٿا. هن اڪثر انگريز آفيسرن جيان سنڌ تي انگريزن جي قبضي کي درست سمجهيو ۽ سنڌين کي سست ۽ ڪاهل قرار ڏنو. هن ڪتاب ۾ ڪراچيءَ جي تجارتي اهميت ڏيندي لکيو آهي ته مستقبل ۾ ڪراچي ايشيا لاءِ تجارتي مرڪز ٿي سگهي ٿو. حيدرآباد ۽ ڪوٽڙيءَ جي ريلوي لائين بابت لکيائين. سنڌ جي واپاري تاريخ، سيوهڻ جي تهذيبي تاريخ، سنڌ جي آبهوا، منڇرڍنڍ جي سونهن، سکر شهر جو احوال وغيره ان ڪتاب ۾ شامل آهن. ان ڪانسواءِ سر بارٽل فريئر جي ڪمشنريءَ واري دور ۾ پوليس جو نظام، شڪارپور جي تاريخ، تجارت ۽ خيرپور ۽ ميرن جي باري ۾ پڻ حڪومتي ڪاروهنوار ۽ ٻين پهلوئن تي لکيو اٿس. ڪتاب جي ٻئي جلد ۾ سنڌ جي چوپائي مال، خيرپور جي روينيو نظام، ڏل جو طريقو ماپ تور جو اهتمام به مثالن سان پيش ڪيا اٿس. هن سنڌ جي موسيقيءَ جي سازن تي به لکيو آهي. هن ڪتاب ۾ لئنگلي سنڌ جي ڪيترين شخصيتن، شهرن ۽ جانورن جون تصويرون به ڏنيون آهن. ايسٽوڪ، ايڊورڊ بيڪ هائوس: سنڌ جي هن تذڪري نگار 16 جولاءِ 1814ع تي هڪ اينگلو انڊين گهراڻي ۾ جنم ورتو. آڪسفورڊ جي ڪاليجن مان تعليم حاصل ڪيائين. 1836ع ۾ انڊين آرميءَ جي بمبئي انفينٽريءَ ۾ ملازمت مليس. پر ٻولين سان دلچسپي هئڻ سبب جلد ئي ڪيس سياسي عهدو ڏنو ويو. 1843ع ۾ هن هڪ ڪتاب 'Kessahi Sanjari' نالي ترجمو ڪيو. جيڪو هندستان ۾ پارسين جي اچڻ جي تاريخ بابت هو ۽ زرتشت جي زندگيءَ تي هڪ ڪتاب لکڻ سان گڏ سنڌي ٻوليءَ جي هڪ لفظي فهرست (Vocabulary) ۽ ڪجهه ٻيا ڪتاب لکيا. هن ڪجهه وقت جرمنيءَ ۾ رهي جرمن ٻولي سکي باپ (Bopp) جو گرامر ترجمو ڪيو. ان کان سواءِ ڪيس 1845ع ۾ ايسٽ انڊيا ڪمپنيءَ جي ڪاليج ۾ 'هندستاني' ٻوليءَ جو پروفيسر مقرر ڪيو ويو. جتي ٻن سالن کان پوءِ هن هندستاني گرامر تيار ڪيو ۽ لفظي فهرست به ٺاهي. ان ڪانپوءِ 'سعديءَ جي گلستان' جو ترجمي (منظوم ۽ نثري) سان نئون ايڊيشن مرتب ڪيائين. ٻيا هندستاني ڪتاب جيڪي هن ترجمو ڪيا، تن ۾ 'باغ و بهار' 'انوار سهيلي' وغيره شامل آهن. ايسٽوڪ سنڌ ۾ ڪي سال رهيو ۽ ايمانداريءَ سان هتان جو احوال پنهنجي هڪ ڪتاب A Glance at Sind Before Napier or Dry Leaves from Young Egypt (1844) ۾ لکيو. جنهن جو سنڌي ترجمو محترم حنيف صديقيءَ ڪيو. جنهن کي سنڌي ادبي بورڊ 1973ع ۾ ڇپرايو. هن ڪتاب ۾ هن ميرن جي دور ۾ سنڌي ماڻهن جي حالت کي بهتر سڏيو آهي. هن لکيو ته "ميرن جي وقت ۾ سنڌ جدا جدا پرڳڻن يا حصن ۾ ورهايل هئي، جيڪي وري ٽپن ۽ ضلعن ۾ ورهايل هئا. هر هڪ پرڳڻي تي هڪ سزاول مقرر ڪيل هو جنهن کي هڪ خزانچي ۽ ان ڏهن گماشتن ۽ سپاهين جي مدد ڏني ويندي هئي. ٽپي تي وري ڪاردار رکيل هو جنهن کي پڻ زبردستن جو هڪ ٽنڊو عملو ڏنل هو.. "سنڌ جي معاشي صورتحال جو اندازو ايسٽوڪ جي هن احوال مان لڳائي ٿو سگهجي: "سنڌ ۾ ڇٽن پئسن ۾ هڪ ڪڪڙ ملي ٿي. ڪٽڪ رپئي ۾ اٺ پائيون وڪامي ٿي، جيڪا چاليهن پئسن جي تور ۾ سورنهن سير آهي.. "هتي پلو جام ٿئي ٿو پر بي سوادي مڇي گهٽ آهي.. شڪارپور جي ڀرسان ڪيترن ئي ميلن ۾ جوئر جو فصل بيٺو هو دنيا جي ٻئي ڪنهن به ملڪ ۾ اهو فصل ايڏي قد جو نه ٿيندو آهي. ڏڪر وڌائڻ ۾ ملڪ جي واپارين جو وڏو هٿ آهي. جيڪي سڪار جي وقت ان خريد ڪري زمين جي هيٺان تهخانن ۾ رکيو ڇڏين. "ڪيپٽن ايسٽوڪ جو سنڌي گرامر ۽ لغت تي بنيادي ڪم به اهم آهي. هن ڪتاب ۾ هن انهن جو ذڪر ڪيو آهي. تاريخي حوالن سان ڏٺو وڃي ته ميرن جي دور ۾ هڪ ٻئي به ڪيپٽن ايسٽوڪ جو ذڪر آهي. جنهن جو پورو نالو وليم جوزف ايسٽوڪ

بقايا 01

ڌمڪيون پيا ڏين، خريد ڪيل زمين تي قبضو ڪيو، هاڻ مارڻ چاهين ٿا، مسمات دريا خان پيلاڻ رپورٽ موجب ڳوٺ وڏا پيلاڻ جي رهواسڻ مسمات دريا خان پيلاڻ بيوه غلام قمبر پيلاڻ رانيپور پهچي صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته بااثر ظهير پٽ ٿينجي خان پيلاڻ کان سورنهن ويسا منهنجي مڙس غلام قمبر خريد ڪئي جنهن جا پيسا 74500 روپيا ڏنا جنهن بعد ٽيرنهن سال زمين ڪاهي فصل ڪٽيندا رهياسون، جيڪي هاري پڻ گواهي ڏيندا، هن ٻڌايو ته جڏهن ته هڪ ويسي جا رهيل پيسا 35 هزار ڏنا، هن وڌيڪ ٻڌايو ته بااثر ظهير پيلاڻ، ارشد پيلاڻ منصور آغا ٽئي پٽ ظهير پيلاڻ جڏهن ته سمجهه پٽ رضا علي پيلاڻ عرف گٻ ۽ رحم الدين پٽ سمجهه علي پيلاڻ گهر ۾ گهڙي هٿيار ڪهاڙيون لٺيون لوهي سيخون ڏيکاري اقت مارڻ جون ڌمڪيون پيا ڏين

بقايا 02

سربراهه مولانا فضل الرحمان ۽ علامه راشد محمود سومرو چيو ته ڀارتي جارحيت ناڪام ٿي. پاڪستان جي ڪاميابي الله جي مدد ۽ قومي اتحاد جو نتيجو آهي، سياسي قيادت ۽ پاڪ فوج کي مبارڪباد، شهيد شهرين جي مغفرت لاءِ دعا، ڀارت ۽ اسرائيل جي سازش ناڪام ويئي، تازين ڀارتي جارحيت خلاف پاڪستان جي ڪاميابي الله تعالى جي مدد، قومي همت ۽ سياسي قيادت جي يڪجهتي سان حاصل ٿي هنن چيو ته ڀارت ۽ اسرائيل جي ملي ڀڳت سان خطي کي جنگ جي باهه ۾ اڇلڻ جي سازش ڪئي وئي.

بقايا 03

"ملهايو ويو جنهن ۾ جوائنٽ ضلعي آرگنائيزر محمد سعيد شيخ عمير قمس ضلعي ڪميٽي جي ميمبرن مختلف يونٽن جي عهديدارن ڪارڪنن ۽ عوام وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي تقريب ۾ پاڪ فوج پاران ڀارت کي بهترين حڪمت عملي تحت مضبوط ۽ فيصلائتو جواب ڏيڻ جي خوشي ۾ ايم ڪيو ايم پاڪستان جي ڪارڪنن عوام ۾ مٺايون ورهايون ۽ جهمريون پڻ پاتيون ان موقعي تي اڳواڻن خطاب ڪندي چيو ته جنهن طريقي سان ڀارت پاڪستاني سرحدن کي نشانو بڻايو ۽ بزدلانه ڪارروائي ۾ بيگناهه شهري شهيد ڪيا، اسان ان جي جيتري به مذمت ڪجي گهٽ آهي.

بقايا 04

ڪري ڇڏيو ترجمان ايس ايس پي سکر موجب گذريل ڏينهن ايس ايڇ او آباد ٿاڻو ذوالفقار چاچڙ بسم الله ڪالوني سائيٽ ايريا جي علائقي مان گم ٿيل آمنه نالي هڪ ٻارڙي کي ڳولهي ان جي چاچي داد الله ولد شاهنواز رند ۽ ان جي ماءُ حوالي ڪري ڇڏيو گم ٿيل ٻارڙي جي ملڻ تي وارثن ۾ خوشي جي لهر پکڙجي وئي ۽ هنن پوليس عملدارن کي دعائون ڏيندي پوليس جو شڪريو ادا ڪيو.

بقايا 05

جو پاڻي جي واري تاءِ جهيڙو لٺيون ڪهاڙيون ۽ گولي لڳڻ سبب معشوق زرداري طفيل زرداري سخت زخمي ٿي پيا جن کي مقصودو رند پوليس سمس اسپتال آندو جتي زخمين جي حالت خراب هجڻ سبب حيدرآباد ريفر ڪيو ويو آهي ان موقعي تي زخمي معشوق زرداري جي پٽ آفتاب زرداري ميڊيا اڳيان دانهون ڪندي چيو ته منهنجا چاچا نياز حسين، محبوب حسين، عاشق حسين، ديدار حسين ۽ ٻين نامعلوم هٿيار بندن زخمين تي ڪهاڙين لٺن ۽ هٿيارن سان حملو ڪري زخمي ڪيو آهي اسان جي هڪ جريب زرعي زمين ۽ پاڻي تي قبضو ڪرڻ چاهين ٿا ان ڪري حملو ڪيو ان هوڏانهن جهيڙي سبب علائقي ۾ خوف ۽ هراس ڇانيل آهي پوليس رپورٽ درج ڪري وڌيڪ جهيڙي جي ڪنٽرول ڪري ڇڏيون

بقايا 06

ڪي مقامي ماڻهن جي اطلاع تي همدرد فري ايمبولينس سروس جي ريسڪيو ٽيم واقعي واري هنڌ پهچي لاش تعلقه اسپتال سکرنڊ پهچايو جتي ڊاڪٽرن پاران لاش جي ڪنڊيشن مان واقعي کي ٻه کان ٽي ڏينهن پراڻو ٻڌايو آهي جنهن بعد ضروري ڪاغذي ڪارروائي بعد لاش جي سڃاڻپ نه ٿيڻ ڪري تعلقه اسپتال جي سرده خاني ۾ امانت طور رکيو ويو آهي هوڏانهن همدرد فري سروس جي انچارج اقبال رند ٻڌايو ته لاش پراڻو هئڻ ڪري بدبوءِ ڪري ويو بدبوءِ جيڪا آس پاس جي ماڻهن تائين پهتي جنهن بعد مقامي ماڻهو بدبوءِ جا پيرا کڻي لاش وٽ پهتا جن پوليس کي اطلاع ڪيو جنهن بعد پوليس همدرد جي ريسڪيو ٽيم ذريعي لاش تعلقه اسپتال پهچايو ياد رهي ته ڪجهه ڏينهن ۾ هي چوٿون لاش هٿ آيو آهي

بقايا 07

جي حد مان سڄي جي ٽلاءُ تان هاسيجا مهر واسي ٻن يائرن جاويد مهر ۽ صدام مهر کي هٿياربند مبينا طور تي اغوا ڪري فرار ٿي ويا، واقعي جو پوليس کي اطلاع ڪيو ويو واقعي بعد ڳوٺاڻا پوليس جي مدد سان پيرا کڻي ڪچي طرف روانا ٿيڻ جا اطلاع، ان موقعي تي مبينا اغوا ٿيلن جي والد علي گل مهر جو چوڻ هو ته جاويد مهر ۽ صدام مهر پنهنجي سڄي جي ٽلاءُ تي ويل هئا ته واپس ناهن موٽيا جن کي اغوا ڪيو ويو آهي.

بقايا 08

گڏجي پريس ڪلب پهچي وياجين جي ظلمن کان تنگ ٿي احتجاج ڪيو ان موقعي ميڊيا سان ڳالهائيندي بيواهه عورت اقبال خاتون چيو ته منهنجو پٽ حلوا پڙي جو ريڙهو هلائي گهر جو چرخو هلائيندو آهي، سجاد ميمڻ نالي وياجي شخص منهنجي پٽ کي تنگ ڪري رهيو آهي، هڪڙي موبائيل ڏيئي منهنجي پٽ کان لکين روپيه وياج وٺي چڪو آهي، جڏهن ته منهنجي پٽ جي موٽرسائيڪل پڻ سجاد ميمڻ کاهي ويو آهي.

بقايا 09

عبدالباسط ۽ مولوي عبد لغاري جي اڳواڻي ۾ مختلف مدرسن جي طالبن ڀارت هندستان جي جنگي جنون کي ڪچلڻ تي پاڪ فوج کي خراج تحسين پيش ڪرڻ لاءِ هڪ پرجوش ريلي ڪڍي وئي ريلي ايم اي جناح روڊ کان شروع ٿي ۽ شهر جي مکيه شاهراهن کان ٿيندي سانگهڙ پريس ڪلب تي ختم ٿي مدرسن جي نوجوان شاگردن ريلي ۾ شرڪت ڪئي جن جي هٿن ۾ پاڪستاني جهنڊا هئا. ٻارن جو پنهنجي وطن لاءِ پيار ۽ جذبو قابل تعريف نظر آيو هو ريلي ۾ شرڪت ڪندڙن "پاڪ فوج زنده باد"، "پاڪ هوائي فوج زنده باد" ۽ "پاڪستان زنده باد" جا نعرا لڳايا، ريلي جي منتظمين ۽ شرڪت ڪندڙن پاڪستان آرمي ۽ پاڪستان ايئرفورس جي بهادر سپاهين کي خراج تحسين پيش ڪندي

بقايا 10

صدر مولانا عبدالرشيد ڪانوري جي زير صدارت ۾ ٿي گذريو جنهن ۾ تمام علماءِ ڪرامن ۽ عهديدارن ڀرپور شرڪت ڪئي، اجلاس ۾ شهري مسائل بابت ۽ محرم الحرام ۾ شهداءِ اسلام جي عنوان سان پروگرام ڪوٺائڻ جو اعلان، ۽ ڀارتي جارحيت ناڪام ٿيڻ تي ۽ پاڪستان جي ڪاميابي الله جي مدد ۽ قومي اتحاد جو نتيجو آهي

بقايا 11

جي اڳيان مظاهرو ڪيو ويو هن موقعي تي بدين ضلع جي صدر نور محمد ۽ اڳواڻن محمد شريف احمد خان نعيم احمد غلام مصطفٰى ۽ ٻين چيو ته پاڪ فوج جي جوانن هميشه پنهنجي ملڪ ۽ قوم جي حفاظت جي لاءِ پنهنجي جان جا نذرانا پيش ڪري دنيا ۾ پاڪستان جو نالو روشن ڪيو آهي هنن چيو ته پاڪستان فورسز جنهن بهادري سان ڀارت جي خلاف جنگي برتري حاصل ڪئي ان تي کين خراج تحسين پيش ڪريون ٿا

بقايا 12

وڃڻ جو ڪيس مقتول جي پيءُ جي فرياد تي نامعلوم جوابدارن خلاف داخل ڪيو گرفتاري ٿي خبر موجب شهدادپور ۾ 5 ڏينهن اڳ برهوڻ روڊ جي ڳوٺ هاشم خاصخيلي ۾ ڳوٺ ٻاهران اوطاق تي نامعلوم هٿيار بندن جي چڙهائي دوران فائرنگ ۾ گولي لڳڻ سبب اوطاق تي ويٺل پورهيت پريل خاصخيلي قتل ٿي ويو هو جنهن جو ڪيس شهدادپور ٿاڻي تي مقتول جي پيءُ محمد خان خاصخيلي جي فرياد تي نامعلوم جوابدارن خلاف داخل ڪيو ويو آهي ۽ پوليس ڪا به گرفتاري وغيره نه ڪئي آهي ان سلسلي ۾ رابطو ڪرڻ تي ڊي ايس پي شهدادپور تنوير شاهه ٻڌايو ته پريل خاصخيلي جي قتل جو ڪيس سندس پيءُ نامعلوم جوابدارن خلاف داخل ڪرايو آهي واقعي جي جانچ ڪري رهيا آهيون

بقايا 13

پنهنجي گهر آڏو قاتلاڻي حملي ۾ زخمي ٿيل قوم پرست اڳواڻ ستار خان چانڊيو جو نوجوان پٽ الهه جڙيو چانڊيو ڪراچي جي اسپتال ۾ زخمن جا سور نه سهندي فوت ٿي ويو سندس فوت ٿيڻ جي خبر ڪيڏڻ شهر ۾ باهه جيان ڦهلجي ويئي نتيجي ۾ شهر فوتي جي سوڳ ۾ مڪمل طور تي بند ٿي ويو فوتي جي مڙهه کي ڪراچي کان ڪيڏڻ هيلٿ سينٽر آڻي پوسٽ مارٽم ڪيو ويو انهي موقعي تي چانڊيا برادري جي سوين ماڻهن پوسٽ مارٽم کان پوءِ لاش سميت پوليس اسٽيشن ڪيڏڻ آڏو ڌرڻو هڻي سخت نعريبازي ڪئي ۽ ڪور برادري سان تعلق رکندڙ قاتلن جي گرفتاري جو مطالبو ڪيو.

بقايا 14

جي آفيس ۾ ٿي گذري جنهن ۾ اسٽيشن مئنيجر سيد غضنفر بخاري، سالگرهه جو ڪيڪ ڪاٽيو ان موقعي تي پروگرام مئنيجر رشيد ڪليري، نيوز انچارج فرمان علي سومرو، گهوٽڪي 91 ريڊيو جو بيورو چيف مسرت علي مهر، آر جي ساجد ڪورائي، عرفان علي سومرو، آر جي مختيار مگريو، آر جي نجم گڏاڻي، آر جي بيوس بخش علي منگراهه، ٽيڪنيڪل انجنيئر اورنگزيب مهر احمد علي سومرو، حاجي نظير احمد لانگاهه اسد علي گهنجون، عبدالحفيظ ابڙو ۽ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي، ان موقعي تي اسٽيشن مئنيجر سيد غضنفر بخاري مختصر ڳالهائيندي چيو ته گهوٽڪي ريڊيو ايف ايم هڪ فيملي چينل آهي جنهن پنهنجي لسنر کي نه صرف انٽرٽيمنٽ، پر خبرون ۽ مسئلن کي به اجاگر ڪيو آهي ۽ سموري ٽيم محنتي آهي جنهن پاڻ مڃايو آهي پاڪ ڀارت جنگ جي حوالي سان چوڻ هو ته پاڪستان امن پسند ملڪ آهي جيڪو هميشه امن کي ترجيح ڏئي ٿو پر پنهنجو دفاع به ڪرڻ ڄاڻي ٿو اسٽيشن مئنيجر وڌيڪ چيو ته پاڪ فوج جي قربانين کي ڪڏهن به نه وساري سگهجي قوم انهن سان گڏ ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي بيٺل آهي

بقايا 15

گڏ آهي ڪافر مودي کي ڀل آهي ته پاڪستان جي عوام ۽ پاڪ فوج کي شڪست ڏيڻ جي دماغ سان هوا ڪڍي ڇڏي اهڙو اظهار ايڊووڪيٽ سنڌ هاءِ ڪورٽ ذيشان انيس جوڻيجو صحافين سان ڳالهائيندي ڪيو چيو ته پاڪستان جي عوام ۽ پاڪ فوج جا حوصلا بلند آهن ڪافر مودي کي ڀل آهي ته هو پاڪستان کي شڪست ڏيندو پاڪستان جو ٻچو ٻچو پاڪ فوج سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي مودي کي مونهن ڀڃ جواب ڏيندا سين ڀارت طرفان پاڪستان جي خلاف جارحيت جي سخت مذمت ڪريون ٿا هن چيو ته پاڪستان ذميدار ايٽمي ملڪ آهي ان جي خلاف سازشون ڪڏهن به ڪامياب نه ٿينديون ذيشان انيس جوڻيجو چيو ته اقوام متحده کي گهرجي ته هو ڀارت جي جنگي جنون جو نوٽيس وٺي ۽ پاڪستان ۽ ڀارت ۾ وڌندڙ ڇڪتاڻ کي ختم ڪرائڻ لاءِ پنهنجو عالمي ڪردار ادا ڪري علائقي ۾ وڌندڙ ايٽمي جنگ جي خدشن کي ختم ڪرائڻ ۽ امن امان بحال ڪرائڻ لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪري هن چيو ته ڀارت پاڪستان کي ڪمزور سمجهي ٿو اها ان جي غلطي آهي

بقايا 16

مغيري، شبير بودي جي اڳواڻي ۾ ڊينٽر پينٽر مڪينڪ ڪالوني بس ٽرمينل سکر کان مسترين جي وڏي انگ ريلي ڪڍي سکر شڪارپور روڊ تي ڀارت خلاف نعري بازي ڪئي ۽ پاڪستاني فوج جي حمايت ۾ نعرا هنيا ان موقعي تي اڳواڻن پاڪستان جي جنگ ۾ شاندار فتح تي پاڪستاني قوم کي مبارڪ باد ڏيندي چيو ته پاڪستان پر امن ملڪ آهي

بقايا 17

احتجاجي مظاهرو ڪيو ان موقعي تي مظاهرين سهڻو خان ڪوسو زاهد حسين عمراڻ علي ظهير عباس ڪوسو ۽ ٻين چيو ته 5 جنوري 2024 تي جتوئي برادري مصراڻي پاڙي جي ڏهارين اسان جو نوجوان قتل ڪيو هيو جنهن جي ڪيس تان هٿ کڻڻ لاءِ 2 هفتا اڳ جوابدار غلام مصطفيٰ مصراڻي غلام سرور مصراڻي سميت 10 هٿيار بندن شهر ۾ گهري دڪان مٿان حملو ڪري سمير ڪوسو علي حيدر ڪوسو شيراز ڪوسو ۽ دڪان تي ڪم ڪندڙ معصوم پورهيت عبدالله چوهاڻ کي قتل ڪري ڇڏيو جڏهن ته رستي ويندڙ عورت سميت ٻه ڄڻا زخمي پڻ ٿي پيا هيا هنن چيو ته واقعي جو ڪيس ٺٽون پنڊ ٿاڻي تي داخل ڪرايو آهي پر ٻه هفتا گذرڻ باوجود پوليس ڪا به ڪارروائي ناهي ڪئي.

بقايا 18

عورتن کي گرفتار ڪرڻ ۽ شاڪر پرٽ کي گولي هڻي زخمي ڪرڻ بعد بعد پنهور پرٽ برادري ۽ پوليس جي ميهڙ ٿاڻي تي ڇڪتاڻ، ٿاڻي ۾ پيچ داهه، ايس ايڇ او سميت 3 پوليس اهلڪار زخمي ٿيڻ ۽ 150 کان وڌيڪ ڳوٺاڻن تي دهشتگردي ايڪٽ ڪيس داخل ڪرڻ بعد ميهڙ پوليس جي وڏن اڪائن ميهڙ ڀرسان ڳوٺ عيسي پرٽ تي چڙهائي ڪري پرٽ برادري سميت رمضان قمبراڻي، علي بخش پرٽ، روشن پرٽ، مولا بخش، امير، اڪبر پرٽ سميت 14 ڄڻن جا گهر مڪمل طور ڊاهي ڇڏيا آهن واقعي خلاف پرٽ برادري جي مردن ۽ عورتن احتجاج ڪندي پوليس اهلڪارن تي تشدد ڪرڻ، گهر ڊاهڻ، گهرن مان اناج، سونا زيور ڪپڙا، بسترا، سولر پليٽون ۽ بئٽريون ڪڍي وڃڻ جا الزام هنيا آهن پرٽ برادري جي مردن، عورتن مسمات بيگم، فرزانه، پرٽ ۽ ٻين احتجاج ڪندي ڏانهيو آهي ته لاڙڪاڻي ۽ قمبر ضلعي ۾ پنهور برادري جي ٻن ڌرين ۾ مسئلو هلندڙ هيو جنهن ۾ پوليس اسان کي بي گناهه ملوث ڪري عورتون گرفتار ڪيون

بقايا 19

نور محمد آرائين عبدالرشيد ڪلوئي، غلام فريد جوکيو علاگو ڪلهوڙو مظفر جوکيو ۽ ٻين هٿن ۾ پاڪ فوج جا بينر پلي ڪارڊ، جهنڊا کڻي پاڪ فوج سان اظهار يڪجهتي جي لاءِ دهشتگرد رياست ڀارت خلاف ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي جيلاني پمپ کان ڪڍي ريلي جڏهن قومي شاهراهه تي پهتي ته جلوس جي صورت اختيار ڪري وئي اڳواڻن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته دنيا ڏٺو پاڪ فوج هندستان جي جارحيت جو منهن ڀڃ ڏئي دشمن فوج جا ائيربيس سندس ملڪ ۾ وڃي تباهه ڪري سڄي قوم جو ڪنڌ فخر سان اوچو ڪري ڇڏيو ۽ دنيا ڏٺو ڀارت جي بزدل فوج پاڪستان جي شاهينن آڏو بيهي نه سگهي ۽ هٿيار ڦٽا سيز فائر ڪرڻ تي مجبور ٿي وئي.

بقايا 20

وٺي، ريلي مکي چندر ٻانڀ، سورج ڪمار، سدام چند، عالم خان سيال شرف الدين سومرو، معشوق سمون ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ پنج گلي چوڪ کان پريس ڪلب تائين ريلي ڪڍي وئي، ريلي ۾ شامل ماڻهن پاڪستان زنده آباد، پاڪ فوج زنده آباد جا نعرا هنيا، ريلي ۾ شامل ماڻهن پاڪ فوج جي حق ۾ نعريبازي ڪئي ۽ ڍول تي جهمريون هڻي پاڪ آرمي سان محبت جو اظهار ڪيو، هوڏانهن تعلقي انتظاميا طرفان پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي ڪڍي وئي.

بقايا 21

۾ مها ڪرپشن ڪندڙ وي سي گلشن ميمڻ خلاف سڀاڻي قاضي احمد احتجاجي مظاهرو ڪيو ويندو ايس ڪي پي اڳواڻ ڏاڏو عثمان بگهيو تفصيل مطابق ايس ڪي پي اڳواڻ ڏاڏو عثمان بگهيو نواب ولي محمد جي صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته ايم سي اسپتال کي تباهه ڪندڙ وي سي گلشن ميمڻ خلاف قاضي احمد ۾ سخت احتجاج ڪيو ويندو ان سلسلي ۾ اڄ منهنجي صدارت هيٺ ٿي گذري جنهن ۾ ايس ڪي پي تعلقه قاضي احمد جو صدر قربان مهڙ علي نواز بروهي امين ڪليار ۽ ٻين ڪارڪنن شرڪت ڪئي

بقايا 22

جماعت ضمني اليڪشن بعد بوکلاٽ جو شڪار آهن پوليس ذريعي پي ٽي آئي ڪارڪنن خلاف انتقامي ڪارروايون شروع ڪيون آهن اهڙو اظهار پي ٽي آئي اڳواڻ دريا بچايو ڪاميٽي سنڌ جي ميمبر لال مالهي پريس ڪلب سامارو ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي ڪيو لال مالهي چيو ته اسان کي ضمني اليڪشن ۾ وڏو ووٽ مليو عوام ساٿ ڏنو. ايندڙ اليڪشن ۾ ان کان وڏي ليڊ سان ڪاميابيون حاصل ڪنداسين. عمرڪوٽ ضلعي جي پوليس نااهل آهي پوليس اسان جي ڪارڪنن محرم خاصخيلي ۽ ٻين تي منشيات جا ڪوڙا ڪيس داخل رهي آهي. بودرفارم ۾ پکي. ميگهواڙ. پنجابي برادري جي ماڻهن تي دهشت گردي جا قلم لڳائي ڪيس ڪيا ويا آهن

بقايا 23

پريس ڪلب آڏو احتجاج ڪيو احتجاج ڪندڙ خالد پٽ رحمت الله گوپانگ پريس ڪلب آڏو دانهيندي چيو ته اناج منڊي ويجهو گهر ٻاهران صبح سوير ٻارڙا پاڻ ۾ وڙهيا هئا جن کي مون ڇڏائي ورتو هو هنن پنهنجا رشتيدار اشفاق ڪرم علي خرم گوپانگ سميت اٽڪل ست ڄڻا بنا جواز گهر ۾ گهڙي مونکي ڪهاڙين جا وار ڪري زخمي ڪيو بعد ۾ گهر جو سامان به ڪڍي ويا جيڪو اطلاع حد جي ٿاڻي اسٽور گنج پوليس کي ڪيو آهي پر پوليس ڪو به تدارڪ نه ٿي ڪري ۽ جوابدار بااثر هئڻ جو جواز ڄاڻائي پٽي زخمي ٿيل اعلا اختيارين سميت ايس ايس پي شڪارپور کان گهر ڪئي آهي ته ڄاڻايل جوابدارن کي گرفتار ڪري مونکي انصاف ڏياريو وڃي.

بقايا 24

ٻن مختلف هنڌن تي ڪارروائيون ڪندي ٻه منشيات فروشن کي گرفتار ڪرڻ جي دعوا گرفتار منشيات فروشن تي سرڪار پاران الڳ الڳ ڪيس داخل تفصيل موجب: پوليس باڊهه روڊ تي گشت دوران منشيات فروش ذوالفقار نوناري کي هڪ ڪلو ۽ پاءُ چرس سميت گرفتار ڪرڻ جي دعوا ڪئي آهي ۽ ٻئي ڪارروائي ۾ نصيرآباد سرڪاري ڪٽڪ جي گودامن کان چيڪنگ دوران اشوڪ ڪمار کي 10 شراب جي بوتلن سميت گرفتار ڪرڻ جي دعوا ڪئي پوليس ٻنهي گرفتار منشيات فروشن مٿان سرڪار ڪيس داخل ڪيو ويو آهي هوڏانهن ايس ايڇ او نصيرآباد رابطو ڪرڻ تي ٻڌايو ته ايس ايس پي قمبر شهدادڪوٽ جي هدايتن تي شهر ۾ منشيات جي روڪٿام لاءِ منشيات فروشن جو گهيرو تنگ ڪيو ويندو

بقايا 25

سميت مختلف جاين تي قومي جهنڊو لڳايو ويو جيڪو حب الوطني ۽ قومي اتحاد جي جذبي جو واضح اظهار آهي ان قدم جو مقصد قومي فخر يڪجهتي ۽ شهري ذميوارين جو احساس اجاگر ڪرڻ آهي سرڪاري عمارتن تي ڦڙڪندڙ جهنڊا قوم جي خدمت سان واعدي، وفاداري ۽ جذبي جي نمائندگي ڪن ٿا ڊپٽي ڪمشنر ياسر ڀٽي چيو آهي ته "هي عمل اسان جي قومي اتحاد، يڪجهتي ۽ ملڪ جي قدرن جي پاسداري لاءِ بي مثال عزم جو عڪس آهي اهو اسان سڀني کي پاڪستاني هجڻ جي حيثيت سان پنهنجي گڏيل سڃاڻپ ۽ ذميوارين جي ياد ڏياري ٿو "ضلعي انتظاميا عوام کي به اپيل ڪري ٿي ته هو به هن قومي جذبي ۾ پاڻ ڀائيوار ٿين ۽ ملڪ جي ترقي، خوشحالي ۽ سڪون لاءِ پنهنجو مثبت ڪردار ادا ڪن

بقايا 26

خاصخيلي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ سردار مارڪيٽ کان ريلي ڪڍي پريس ڪلب سامارو پهتا جتي پاڪ فوج جي حمايت ۽ ڀارتي جارحيت خلاف راجوٽي اتحاد دانيال خاصخيلي ۽ ٻين عوام سان مخاطب ٿيندي چيو ته خاصخيلي راجوٽي اتحاد پاڪ فوج سان گڏ آهي اگر وطن پاڪستان لاءِ جان ڏيڻو پيو ته اتحاد جو هر نوجوان جان ڏيڻ لاءِ تيار آهن ڀارت پنهنجي ذهن مان ڪڍي ڇڏي پاڪستان تي ڪو به حملو برداشت ڪونه ڪبو ان موقعي تي ريلي ۾ نعمان خاصخيلي مناف خاصخيلي دلبر خاصخيلي شوڪت خاصخيلي اولڪ ميگهواڙ اسد اقبال جٽ ۽ شهرين ٻين معززين شرڪت ڪئي جڏهن ته ان موقعي تي پاڪ فوج جي حمايت ۽ ڀارت خلاف سخت نعريبازي ڪئي وئي

بقايا 27

فرار ٿي ويا، سرحد ويجهو ڪاري گهٽ ڀرسان قومي شاهراهه تي ميرپور ڪان گهوٽڪي ويندڙ نوجوان نويد سومرو کان نامعلوم هٿيار بند 2024 ماڊل موٽرسائيڪل ۽ ٻيو سامان هٿيارن جي زور تي ڦري فرار ٿي ويا، واقعي جو پوليس کي اطلاع ڪيو ويو ان موقعي تي متاثر نوجوان ايس ايس پي گهوٽڪي ۽ ٻين وس وارن کان ڦريل موٽرسائيڪل ۽ ٻيو سامان واپس ڪرائڻ جو مطالبو ڪيو آهي

بقايا 28

ڪردار ادا ڪندڙ عبداللطيف ميمڻ سورج سجاولي پريس ڪلب پهچي صحافين سان ملاقات ڪئي صحافين سان ڳالهائيندي هن چيو ته سچ جي صحافت ماڻهن جي مسئلن جو حل آهي صحافي دوست ئي ماڻهن جا مسئلا اعلي ايوانن تائين پهچائڻ ۾ ڪردار ادا ڪندا آهن سجاول جي صحافت نمايان رهي آهي سڀئي صحافي دوست هڪ ٿيڻ سجاول ۾ هڪ پريس ڪلب هجڻ گهرجي ٻڌي ۾ ئي طاقت آهي سجاول جا صحافي دوست هڪ پيج تي گڏ ٿين ان لا اسان پڻ پنهنجو ڀرپور ڪردار ادا ڪنداسين

بقايا 29

ايس ڊي او ڏهرڪي ايريگيشن خلاف مظاهرو اوٻاوڙو سونڻ شاخ جي آبادگارن جو سيبا ڊائريڪٽر ايريگيشن ڪاٽي ميرپور ماٿيلو خلاف آبادگار اڳواڻ چوڌري عبدالله ميان سڪندر پارو منظور احمد عالماڻي عبدالشڪور سومرو ۽ ٻين جو سيبا ڊائريڪٽر شبير پتو ايريگيشن انجنيئر ميرپور ماٿيلو موزم لوهار ايس ڊي او ايريگيشن ڏهرڪي نعيم آفتاب ناٿيچ خلاف احتجاجي مظاهرو سخت نعري بازي ان موقعي تي آبادگارن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته ظلم آهي اسان جي ٻچن جي روزي آهي سونڻ شاخ ۾ پاڻي ناهي سونڻ شاخ جي ڪاٽي به ٿي آهي اسان جڏهن ايس ڊي او ڏهرڪي ايريگيشن نعيم آفتاب ناٿيچ سان رابطو ڪيوسين ته ان ڌمڪي ڏني

بقايا 30

مرمتي ڪم نه ٿيڻ سبب علائقي واسي سخت تڪليفن کي منهن ڏين لڳا ڳوٺاڻن جو گيجاڻي واءِ سرهاري لنڪ روڊ تي احتجاجي مظاهرو نعريبازي تفصيل موجب گيجاڻي واءِ سرهاري لنڪ روڊ جو مرمتي ڪم گذريل 20 سالن کان نه ٿيڻ سبب روڊ ۾ گوڏي جيترا کڏا پئجي ويا روڊ اڪثري مڪمل تباهه ٿي ويو آهي ان سلسلي ۾ مقامي ڳوٺاڻن امير علي مغيري حبيب الله رخشاڻي منير هوش محمد رند جي اڳواڻي سرهاري روڊ تي ٿنهن اس ۾ احتجاج ڪيو اڳواڻن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته گذريل 20 سالن کان روڊ جو مرمتي ڪم نه ٿيڻ سبب روڊ اڪثري تباهه ٿي ويو آهي اسڪول ويندڙ شاگرد توڙي مقامي ماڻهن سخت مشڪلاتن کي منهن ڏئي رهيا آهن

بقايا 31

منعقد ڪيو ويو جنهن ۾ خاص مهمان طور ڪراچي مان هاءِ ڪورٽ جي وڪيل ميڊم بشرا افتخار پروفيسر نادر جمالي سنڌياڻي تحريڪ جي مرڪزي اڳواڻ اميرزادي برهماڻي، يوسي چيئرمين علي غلام لغاري فراز، زاهد لاشاري رحمان چنا، واحد چنا، عنايت رستماڻي، صالح ڪوس شاهه محمد، آصف رستماڻي ۽ غلام نبي رستماڻي شرڪت ڪئي تقريب ۾ آيل مهمانن ڳالهائيندي اداري جي ڪوشش کي ساراهيو ۽ چيو ته "ناليج آن فار رائزنگ اسٽار" ڪاڇي جي علائقي ۾ تعليم جي ميدان ۾ روشنيءَ جو ڏيئو ٻاري رهيو آهي خاص طور تي انفارميشن ٽيڪنالاجي جهڙي جديد شعبي ۾ هتان جا نوجوان ڪاميابي سان اڳتي وڌي رهيا آهن جيڪو علائقي لاءِ حوصلا افزا عمل آهي، ان موقعي تي سي آءِ ٽي (CIT) جي ڪورس ۾ ڪاميابي ماڻيندڙ شاگردن ۾ سرٽيفڪيٽ ورهايا ويا، جڏهن ته پوزيشن ڪندڙ شاگردن کي خاص ايوارڊ سان نوازيو ويو شاگردن پاران ٽيبلو پيش ڪيا ويا

بقايا 32

پبلڪ اسڪول شهدادپور سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن ۽ سنڌ گرين فائونڊيشن طرفان لڳائي وئي. ڪئمپ ۾ مختلف علائقن کان مسڪين غريب مريض اچي ڪري پنهنجو چيڪ اپ ڪرايو. مريضن کي مفت دوائون پڻ ڏنيون ويون. ان موقعي تي ميڊيڪل آفيسر ڊاڪٽر آفتاب احمد ڳرواڻ اسڪول جو اونر عبدالسلام انڙ سنڌ گرين فائونڊيشن جو اونر نور منگي، عوامي ورڪرز پارٽي صوبائي صدر قاضي علي نواز نظاماڻي اظهر ٻلاڻ ۽ ٻين چيو ته صحت جي آگاهي لاءِ ڪئمپ لڳائڻ تمام سٺو قدم آهي صحت جي بچاءَ جي هڪ ڄاڻ ڏيڻ ۽ غريب مسڪين خلق خدا جي چڪاس ڪرڻ سان خبر پوي ٿي ته ڪهڙا مرض آهن. ڊاڪٽر آفتاب ڳرواڻ چيو ته چڪاس ڪرڻ کان پوءِ خبر پئي ته ٻارن جي پيٽ ۾ خرابي آهي خاص ڪري ٻهراڙي جي ٻار ڪچي گهرن ۾ رهن ٿا ان ڪري مٽي ۽ ميٽ کائين ٿا جنهن جي واپرائڻ سان ٻارن ۾ پيٽ ۾ سور ۽ مختلف بيمارين جنم وٺن ٿيو ٻهراڙي جي عورت هڪ ته اڻ پڙهيل آهن

بقايا 33

جي دستوري گڏجاڻي سينيئر شاعر استاد ڪندن لعل جي صدارت ۾ ٿي گڏجاڻيءَ ۾ سنگت جي اڳوڻي ايڊيٽر ۽ تاليواري شاعر سجاد ميراڻي نظم، بلال صابر بيت سميع سجاد غزل ۽ اسد بلوچ غزل اصلاحي تنقيد لاءِ پيش ڪيا. گڏجاڻي ۾ ڳالهائيندي سجاد ميراڻي چيو ته اڄ ڪلهه جيڪا شاعري سرجي ٿي ان ۾ مزاحمت جي کوٽ آهي هن وقت سنڌ تي جيڪو ڏکيو وقت آهي اسان جا اديب ۽ شاعر ان جي نشاندهي ڪري مزاحمتي ادب سرجن. صدارتي راءِ ڏيندي استاد ڪندن لعل چيو ته اڄ جي اديب ۽ شاعر کي ديس ۽ وطن لاءِ لکڻ گهرجي ۽ قلمي جهاد ڪرڻ گهرجي گڏجاڻي ۾ ٻيرلو جي ڌرتي ۾ وڪيلن ۽ سنڌي ماڻهن جي جدوجهد کي ساراهيو ويو.

بقايا 34

ڪلب تائين احتجاجي ريلي ڪڍي وئي پاڪ فوج زنده آباد جا زوردار نعره هنيا ويا مودي سرڪار تي ملامت جو وسڪارو رپورٽ موجب وڳڻ ۾ ڪوٺائي اتحاد ۽ شهرين پاران پاڪ فوج جي حمايت ۾ روڊن تي نڪري مک چوڪ کان وڳڻ سٽي پريس ڪلب تائين ريلي ڪڍي وئي جنهن جي اڳواڻي انسپيڪٽر قربان علي ڪوٺائي گدا حسين ڪوٺائي صاحب خان ڪوٺائي احسان ڪوٺائي ڪامريڊ غلام حسين ۽ ٻين هٿن ۾ بينر کڻي مودي سرڪار جي جارحيت خلاف سخت نعريبازي ڪئي وئي ان موقعي تي انسپيڪٽر قربان علي ڪوٺائي صاحب خان ۽ ڪامريڊ غلام حسين چيو ته ڀارت جنگي جنون سبب دنيا ۾ ناڪام ٿي ويو آهي پاڪ فوج هر محاذ تي ملڪ جو دفاع ڪندي رهندي جنهن سان پاڪستاني قوم پاڪ فوج سان گڏ آهي پاڪ فوج پاران ملڪ تي ڀارت جي هر وار جو منهن ڀڃ جواب ڏنو آهي ڀارت دنيا اندر دهشتگردي ڪري رهيو آهي ڀارتي فوج عام شهرين تي حملا ڪيا جوابي ڪارروائي پاڪستان جو حق آهي جيڪو ڀارت کي ڀوڳڻو پيو آهي پاڪستان دنيا جي عظيم ۽ طاقتور فوج آهي پاڪ فوج جي صلاحيتن کي دنيا تسليم ڪيو آهي اقوام متحده ڪشمير مٿان ڀارتي جارحيت روڪرائي بيقصور ڪشميرين جو قتل عام بند ڪرايو وڃي.

بقايا 35

جروار تي قاتل پوليس جمعدار اريلو گهوٽو ٽڪتو ۽ ٻيا 3 نامعلوم ماڻهو ڪيس ۾ نامزد آخري اطلاعن تائين قتل ۾ نامزد اريلو جي گرفتاري جي تصديق نه ٿي سگهي جروار جي سياسي سماجي ڌرين پاران ڊي آئي جي سکر ايس ايس پي گهوٽڪي سميع الله سومرو ۽ ايس ايڇ او جروار کي گهرجي ته قتل ۾ نامزد ڪيل پوليس جمعدار اريلي گهوٽي سميت نامعلوم ماڻهن کي جلد گرفتار ڪيو وڃي ۽ جوڊيشنل انڪوائري ڪندي اصل سگهارا چهرا ۽ قتل جو ڪارڻ ظاهر ڪيو وارثن کي انصاف فراهم ڪيو وڃي تفصيل موجب جروار شهر جي شريف ۽ ڪاروباري خاندان سان واسطو رکندڙ نوجوان شهيد نويد چني کي ٻه هفتا اڳ ٻائي پاس تي مٿي ۾ گولي هڻي قتل ڪيو جيڪو گجهارت بڻيل هو

بقايا 36

موقعي تي ميڙاڪو ڪيو ويو ۽ کيس تقريرن وسيلي خراج تحسين پيش ڪيو ويو انهي موقعي تي ميڙاڪي کي خطاب ڪندي جيئي سنڌ قومي پارٽي جي اڳواڻ ڪامريڊ يوسف ڪنڀار قادربخش ژنون وقار ميراڻي سوڍل ميراڻي ۽ ٻين خطاب ڪندي چيو ته شهيد هوش محمد شيدي دشمن کي للڪار ڪري سنڌ جي وطني حيثيت بچائڻ جي ڪوشش ڪئي هن ان وقت پنهنجي قوم جي وارثي ۽ مالڪي ڪئي جڏهن حڪمران هيڻا ۽ ڪمزور لڳا پيا هئا هن هلندڙ جنگ ۾ مرسون مرسون سنڌ نه ڏيسون جا نعرا هڻي دشمن جي صفن ۾ ڀاڄ وڌي هو سرڪٽائي شهيد ٿي ويو پر ڪنڌ نه جهڪايو اهڙا ڪردار صديون گذرڻ باوجود به قوم کي ياد هوندا آهن شهيد هوش محمد شيدي سنڌ جي لاءِ ساهه جي آخري هڏڪي تائين وڙهيو جيڪو مياڻي جي جنگ جو اصل فاتح ٿيو ان موقعي تي شڪور ميربحر شبير شاهه ۽ جيئي سنڌ محاذ جي اڳواڻ سومار ٻارڻ پڻ خطاب ڪيو ٻئي طرف قومي پارٽي يونٽ چار جو اجلاس ضلعي صدر وقار ميراڻي جي صدارت ۾ ٿي گذريو جنهن ۾ چار ڳوٺ يونٽ جا نوان عهديدار چونڊيا ويا. جنهن موجب صدر عبدالشڪور ميربحر نائب صدر شبير شاهه بخاري، جنرل سيڪريٽري محمد موسي ٻارڻ جوائنٽ سيڪريٽري خادم ميراڻي ۽ خزانچي شهزاد ميراڻي کي مقرر ڪيو ويو ٻئي طرف جيئي سنڌ قومي پارٽي جي چيئرمين نواز خان زنئور چيو آهي ته سنڌ جون زمينون ۽ سنڌو درياهه کي بچائڻ جي لاءِ نئين سر جدوجهد جي ضرورت آهي پرامن سياسي قومي جدوجهد ئي سنڌين کي بچائي سگهي ٿي. ان لاءِ سنڌ جي سڀني باشعور ماڻهن کي اڳتي اچڻو پوندو جيسيتائين سنڌ جي قومپرست سياست مضبوط نه ٿيندي، تيسيتائين سنڌ جا مسئلا حل ٿي نه سگهندا.

بقايا 37

جي هدايتن تي ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ون ڪاشف رضا منگي جي قيادت ۾ ڊي سي آفيس کان شهيد محترمه بينظير ڀٽو چوڪ تائين ريلي ڪڍي وئي ريلي کي خطاب ڪندي ايڊيشنل ڊپٽي ڪمشنر ون ڪاشف رضا منگي چيو ته ڀارت رات جي اونداهه ۾ اسان جي پاڪ وطن تي حملو ڪيو اسان جي باهمت بهادر فوج پنهنجي ملڪ جي دفاع ۾ دشمن کي ڀرپور جواب ڏنو ۽ الحمد الله دنيا ڏٺو ته اسان جي فوج ڪاميابي ماڻي هن چيو ته ريلي جو مقصد اهو آهي ته اسان دشمن کي ٻڌائڻ چاهيون ٿا پوري قوم متحد آهي اسان پنهنجي رت جي آخري ڦڙي تائين دشمن سان وڙهنداسين هڪ دفعو ٻيهر پاڪ فوج دنيا تي ثابت ڪيو ته اسان جي فوج دنيا جي قابل فوج آهي ريلي ۾ ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر انجم علي سومرو ايڊيشنل ڊائريڪٽر سوشل ويلفيئر عبدالغفار ڪوسو تعلقا ايجوڪيشن آفيسر سيڪنڊري دلاور هليو سوڍي سٽ جي اڳواڻ ماروي عابده سمون سمورا اسسٽنٽ ڪمشنر مختلف کاتن جنهن ۾ تعليم صحت پوليس روينيو رڪس هاءِ وي لوڪل گورنمينٽ صحافين سول سوسائٽي سماجي تنظيمن جي اڳواڻن عورتن ٻارڙن ۽ عام شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي

بقايا 38

جي اڳواڻ مقدس چانڊيو، عطا چانڊيو، ايڊووڪيٽ محمد اعظم خاصخيلي، ايڊووڪيٽ عابد ڪلهوڙو، ايڊووڪيٽ سعيد پنهور، ايڊووڪيٽ رحيم بخش بگهيو، علي نواز سومرو، ايڊووڪيٽ پنهل ڪوسو ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ سوين ڪارڪنن عورتن ٻارڙن جهنڊا بينر کڻي اٽڪ پمپ بيلو روڊ کان ٿنهن اس ۾ 3 ڪلوميٽر پيادل مارچ ڪري نعريبازي ڪندا هڪ شاندار ريلي ڪڍي وئي ريلي مختلف رستن کان ٿيندي ڪاور چوڪ وٽ پهتي ان موقعي تي هنن خطاب ڪندي چيو ته پيپلزپارٽي جا جيالا سنڌ حڪومت جا حڪمران سنڌ جي وسيلن تي ڌاڙا هڻي ڪارپوريٽ فارمنگ جي نالي سان پنهنجن من پسند ماڻهن کي زمينون ليز ڪري ڏئي ڇڏيون آهن سنڌ جو عوام ڪڏهن به سازش کي برداشت نه ڪندو اسين نااهل ڪرپٽ حڪمرانن کي چتاءُ ٿا ڏيون ته اهڙا نام نهاد ڪوڙا سنڌ دشمن منصوبا فوري ختم ڪري سنڌ جون زمينون اتان جي رهاڪو سنڌين کي ڏنيون وڃن نه ته ٻي صورت ۾ ٻيرلو وانگر تحريڪ شروع ڪنداسين

بقايا 39

جي آسڻ تي منعقد ڪئي ويئي جنهن جي صدارت درگاهه سيد تاج علي شاهه بودلائي جي سجاده نشين سيد علي حيدر شاهه لڪياري ڪئي. جڏهن ته مهمان خاص سنڌ ڪلچرل فورم جو باني صادق لاکو هو ادبي ڪانفرنس توڙي عرس جي تقريب ۾ سنڌ جي مختلف علائقن مان سوين ماڻهن ۽ نامياري شخصيتن شرڪت ڪئي تقريب جي شروعات سيد تاج علي شاهه بودلائي جي مزار تي چادر چاڙهڻ سان ڪئي ويئي جنهن کان پوءِ فنڪارن رجب علي فقير محبت فقير ۽ ٻين سيد تاج علي شاهه بودلائي جون ڪافيون ٻڌايون. تقريب کي منتار بگهيو محمد عالم ڪيريو قاضي جاويد سنائي، قربان علي ڏيگهو قلندر بخش ملاح سارنگ ملاح ۽ ٻين خطاب ڪيو جڏهن ته صدارتي خطاب ۾ سيد علي حيدر شاهه لڪياري، سيد تاج علي شاهه بودلائي جي زندگيءَ تي روشني وڌي ۽ چيو ته سيد تاج علي شاهه بودلائي جو اصل عشق پنهنجي ڌرتيءَ سنڌ سان هو ان موقعي تي درگاهه جي سجاده نشين سنڌو درياهه جي پاڻيءَ تي ڌاڙي جي مذمت ڪئي ۽ چيو ته سنڌو درياهه اسان جو جياپو آهي سيد علي حيدر شاهه چيو ته سنڌ ۾ اسلام جي ڦهلاءُ ۽ انسانيت جي خدمت جي حوالي لڪياري سادات جو اهم ڪردار رهيو آهي سائين تاج علي شاهه بودلائيءَ پنهنجي وقت جو وڏو صوفي بزرگ هجڻ سان گڏ گڏ سائين جي ايم سيد جي سنڌشناسيءَ ۽ سجاڳيءَ واري هلچل جو پڻ ساٿي رهيو آهي. سنڌ جو مزاج کير جيان نرم آهي سنڌ ڪڏهن به ڪنهن مٿان چڙهائي ناهي ڪئي

بقايا 40

تفصيل موجب خيرپور جي هر چوڪ تي مرغي وڪرو ڪندڙ دڪاندار بيمار ۽ مئل مرغي وڪرو ڪرڻ لڳا آهن پنهنجي خاڪي شاهه پل ڳاڙهي پل لقمان ۽ ٻين هنڌن تي سري عام بيمار مرغي وڪڻن ٿا جنهن سبب ماڻهو بيمار ٿي وڃن ٿا انتظاميا ڪو به چيڪ بيلنس نه ٿي ڪري جنهن سبب دڪاندار پئسا ڪمائڻ لاءِ مئل ۽ بيمار مرغي وڪرو ڪن ٿا شهرين وڌيڪ چيو ته انتظاميا کي گهرجي ته دڪاندارن خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي ۽ شهرين کي مختلف بيمارين کان بچايو وڃي.

آئل اینڈ گیس ریگولیٹری اتھارٹی
حکومت پاکستان

Oil & Gas Regulatory Authority
Government of Pakistan

جدت سے تعبیر ہوا
پائیدار توانائی کا خواب
آئل اینڈ گیس ریگولیٹری اتھارٹی (اوگرا)
کی جانب سے
E-Licensing System
کا آغاز

قدرتی گیس | آئل | ایل این جی | سی این جی | ایل پی جی

کے مڈسٹریم اور ڈاؤن سٹریم شعبے میں شراکت داروں اور سرمایہ کاروں کیلئے سہولت

ای لائسنسنگ کی بدولت نئے لائسنس کا حصول یا
لائسنس کی تجدید پہلے سے زیادہ آسان اور شفاف

E-License کیلئے وزٹ کریں
https://elicence.ogra.org.pk/login

اوگرا کا E-LICENSING سسٹم ہے

باسہولت | موثر | شفاف | آسانی سے قابل رسائی

E-License کے ذریعے توانائی کے شعبے میں
لامحدود مواقعوں سے فائدہ اُٹھائیں

URAAN PAKISTAN

Public Service Message:
قدرتی گیس کے غیر ضروری استعمال سے اجتناب آپ کا اخلاقی اور معاشرتی فریضہ ہے۔

PID (I) 7656-D/24

www.ogra.org.pk

خانپور مهر ۾ پاڪ فوج جي حمايت ۾ ڌار ڌار ريليون، پاڪ فوج زنده آباد

هندو پنچائت جي سڏ جي شهرين ۽ سول سوسائٽي جي ماڻهن پاران شاندار ريلي ڪڍي وئي

ريلي ۾ روينيو، صحت کاتي جي عملدارن سميت سماجي ڪارڪنن سميت وڏي انگ ۾ عوام جي شرڪت

اسين پاڪ فوج کي سلام پيش ڪيون ٿا، پاڪ فوج پنهنجي ملڪ جي حفاظت ڪرڻ ڄاڻي ٿي: عملدار

خانپورمهر (رپورٽر) خانپور مهر ۾ پاڪ فوج جي حمايت ۾ ڌار ڌار ريليون ڪڍيون ويون، خبر موجب خانپورمهر ۾ هندو پنچائت جي سڏ جي شهرين ۽ سول سوسائٽي جي ماڻهن پاران شاندار ريلي ڪڍي /ڏسو صفحو 3 بقايا 20

خانپورمهر: پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي ڪڍي پئي وڃي

نوابشاهه جي اسپتال جي وي سي خلاف اڄ قاضي احمد ۾ احتجاجي مظاهرو رٿيل

نواب ولي محمد (رپورٽر) نوابشاهه جي اسپتال /ڏسو صفحو 3 بقايا 21

پي ٽي آءِ ڪارڪنن خلاف انتقامي ڪارروايون پيون ٿين: لال مالهي

سامارو (رپورٽر) ضلعي عمرڪوٽ ۾ حڪمران /ڏسو صفحو 3 بقايا 22

عوامي پورهيت تحريڪ پاران ڪارپوريٽ فارمنگ خلاف 3 ڪلوميٽر پيادل مارچ

ڪارپوريٽ فارمنگ جي نالي سان پنهنجن من پسند ماڻهن کي زمينون ليز ڏني پئي وڃي: اڳواڻ

اسين نااهل ڪرپٽ حڪمرانن کي چتاءُ ٿا ڏيون ته اهڙا نام نهاد ڪوڙا سنڌ دشمن منصوبا فورن ختم ڪري

سنڌ جون زمينون اتان جي رهاڪو سنڌين کي ڏنيون وڃن نه ته ٻي صورت ۾ ڀرپور وانگر تحريڪ شروع ڪنداسين

ميهڙ (رپورٽر) سنڌ جون زمينون سنڌ جا وسيلا ڪارپوريٽ فارمنگ جي نالي سان نيلام ڪرڻ خلاف عوامي پورهيت /ڏسو صفحو 3 بقايا 38

وڳڻ ۾ شهري پاڪ فوج جي حمايت ۾ روڊن تي نڪري آيا

ٽوٽاڻي اتحاد ۽ شهرين پاران پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي ڪڍي

ڀارت جنگي جنون سبب دنيا ۾ ناڪام ٿي ويو آهي: اڳواڻن جو خطاب

وڳڻ (رپورٽر) وڳڻ ۾ ٽوٽاڻي اتحاد ۽ شهرين پاران پاڪ فوج جي حمايت ۾ روڊن تي نڪري مک چوڪ کان سٽي پريس /ڏسو صفحو 3 بقايا 34

گيچاڻي ويا سرهاري لنڪ روڊ جو مرمتي ڪم نه ٿيڻ خلاف ڳوٺاڻن احتجاجي مظاهرو

گيچاڻي (رپورٽر) گيچاڻي وايا سرهاري لنڪ روڊ جو /ڏسو صفحو 3 بقايا 30

سجاول شهيد هوش محمد شيدي جي ورسي منعقد، ڀيٽا پيش

هوشو مرسون مرسون سنڌ نه ڏيسون جا نعرا هڻي دشمن جي صفن ۾ ڀاڄ وڌي: اڳواڻ

شهيد هوش محمد شيدي دشمن کي للڪاري سنڌ جي وطني حيثيت بچائڻ جي ڪوشش ڪئي

سجاول (رپورٽر) جيئي سنڌ قومي پارٽي طرفان سجاول جي وڏي وستديءَ ڄار ڳوٺ ۾ شهيد هوش محمد شيدي جي ورسي جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 36

نوجوان شهيد نويد چني جو قاتل پوليس جمعدار نڪتو، گرفتاري نه ٿي

جروار (رپورٽر) ٻه هفتا اڳ نوجوان شهيد نويد چني جي قتل جا پيرا پوليس اسٽيشن /ڏسو صفحو 3 بقايا 35

پاڪ فوج پاران ڀارتي جنگي جنون ڪچلڻ تي بدين ۾ به يوم تشڪر ملهايو ويو

اي ڊي سي ون ڪاشف رضا منگي جي قيادت ۾ ڊي سي آفيس کان ريلي ڪڍي وئي

ڀارت رات جي اونداهه ۾ پاڪ وطن تي حملو ڪيو، اسان جي باهمت بهادر فوج ڀرپور جواب ڏنو: ڪاشف رضا منگي

هڪ دفعو ٻيهر پاڪ فوج دنيا تي ثابت ڪيو ته اسان جي فوج دنيا جي قابل فوج آهي: ريلي کي خطاب

بدين (د ر) ڀارتي جنگي جنون جي خلاف پاڪ فوج جي ڀرپور ڪامياب جوابي ڪارروائي تي پوري ملڪ جيان بدين ۾ به يوم تشڪر ملهايو ويو انهي سلسلي ۾ مرڪزي ريلي ڊپٽي ڪمشنر بدين ياسر ڀٽي /ڏسو صفحو 3 بقايا 37

بدين: پاڪ فوج جي بهادري ۽ ڀارت کي منهن ٽوڙ جواب ڏيڻ تي يڪجهتي طور ريلي ڪڍي پئي وڃي

راڌيپور: رهواسڻ جو پٽ سان گڏ بااثرن جي زيادتين خلاف احتجاج

بااثر ظهير، ارشد، منصور آغا، رضا علي، وجيه الدين زمين تي قبضي لاءِ مارڻ چاهين ٿا

مڙس فوت ٿيو ته پئسا ڏئي زمين جا وڏائي ورتائون، سندن خلاف ڪارروائي ڪريو: مسمات دريا خان پيلار

بااثرن خلاف قانوني ڪارروائي ڪري جان بچائڻ لاءِ تحفظ مهيا ڪيو وڃي

راڌيپور (رپورٽر) راڌيپور ويجهو ڳوٺ وڏا پيلار جي رهواسڻ پنهنجو پٽ ساڻ ڪري صحافين اڳيان پهچي بااثر ظهير پيلار سندس پٽن خلاف اڃ مارڻ جون /ڏسو صفحو 3 بقايا 01

راڌيپور: پيرسن جو پٽ سان گڏجي بااثرن خلاف احتجاج ڪري رهي آهي

پاڪستان جي ڪاميابي الله جي مدد ۽ قومي اتحاد جو نتيجو آهي: عبدالقيوم هاليجوي

خيرپور (د ر) جي يو آءِ سنڌ جي امير مولانا عبدالقيوم هاليجوي خيرپور ۾ صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته جو آ /ڏسو صفحو 3 بقايا 02

سانگهڙ ۾ طالبن پاران پاڪ فوج ۽ پاڪ فضائيه جي حمايت ۾ ريلي، خراج تحسين پيش

قاري عبدالباسط ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ طالبن هندستان جو غرور ڪچلڻ تي پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي ڪڍي

جيئڻ جوانن دشمن کي ڪجهه ڪلاڪن ۾ منهن ٽوڙ جواب ڏنو، اهو قوم جو هٿياربند فوج تي اعتماد جو ثبوت آهي

ريلي جي آخر ۾ شهيدن جي درجن جي بلندي ۽ ملڪ جي سلامتي لاءِ دعا پڻ گهري وئي

سانگهڙ (رپورٽ: غلام رسول تاريجو) سانگهڙ ۾ مدرسي جي طالبن پاران پاڪ فوج کي خراج تحسين پيش، ريلي ڪڍي وئي، ايم اي جناح روڊ کان پريس ڪلب تائين ريلي، نعرا لڳايا ويا، قومي جذبو نظر آيو، تفصيل موجب سانگهڙ ۾ قاري /ڏسو صفحو 3 بقايا 09

بدين ۾ رٽائرڊ فوجين جي تنظيم پاران پاڪ فوج ۽ ايئر فورس کي خراج تحسين

پاڪ فوج جي جوانن هميشه پنهنجي ملڪ ۽ قوم جي حفاظت لاءِ جان جا نذرانا ڏنا: اڳواڻ

پاڪستان فورسز کي ڀارت خلاف جنگي برتري تي ڪيس خراج تحسين پيش ڪريون ٿا

بدين (د ر) رٽائرڊ فوجين جي تنظيم پاران پاڪ آرمي ايئرفورس ۽ نيوي کي خراج تحسين پيش ڪرڻ لاءِ ريلي ڪڍي پريس ڪلب /ڏسو صفحو 3 بقايا 11

سکر ۾ تنظيم خطباءِ اهلسنت والجماعت پاران مجلس عاملا جو گڏيل اجلاس منعقد

سکر (بيورو رپورٽ) تنظيم خطباءِ اهلسنت والجماعت ضلع سکر پاران، عثماني غني مسجد فريڪل ڪالونيءَ ۾ مجلس عاملا جو گڏيل اجلاس تنظيم جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 10

شهدادپور ۾ مقتول پورهيت پريل خاصخيلي جو قتل ڪيس داخل

مقتول جي پاءُ جي فرياد تي نامعلوم جوابدارن خلاف داخل ڪابه گرفتاري نه ٿي

ڪيس سنڌس پاءُ نامعلوم جوابدارن خلاف داخل ڪرايو واقعي جي جاچ ڪريون پيا: ڊي ايس پي

شهدادپور (رپورٽر) شهدادپور ۾ 5 ڏينهن اڳ هٿياربندن جي فائرنگ ۾ گولي لڳڻ سبب اوطاق تي ويٺل ڳوٺاڻي جي مارجي /ڏسو صفحو 3 بقايا 12

سکر موٽر ورڪس ايسوسيئيشن پاران پاڪ فوج جي حمايت ۽ پاڪستان جي شاندار فتح تي ريلي

شيطاني ذهنيت واري نريندر مودي بلاجواز پاڪستان مٿان جنگ مڙهي ملڪ جي تباهي ڪرائي: اڳواڻ

هندستان پاڪ فوج جي هڪ ڪارروائي جي ڌڪ نه جهلي، امريڪي صدر جي پيرن تي ڪري جنگ بندي لاءِ منٿون ڪيون

اسان پاڪستاني فوج جي آرمي چيف سميت ٻين جرنيلن ۽ جوانن کي سلام پيش ڪيون ٿا، پاڪ فوج زنده باد

سکر (بيورو رپورٽ) پاڪ فوج جي حمايت ۽ پاڪستان جي شاندار فتح جي خوشي ۾ سکر موٽر ورڪس ايسوسيئيشن پاران سيد سجاد علي شاه اڪرم مستوئي محبوب حسين نعيم مغل شهزاد اڪبر /ڏسو صفحو 3 بقايا 16

سکر: موٽر ورڪس ايسوسيئيشن پاران ڀارت جي جارحيت خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

شڪارپور: ٻارن جي معمولي ڳالهه تان جهيڙي جا زخمي داتهي رهيا آهن

شڪارپور ۾ ٻارن جي ڳالهه تان جهيڙو هڪ ڄڻو زخمي

صبح سوير ٻارڙا پاڻ ۾ وڙهيا، رشتيدار اشفاق ۽ ٻيا ٻنا جواز گهر ۾ گهڙي زخمي ڪيو

ڄاڻايل جوابدارن کي گرفتار ڪري مونکي انصاف ڏياريو وڃي: مطالبو

شڪارپور (د ر) شڪارپور ۾ ٻارن جي ڳالهه تان جهيڙو هڪ ڄڻو پورهيت جو ڪهاڙي لڳڻ سبب زخمي ٿي پيو زخمي /ڏسو صفحو 3 بقايا 23

واهي پانڌي ۾ تعليمي نجي اداري پاران ساليانيا ايوارڊ تقريب

ناليج ان فار رائزنگ اسٽار ڪاچي ۾ تعليم جي ميدان ۾ روشنيءَ جو ڏيئو ٻاريو آهي: مقرر

تقريب ۾ وڪيل بشرا افتخار، پروفيسر نادر جمالي، اميرزادي برهماڻي ۽ ٻين جي شرڪت

واهي پانڌي (رپورٽر) واهي پانڌي ۾ تعليمي نجي اداري "ناليج ان فار رائزنگ اسٽار" پاران سالانه تقريب جو شاندار پروگرام /ڏسو صفحو 3 بقايا 31

ميهڙ: عوامي پورهيت تحريڪ پاران پيادل مارچ ڪيو پيو وڃي

شهدادپور ۾ مفت طبي ڪئمپ قائم، مريضن کي مفت دوائون ڏنيون ويون

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن ۽ سنڌ گرين فائونڊيشن طرفان ڪيمپ لڳائي وئي

ڪيمپ ۾ مختلف علائقن کان مسڪين غريب مريضن چيڪ اپ ڪرائي دوائون حاصل ڪيون

ملدسي (رپورٽر) شهدادپور ۾ مفت طبي ڪئمپ ۽ بنيادي صحت جي آگاهي لاءِ هڪ ڏينهن روزا مفت ڪئمپ علاما آئي آئي قاضي /ڏسو صفحو 3 بقايا 32

اڄ ڪلهه جي شاعري ۾ مزاحمت جي ڪوٽ آهي: سجاد ميراڻي

سنڌ تي ڏکيو وقت آهي، اديب ۽ شاعر ان جي نشاندهي ڪري مزاحمتي ادب سرجين

خيرپور (د ر) سنڌي ادبي سنگت پريالوءَ /ڏسو صفحو 3 بقايا 33

حق ۽ سچ جي صحافت ماڻهن جي مسئلن جو حل آهي: سورج سجاولي

صحافي دوست ئي ماڻهن جا مسئلا اعليٰ ايوانن تائين پهچائڻ ۾ ڪردار ادا ڪندا آهن

سڀئي صحافي دوست هڪ ٿين سجاول ۾ هڪ پريس ڪلب هجڻ گهرجي: عبداللطيف ميمڻ

سجاول (رپورٽر) سجاول جي سياست ۾ سرگرم ڪردار ادا ڪندڙ عبداللطيف ميمڻ سورج سجاولي پريس ڪلب پهچي صحافين /ڏسو صفحو 3 بقايا 28

سکرنڊ: سيد تاج علي شاه بودلائي ؒ جي 43هين عرس مبارڪ جي موقعي 27 ادبي ڪانفرنس

عرس تي ادبي ڪانفرنس درگاه سيد تاج علي شاه بودلائي جي آستاني تي منعقد ڪئي وئي، اديبن جي شرڪت

ادبي ڪانفرنس توڙي عرس جي تقريب ۾ سنڌ جي مختلف علائقن مان سوين ماڻهن ۽ ناميارين شخصيتن شرڪت

فنڪارن رجب علي فقير، محبت فقير ۽ ٻين سيد تاج علي شاه بودلائي جون ڪافيون ٻڌايون

سکرنڊ (رپورٽر) سنڌ جي تاريخي ماڳ دليل ڪوٽ ۾ سنڌ ڪلچرل فورم طرفان سيد تاج علي شاه بودلائي ؒ جي 43هين عرس مبارڪ جي موقعي ستاويهن ادبي ڪانفرنس درگاه سيد تاج علي شاه بودلائي /ڏسو صفحو 3 بقايا 39

سکر پوليس جو ڪارنامو، رڏيڪ گم ٿيل نينگري ڳولهي وارثن حوالي

ايس ايچ او آباد ٿاڻو ذوالفقار چاچڙ گم ٿيل آمنه نالي هڪ ٻارڙي کي ڳولهي ورتو

نينگري چاچي داد الله ولد شاهنواز رند ۽ ان جي ماءُ حوالي ڪري ڇڏيو، وارثن ۾ خوشي جي لهر

سکر (بيورو رپورٽ) سکر پوليس پاران جاري ڪيل بيان موجب سکر پوليس هڪ ٻي گم ٿيل ٻارڙي کي ڳولهي وارثن حوالي /ڏسو صفحو 3 بقايا 04

شهدادپور ۾ ٻن سڳن ڀائرن جو پاڻي جي واري تان جهيڙو، ٻئي زخمي

جهيڙي ۾ گولي لڳڻ سبب معشوق زرداري طفيل زرداري سخت زخمي ٿي پيا

زخمين کي مقصودو رند پوليس سمس اسپتال آندو، حالت خراب هجڻ سبب حيدرآباد ريفر

شهدادپور (رپورٽر) شهدادپور ويجهو مقصودو ايٽ درياخان رند ٿاڻي جي حد ۾ ڳوٺ عبدالحڪيم زرداري ۾ ٻن سڳن ڀائرن /ڏسو صفحو 3 بقايا 05

سکرنڊ ويجهو پٽي ٻيلي مان نا معلوم شخص جو لاش هٿ

طلاع تي ريسڪيو ٽيم واقعي واري هنڌ پهچي لاش تعلقه اسپتال سکرنڊ پهچايو

سڃاڻپ نه ٿيڻ ڪري تعلقه اسپتال جي مرده خاني ۾ امانت طور رکيو ويو

سکرنڊ (رپورٽر) سکرنڊ لڳ ڪچي جي علائقي ۾ قائم پٽي ٻيلي مان نا معلوم شخص جو لاش هٿ آيو آهي جنهن /ڏسو صفحو 3 بقايا 06

سانگهڙ: مدرسي جا طالبين پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي ڪڍي رهيا آهن

گهوٽڪي 91 ريڊيو ايف ايم جي 18 هين سالگرهه تقريب منعقد

اسٽيشن مئنيجر سيد غضنفر بخاري، سالگره جو ڪيڪ ڪٽي پاڪ فوج کي پڻ ڀيٽا پيش ڪئي

ريڊيو ايف ايم نيشنل چينل آهي جنهن لمعر کي نه صرف انٽرٽيمينٽ ۽ خبرون ۽ مسئلن کي به اجاگر ڪيو: بخاري

گهوٽڪي (رپورٽر) گهوٽڪي 91 ريڊيو ايف ايم جي 18 هين سالگرهه جي رنگا رنگ تقريب گهوٽڪي 91 ريڊيو ايف ايم /ڏسو صفحو 3 بقايا 14

نصيرآباد پوليس جون ڪارروايون، ٻه منشيات فروش گرفتار ڪرڻ جي دعوي

پوليس ديوان اشوڪ ڪمار کي 10 شراب جي بوتلن سميت گرفتار ڪرڻ جي دعوا ڪئي

ٻارن کي منشيات جهڙي موضي جو عادي بڻايو پيو وڃي، ڪارروايون ڪنداسين: پوليس

نصيرآباد (رپورٽر) ايس ايس پي قمبر شهدادڪوٽ جي سخت هدايتن تي ايس ايچ او نصيرآباد پوليس نفري ساڻ گڏ شهر جي /ڏسو صفحو 3 بقايا 24

نصيرآباد: پوليس ڪارروائي دوران گرفتار ٿيل جوابدار ميڊيا آڏو پيش ڪيا پيا وڃن

سکر ۾ هفتا اڳ ڪوسا برادري جي ٽن مقتول نوجوانن سميت 4 ڄڻن جا قاتل گرفتار نه ٿيا، احتجاج

جتوئي برادري مصراڻي پاڙي جي ڏوهارين نوجوان قتل ڪيو هيو، ڪيس تان هٿ ڪڍائڻ لاءِ وري حملو ڪيو ويو: مظاهرين

2 هفتا اڳ جوابدارن حملو ڪري سمين علي حيدر ۽ شيراز ڪوسو سميت پورهيت عبدالله جرواڻ کي قتل ڪيو

جوابدار اسان کي ۽ پوليس کي ڌمڪيون ڏئي ويڊيو وائرل پيا ڪن، نوٽيس وٺي جوابدارن خلاف ڪارروائي ڪريو

سکر (بيورو رپورٽ) سکر جي قريشي ڳوٺ ۾ ٻه هفتا اڳ مارجي ويل ڪوسا برادري جي ٽن نوجوانن سميت 4 ڄڻن جا قاتل /ڏسو صفحو 3 بقايا 17

ايم ڪيو ايم پاڪستان پاران پاڪ فوج سان يڪجهتي طور شڪر جو ڏينهن ملهايو ويو

تقريب ۾ پاڪ فوج پاران ڀارت کي فيصلائتو جواب ڏيڻ جي خوشي ۾ ڪارڪنن ۽ عوام ۾ مٺايون ورهايون ويون

قوم کي پاڪستاني فوج تي فخر آهي جيڪا سرحدن ۽ ملڪ جي بهتر طريقي سان حفاظت ڪري پئي: اڳواڻ

پاڪستاني قوم انهن جي قربانين کي ڪڏهن به وساري نه ٿي سگهي، کي نهميشه سونهري اکرن ۾ لکيو ۽ ياد رکيو ويندو

ٺٽو (رپورٽر) متحده قومي موومينٽ (پاڪستان) ٺٽوزون پاران رات دير سان فلٽر پلانٽ گهارو ۾ پاڪ فوج سان يڪجهتي ۽ هندستان کي ڀرپور جواب ڏيڻ ۽ جنگبندي ٿيڻ تي "شڪر جو ڏينهن" /ڏسو صفحو 3 بقايا 03

ٺٽو: ايم ڪيو ايم پاران پاڪ فوج جا يڪجهتي طور ريلي ڪڍي پئي وڃي

سرحد ويجهو هٿياربند ٻن ڄڻن کي مبينا اغوا ڪري ويا، پيرا ڪچي طرف روانا

آنڌل سندراڻي ٿاڻي جي حد مان مڇي جي تلاءَ تان ٻن ڀائرن جاويد ۽ صدام مهر کي هٿياربند مبينا طور اغوا ڪري ويا

واقعي جو پوليس کي اطلاع ڪيو ويو، واقعي بعد ڳوٺاڻا پوليس جي مدد سان پيرا کڻي ڪچي طرف روانا ٿيڻ جا اطلاع

پٽن جاويد ۽ صدام مهر پنهنجي مڇي جي تلاءَ تي ويل هئا ته واپس ناهن موٽيا جن کي اغوا ڪيو ويو آهي: علي گل مهر

گهوٽڪي (رپورٽر) سرحد ويجهو هٿياربند ٻن ڄڻن کي مبينا اغوا ڪري ويا، واقعي بعد پوليس کي اطلاع ڪيو ويو، سرحد ويجهو آنڌل سندراڻي ٿاڻي / ڏسو صفحو 3 بقايا 07

شڪارپور جي بيواهه جو گڏجي پريس ڪلب وياجين جي ظلمن خلاف احتجاج

پٽ حلوا پڙي جو ريڙهو هڻي گهر جو ڇرخو هلائيندو آهي، سجاد ميمڻ نالي وياجي تنگ پيو ڪري

هڪڙي موبائل ڏئي لکين روپيا ورتا ويا، ڌمڪيون پيون ملن: بيواهه اقبال خاتون سومرو

شڪارپور (د ر) شڪارپور فيض علي شاهه گهٽي جي رهواسڻ بيواهه اقبال خاتون سومرو پنهنجي پٽ فيصل سومرو سان / ڏسو صفحو 3 بقايا 08

شڪارپور: بيواهه پٽ سان گڏجي وياجين خلاف احتجاج ڪري رهي آهي

ڪڍڻ ۾ گهر آڏو قاتلاڻي حملي ۾ زخمي ٿيل نوجوان لاڏاڻو ڪري ويو، ڌرڻو

ستار خان چانڊيو جو نوجوان پٽ الهه جڙيو چانڊيو ڪراچي جي اسپتال ۾ دم ڏئي حوالي ڪيو

ليڄهي تائين جوابدار گرفتار نه ٿيا ته ايس ايس پي آفيس آڏو ڌرڻو هڻنداسين: وارث

بدين (د ر) ڪجهه ڏينهن اڳ ۾ شهر ڪڍڻ ۾ /ڏسو صفحو 3 بقايا 13

ميهڙ ٿاڻي تي پرٽ برادري تي ڪيس داخل ٿيڻ بعد پوليس جي چڙهائي، 14 گهر ڊاهي پٽ

پوليس وڏن اٿالن ڳوٺ عيسي پرٽ تي چڙهائي ڪري پرٽ برادري سميت رمضان قمبراڻي ۽ ٻين جا گهر ڊاهي ڇڏيا

رهواسين جو پوليس تي تشدد، گهر ڊاهڻ، اناج، سونا زيور، ڪپڙا، بسترا، سولر پليٽون ۽ بيٽريون ڪڻڻ جا الزام

پنهور برادري جي ٻن ڌرين ۾ ٿيل جهيڙي ۽ قتل سان اسان جو ڪو واسطو ناهي، انصاف ڪيو: متاثر ڌر

ميهڙ (رپورٽر) 2 ڏينهن اڳ ميهڙ پوليس جي سنڌي ٻتڙا تي چڙهائي ڪرڻ دوران پوليس پاران پنهور برادري جي گهرن ۾ گهڙي /ڏسو صفحو 3 بقايا 18

ميهڙ: پرٽ برادري جا ماڻهو پوليس جي چڙهائي خلاف احتجاج ڪري رهيا آهن

نواب ولي محمد ۾ پاڪ فوج پاران هندستان کي منهن ٽوڙ جواب تي شهرين جي ريلي

دنيا ڏٺو پاڪ فوج هندستان جي جارحيت جو منهن ٽوڙ جواب ڏئي ڪيس خاموش ڪرائي ڇڏيو: اڳواڻ

دشمن فوج جا ائير بيس سندس ملڪ ۾ وڃي تباهه ڪري سڄي قوم جو ڳاٽ فخر سان اوچو ڪري ڇڏيو

ڀارت جي بزدل فوج پاڪستان جي شاهينن آڏو بيهي نه سگهي ۽ هٿيار ڦٽا سيز فائر ڪرڻ تي مجبور ٿي

نواب ولي محمد (رپورٽر) نواب ولي محمد ۾ پاڪ فوج پاران هندستان کي منهن ٽوڙ جواب ڏئي ناپاڪ ارادن کي تباهه ڪرڻ خلاف پاڪستان لڪس سروس مين سوسائٽي جي عبدالستار چانڊيو، ياسين ڪان، /ڏسو صفحو 3 بقايا 19

نواب ولي محمد: هندستان جي جارحيت ۽ پاڪ فوج جي حمايت ۾ ريلي ڪڍي پئي وڃي

سامارو ۾ پاڪ فوج جي حمايت راجوٽي اتحاد پاران ريلي، ڀارت خلاف نعريبازي

سامارو (رپورٽر) سامارو ۾ پاڪ فوج جي حمايت /ڏسو صفحو 3 بقايا 26

گهوٽڪي پرسان نوجوان کان نامعلوم هٿياربند موٽرسائيڪل ڦر ڪري فرار

قومي شاهراهه تي نوجوان نويد سومرو کان نامعلوم هٿياربند موٽرسائيڪل ۽ ٻيو سامان ڦر ڪري ويا

گهوٽڪي (رپورٽر) گهوٽڪي پرسان سرحد جي قومي شاهراهه تي نوجوان کان نامعلوم هٿياربند موٽرسائيڪل ڦر ڪري فرار ٿي ويا، سرحد ويجهو ڪاري ڳهٽ پرسان قومي شاهراهه تي ميرپور ڪان /ڏسو صفحو 3 بقايا 27

خيرپور ۾ مئل ۽ بيمار مرغي وڪامڻ لڳي، بيماريون پکڙجڻ لڳيون

شهر ڀرڻ مرغي وڪرو ڪندڙ دڪاندار بيمار ۽ مئل مرغي مڪرو ڪرڻ لڳا

پل لقمان ۽ ٻين هنڌن تي بيمار مرغي وڪامڻ تي انتظاميا حرڪت ۾ نه آئي

خيرپور (د ر) خيرپور ۾ مئل ۽ بيمار مرغي وڪامڻ لڳي انتظاميا جي اکين تي پٽي ٻڌل، ماڻهو بيمارن جي وڌ چڙهي ويا، /ڏسو صفحو 3 بقايا 40

اوٻاوڙو سونڻ شاخ جي آبادگارن جو سيڊا ڊائريڪٽر ايريگيشن انجنيئر ماڻيلي خلاف احتجاج

ظلم آهي اسان جي ٻڇن جي روزي آهي سونڻ شاخ ۾ پاڻي ناهي سونڻ شاخ جي ڪائي به نه ٿي آهي: آبادگار

اسان ڪيترا ڀيرا ايس ڊي او ڊهرڪي ايريگيشن نعيم آفتاب نائيچ سان رابطو ڪيو سين ته ان ڌمڪي ڏني

افسوس آهي اسان جي هزارين ايڪڙ زمين بنجر ٿيڻ جو خطرو آهي سونڻ شاخ ۾ پاڻي ڏئي آبادگارن سان انصاف ڪريو

اوٻاوڙو (رپورٽر) عبدالغفار پنهور اوٻاوڙو ڊائريڪٽر ايريگيشن انجنيئر مير پور سونڻ شاخ جي آبادگارن جو سيڊا ماڻيلو /ڏسو صفحو 3 بقايا 29

اوٻاوڙو: آبادگار پاڻي جي ڪوٽ خلاف احتجاج ڪري رهيا آهن

ڪرنسي جا اگهه

ڪرنسي	خريد	وڪرو
امريڪي ڊالر	280.90	282.40
يورو	322.65	325.40
برطانوي پائونڊ	374.90	378.4
يو اي اي درهم	76.35	77.20
سعودي ريال	74.90	75.45
ڪويتي دينار	905.20	914.70
ڪئنيڊين ڊالر	202.85	205.25
آسٽريلين ڊالر	180.75	183.00
جاپاني ين	2.00	2.06
ملائيشين رنگٽ	62.98	63.58
قطري ريال	76.38	77.08
بحرين دينار	741.30	749.30
ٿائي ڀاٽ	8.25	8.40
چيني يو آن	37.59	37.99
هانگ ڪانگ ڊالر	35.85	36.15
نيوزيلينڊ ڊالر	164.73	166.73
سنگاپور ڊالر	215.6	217.60
سوئيڊش ڪرونا	28.84	29.14
سوئس فرينڪ	314.86	317.66
ڀارتي رپيو	3.19	3.28

سون جا اگهه (في تولو)

ڪراچي	360,342
حيدرآباد	360,342
سکر	360,342
لاهور	360,342